Vlaams Parlement

vergadering **44**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Plenaire Middagvergadering

van 30 juni 2015

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING 8

VERONTSCHULDIGINGEN 8

ACTUELE VRAAG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het nieuwe convenant 'Visserij Verduurzaamt' 8

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel
– 406 (2014-2015) – Nr. 1
Voorstel tot spoedbehandeling 11

ACTUELE VRAAG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanpak van de administratieve overlast bij de organisatie van jeugdkampen 11

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de mensenrechten in China, naar aanleiding van het recente staatsbezoek 14

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitrol van niet-bindende toelatingsproeven voor het hoger onderwijs 16

ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de betrouwbaarheid van het energieprestatiecertificaat (EPC) en de aangekondigde hervormingen ter zake
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de betrouwbaarheid van het energieprestatiecertificaat (EPC) en de aangekondigde hervormingen ter zake
ACTUELE VRAAG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de betrouwbaarheid van het energieprestatiecertificaat (EPC) en de aangekondigde hervormingen ter zake
ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de betrouwbaarheid van het energieprestatiecertificaat (EPC) en de aangekondigde hervormingen ter zake 19

ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) 24

ACTUELE VRAAG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de integratie van het OCMW in de gemeente 28

ACTUELE VRAAG van Mathias De Clercq aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over Europese investeringen in transportprojecten, in het bijzonder wat de nieuwe sluis in Terneuzen betreft 31

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het plaatsgebrek in gemeenschapsinstellingen en het fenomeen van de 'loverboys'
ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het capaciteitstekort voor meisjes in de gesloten instelling in Beernem 33

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de informatieplicht van woonzorgcentra inzake levenseindebegeleiding 37

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015
– 18-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4
ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015
– 19-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015
– 333 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 12
VOORSTEL VAN DECREET van Bart Van Malderen en Michèle Hostekint houdende wijziging van artikel 2.10.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft het openstellen naar feitelijk samenwonenden van de verlaging van de verdeeltaks bij scheiding
– 310 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking *(Voortzetting)* 40

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 68

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015
– 18-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4
Artikelsgewijze bespreking 69

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015
– 19-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8
Artikelsgewijze bespreking 69

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015
– 333 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 12
Artikelsgewijze bespreking 70

VOORSTEL VAN DECREET van Bart Van Malderen en Michèle Hostekint houdende wijziging van artikel 2.10.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft het openstellen naar feitelijk samenwonenden van de verlaging van de verdeeltaks bij scheiding
– 310 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Artikelsgewijze bespreking 70

ONTWERP VAN DECREET houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van 10 december 2014 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het beheer van het elektronisch toezicht
– 331 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 71
Artikelsgewijze bespreking 71

ONTWERP VAN DECREET houdende de wijziging van diverse bepalingen van het Jachtdecreet van 24 juli 1991
– 344 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8
Algemene bespreking 71
Artikelsgewijze bespreking 71

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 24 april 2015 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie gewesten en tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven Interregionaal Samenwerkingsverband Viapass onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis, §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen
– 350 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 72
Artikelsgewijze bespreking 76

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 4.8.19 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges
– 354 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 76
Artikelsgewijze bespreking 76

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds
– 357 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 6
Algemene bespreking 76
Artikelsgewijze bespreking 96

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen onderwijs
– 360 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 3
Algemene bespreking 97
Artikelsgewijze bespreking 97

ONTWERP VAN DECREET tot invoering van de kilometerheffing en stopzetting van de heffing van het eurovignet en tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 in dat verband
– 370 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5
Algemene bespreking 97
Artikelsgewijze bespreking 97

VOORSTEL VAN DECREET van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Emmily Talpe, Peter Persyn, Vera Jans en Tine van der Vloet houdende regeling van de binnenlandse adoptie van kinderen en houdende wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen
– 390 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 98
Artikelsgewijze bespreking 104

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Peter Van Rompuy, Annick De Ridder, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Dirk de Kort en Björn Anseeuw betreffende de geautomatiseerde, gemotoriseerde voertuigen (driverless vehicles)
– 219 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Bespreking 104

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel
– 406 (2014-2015) – Nr. 1
Voorstel tot spoedbehandeling 106
Bespreking 106

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015
– 18-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4
Aangehouden stemmingen 110
Hoofdelijke stemming 111

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015
– 19-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8
Aangehouden stemmingen 112
Hoofdelijke stemming 116

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015
– 333 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 12
Aangehouden stemmingen 117
Hoofdelijke stemming 118

ONTWERP VAN DECREET houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van 10 december 2014 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het beheer van het elektronisch toezicht
– 331 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 119

ONTWERP VAN DECREET houdende de wijziging van diverse bepalingen van het Jachtdecreet van 24 juli 1991
– 344 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8
Aangehouden stemmingen 119
Hoofdelijke stemming 122

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 24 april 2015 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie gewesten en tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven Interregionaal Samenwerkingsverband Viapass onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis, §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen
– 350 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 122

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 4.8.19 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges
– 354 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 123

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds
– 357 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 6
Hoofdelijke stemming 123

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen onderwijs
– 360 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 3
Hoofdelijke stemming 123

ONTWERP VAN DECREET tot invoering van de kilometerheffing en stopzetting van de heffing van het eurovignet en tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 in dat verband
– 370 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5
Aangehouden stemmingen 124
Hoofdelijke stemming 126

VOORSTEL VAN DECREET van Bart Van Malderen en Michèle Hostekint houdende wijziging van artikel 2.10.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft het openstellen naar feitelijk samenwonenden van de verlaging van de verdeeltaks bij scheiding
– 310 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 126

VOORSTEL VAN DECREET van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Emmily Talpe, Peter Persyn, Vera Jans en Tine van der Vloet houdende regeling van de binnenlandse adoptie van kinderen en houdende wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen
– 390 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 127

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Peter Van Rompuy, Annick De Ridder, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Dirk de Kort en Björn Anseeuw betreffende de geautomatiseerde, gemotoriseerde voertuigen (driverless vehicles)
– 219 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 127

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel
– 406 (2014-2015) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 128

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 128

BIJLAGEN
Aanwezigheden 130
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers 130

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Marnic De Meulemeester, Anke Van dermeersch: ambtsverplichtingen;

Cindy Franssen, Lies Jans, Chris Janssens, Yasmine Kherbache: gezondheidsredenen.

ACTUELE VRAAG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het nieuwe convenant 'Visserij Verduurzaamt'

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik weet niet wat jullie vanmiddag hebben gegeten. Bij mij was het een beetje zalm. Ik weet niet of het Schotse zalm was of zalm uit Noorwegen. Die uit Schotland voldoet aan de nodige normen, die uit Noorwegen blijkbaar niet, zegt men, vanwege het voedsel dat men geeft aan die gekweekte zalmsoorten daar. Een stukje vis is gezond. Het helpt bij het welzijn van de mensen, het helpt cholesterol en zo verlagen. Daarom is het noodzakelijk dat we de kleine visserijsector in onze kleine kuststrook ondersteunen.

Vorige week werd er een convenant ondertekend, een toch wel vrij belangrijk convenant, minister. Er waren een aantal partners bij betrokken. Dat werd ondertekend in de Vismijn van Nieuwpoort. Het is een vrij ambitieus plan. Nu waren we wel benieuwd naar de evaluatie van het vorige plan. Waarom ligt er een nieuw plan op tafel? Wat zijn de krachtlijnen van dit plan? Het gaat over vijf jaar. Ik denk dat we elkaar daar de komende maanden en jaren nog wel eens in de commissie over zullen kunnen aanspreken. Ik had graag wat meer tekst en uitleg hieromtrent vernomen. Wat houdt het nieuwe convenant in? Kunt u daar meer toelichting over geven?

Minister Joke Schauvliege: Collega, het convenant of het protocol is een mooi voorbeeld van hoe je met verschillende partijen die soms tegenstrijdige belangen hebben, tot een overeenkomst kunt komen om op lange termijn na te denken over de duurzaamheid van onze visserij.

Wie zijn de partners? Dat is uiteraard Landbouw en Visserij, de overheid zelf, en ook de provincie West-Vlaanderen. Dat is een nieuwe partner. Die was niet aanwezig bij de eerste overeenkomst die is afgesloten. Dan is er Natuurpunt, de rederijen zelf, dus de visserijsector, en de wetenschap, meer bepaald het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), dat onderzoek doet naar duurzame visserij.

Het gaat echt over de drie pijlers van duurzaamheid, het is belangrijk om dat hier te vermelden, namelijk de economische pijler, de ecologische pijler maar ook de sociale. We willen eigenlijk zorgen dat er kan worden gevist maar dat het visbestand op peil blijft, dus dat het duurzaam gebeurt. We willen ook de visserij leefbaar houden. We willen kijken welke inspanningen we daar kunnen doen

zodat ook jonge mensen opnieuw voor de visserij kiezen, want er is veel te weinig instroom. We moeten ook zorgen dat het beroep aantrekkelijk is doordat het veilig is. Ook het sociale aspect komt aan bod in dat convenant.

Het is de overheid zelf die initiatieven zal kunnen nemen vanuit het beleid. We zullen ook het Europese visserijbeleid verder opvolgen, maar ook het wetenschappelijk onderzoek. Als u mij vraagt naar de evaluatie van het eerste programma, zie je bijvoorbeeld, wat we zelf hebben kunnen zien in Nieuwpoort, dat er geïnvesteerd is in een nieuw soort netten die minder de bodem omwoelen waardoor kan worden gevist in natuurgebieden zonder dat er kleine vissen of visbestanden die overeind moeten worden gehouden, bevist worden. Dat is echte duurzame visserij waar we op inzetten.

Een laatste punt is onlosmakelijk verbonden met de kust. Er zitten initiatieven in om vis te promoten, ook aan de kust. Het gaat om de korte keten, de vismijn, zodat mensen ook daar initiatieven kunnen zien en dat ook het beroep van visser, maar ook de visserijsector zelf, nog meer bekendheid krijgt in Vlaanderen.

Dit was heel kort, want op drie minuten tijd kan ik onmogelijk alles wat dat convenant betreft verder uitleggen.

De heer Johan Verstreken (CD&V): Dank u wel, minister. Het is natuurlijk niet evident om economische belangen van een sector, een beetje in nood, te ondersteunen in combinatie met natuur, maar als ik u hoor, is dat hoopgevend voor de toekomst. Het is een ambitieus plan. We moeten daar samen onze schouders onder zetten.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA): Voorzitter, ik was net als de minister en de heer Verstreken aanwezig op de ondertekening van het convenant. Het vistraject is onder meer besproken in de commissie. Daar bleek ook dat er een unieke samenwerking is tussen ecologie en economie.

Het is een zeer belangrijk convenant omdat er een multidisciplinaire aanpak nodig is tussen de verschillende betrokkenen van de Vlaamse visserij om onder meer een groter sectoraal en maatschappelijk draagvlak te creëren en om de transitie naar meer selectiviteit aan te gaan. Met de ondertekening van het convenant is nu een startsein gegeven om er uitvoering aan te geven. Het is natuurlijk de bedoeling dat de engagementen ook worden uitgevoerd.

Vandaar mijn vraag, wanneer zal een eerste evaluatie van de uitvoering plaatsvinden?

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

De heer Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Mijnheer Verstreken, ik heb spaghetti gegeten, desondanks.

Minister, het is een zeer goede zaak dat Vlaanderen een voortrekkersrol blijft spelen inzake de verduurzaming van onze visserij. Deze actuele vraag is terecht.

Het is een ambitieus plan, maar ook een ambitieus budget. Wordt die 20 miljoen euro over de jaren evenredig gespreid of niet?

De voorstrekkersrol is wel positief, maar we moeten opletten voor een vrijwillig opgelegde 'gold plating'. We mogen niet meer gaan doen dan van ons verwacht wordt zodat we de economische rendabiliteit van onze visserij in evenwicht kunnen houden. Werd bij het opstellen van het convenant nagegaan in hoeverre

Vlaanderen concreet voorloopt op de verduurzaming van onze visserij in Europees perspectief?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik onderschrijf natuurlijk het convenant en de drie pijlers ecologie, economie en het sociale aspect. We hebben daar in de commissie al verschillende malen over gesproken. Het is natuurlijk altijd fijn om binnen de eigen grenzen, binnen de grenzen van het Europese Visserijbeleid – en daarmee sluit ik een beetje aan bij de heer Vanderjeugd – altijd een beetje een voortrekkersrol te willen spelen, terwijl we via onze Vlaamse havens wel vis invoeren uit Azië, Canada en overal ter wereld waar niet zo wordt voldaan aan de voorwaarden van verduurzaming binnen het visserijbeleid. Dat vind ik een beetje spijtig.

Op welke manier kunnen we aandacht besteden aan de duurzaamheid van de geïmporteerde visserijproducten?

Minister Joke Schauvliege: Het visserijbeleid wordt sterk Europees gestuurd, een beetje vergelijkbaar met het landbouwbeleid is er een gemeenschappelijk visserijbeleid. Wij schakelen ons daar volledig in in. We zijn niet nog eens extra ambitieus. Europa wil dat de visbestanden over de jaren heen stabiel blijven, de overbevissing moet worden stopgezet. Dat is de grote uitdaging waar onze visserijsector voor staat: hoe gaan we daarmee om?

De bestanden van een aantal vissoorten zijn aan het slinken, en die moeten we heropbouwen. De quota gaan daar soms naar beneden. We moeten daarop anticiperen, met nieuwe vis en toepassingen. We moeten ook duurzaam vissen om tegemoet te komen aan de Europese standaarden. Om daarop te anticiperen is dat transitietraject opgezet om binnen de Europese krijtlijnen te kunnen voldoen aan de verplichtingen die ons worden opgelegd en toch te zorgen dat de Vlaamse visserijsector rendabel en economisch leefbaar blijft. Vandaar de transitie om beide te combineren, de duurzaamheid en de ecologische pijler, maar ook de economische en de sociale pijler om onze kustvissers te ondersteunen.

Er is 20 miljoen euro uitgetrokken. Dit geld gaat naar specifieke projecten. We hebben verschillende werkgroepen, mevrouw Vermeulen. Die gaan vanaf september aan de slag. Ze zullen jaarlijks worden geëvalueerd: een pijler wetenschappelijk onderzoek, een pijler beleid en een pijler kust en korte keten, en ook een pijler communicatie. Ze zullen allemaal projecten kunnen indienen, die zullen worden beoordeeld, een beetje zoals de plattelandsprojecten, die kent u allemaal. Op basis van de beoordeling van de concrete projecten zullen de budgetten ter beschikking staan. Ik kan niet zomaar bepalen hoe de budgetten gespreid worden over de verschillende jaren. Het zal afhangen van de projecten die worden ingediend.

We zullen dat ook mee op de voet volgen. We zitten vanuit het beleid ook zelf mee in die werkgroepen. Het is ook aan ons om ervoor te zorgen dat die evaluatie goed verloopt. We zijn het er allemaal over eens dat de visserijsector in Vlaanderen een belangrijke economische sector is, die het niet gemakkelijk heeft en die inderdaad vaak bijkomende verplichtingen opgelegd krijgt, die vaak ook terecht zijn, vanuit de bezorgdheid dat er ook op lange termijn nog voldoende visbestanden zijn.

Mijnheer Sintobin, we hebben in de commissie al verschillende keren de discussie over de invoer van vis gevoerd. U weet dat daar effectief controle op gebeurt. Dat behoort niet tot mijn bevoegdheid, maar het klopt dat we wereldwijd voor een 'level playing field' of een gelijk speelveld moeten zorgen. Dat moet vanuit Europa voldoende worden opgevolgd.

De heer Johan Verstreken (CD&V): Ik dank de minister voor haar hoopgevende antwoord, zeker voor de visserijsector. Ik dank ook de collega's voor hun aanvullende bemerkingen en ondersteuning. Misschien nog een tip voor de andere collega's: in plaats van geïmporteerde vis te eten, eet dagverse vis vanuit de Noordzee. En leg deze zomer, als we in reces gaan, eens een stukje vis op de barbecue. *(Applaus)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel – 406 (2014-2015) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 50 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, ik zou de hoogdringende behandeling willen vragen van een voorstel van resolutie van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel.

De voorzitter: We zullen ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanpak van de administratieve overlast bij de organisatie van jeugdkampen

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, we staan aan de vooravond van de zomervakantie, en tal van jeugdverenigingen trekken aan de alarmbel over de administratieve overlast die het organiseren van hun zomerkampen met zich meebrengt. In sommige gevallen kruipt er zelfs veertig uur administratieve rompslomp in de organisatie van die jeugdkampen.

Onrealistische kampreglementen en administratieve overlast vragen te veel tijd, luidt de noodkreet. Heel wat leiders en leidsters hebben daardoor te weinig tijd om een goede voorbereiding te maken van hun activiteiten en de inkleding van het kamp. Er wordt ook gewezen naar de zware eisen en de diversiteit van de gemeentelijke reglementen, maar ook naar de nood aan goede communicatie en een goed onthaalbeleid, in plaats van dwingende kampeerreglementen.

Ik ben nog even gaan kijken wat daarover geschreven staat in het regeerakkoord. En dat stelt letterlijk: "De Vlaamse overheid engageert zich om overregulering zoals aangegeven door de jeugdsector aan te pakken." Daarom heb ik deze zeer concrete vraag aan u, minister. Op welke manier gaat u de overregulering, die vandaag nogmaals door de jeugdsector werd aangekaart, aanpakken, zodat de jeugdwerking meer ruimte krijgt om zich te focussen op de echte kernactiviteiten?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik heb in eerdere antwoorden al vaak gesteld, en ik herhaal het vandaag graag, dat we de overregulering in het algemeen, en in de jeugdsector in het bijzonder, moeten en zullen aanpakken. We hebben daarin nu toch een aantal stappen voorwaarts gezet. U weet dat we met de Vlaamse Regering in blijde verwachting zijn van het jongeren- en kinderrechtenplan, dat we normaal gezien nog voor het reces goedkeuren. De adviezen op basis van het ontwerpplan worden nu ingewacht. Ze zijn bijna allemaal binnen. Ook daarin staat een duidelijke passage die verwijst naar het wegwerken van die overregulering.

Nu, we hoeven niet op het plan zelf te wachten. Ik ben al in gesprek met collega Weyts van Toerisme om binnen het masterplan bivakplaatsen een aantal detailmaatregelen te nemen. We hebben daar nog een beetje tijd voor nodig, maar we gaan dat toch ook niet te ver voor ons uitschuiven. Alles wordt nu in kaart gebracht. In het najaar zal het mogelijk zijn om te zeggen hoe we bepaalde overreguleringen concreet zullen terugdringen.

Dat zal in overleg gebeuren met de gemeenten en de VVSG. We moeten ook in eigen boezem kijken als Vlaamse en wellicht ook als federale overheid. Ik wil er de nadruk op leggen dat de jeugdsector in ons een bondgenoot kan en zal vinden om de regulering terug te dringen. We zullen niet alles kunnen oplossen, maar het moet mogelijk zijn om met een aantal formulieren die nu nog ten onrechte moeten worden ingevuld, volgend jaar het kampvuur aan te steken.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Ik ben blij dat u samen met minister Weyts werk wilt maken van het aanpakken van de administratieve rompslomp en van het masterplan bivakplaatsen. Dat is broodnodig. De regulitisbrochure van De Ambrassade drukt ons met de neus op de feiten. Ik ben blij te horen dat u jongeren ademruimte zult geven, want dat hebben ze nodig.

We moeten er wel over waken dat we het kind niet met het badwater weggooien en dat we geen tegenovergesteld effect krijgen. De veiligheid en de gezondheid van de kinderen op kamp moeten overeind blijven. Er moet een gulden middenweg worden gezocht. Overregulering aanpakken? Absoluut wel, maar dat mag niet betekenen dat de essentiële administratieve zaken niet moeten worden geregeld. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): We onderstrepen al lange tijd dat er werk moet worden gemaakt van de administratieve overlast die we aan verenigingen en vrijwilligers opleggen. Er is de regulitisbrochure, maar het is ook een grote bezorgdheid van de jeugdsector op welke manier lokale besturen naar een aantal zaken kijken. Veiligheid moet inderdaad vooropstaan, maar de regulitis moeten we maximaal inkrimpen. Minister, ik wil suggereren dat u ook minister Homans als voogdijminister van lokale besturen aanspreekt om te sensibiliseren. We hebben hele mooie voorbeelden, zoals de gemeente Meeuwen-Gruitrode, waar het lokale bestuur de administratieve aanvragen en afhandelingen oplost voor de jeugdverenigingen. Sensibilisering is hierin ook een belangrijk element.

U spreekt over een masterplan bivakplaatsen. Tijdens de vorige legislatuur hebben we de resolutie Kampplaatsen opgesteld. Daarvoor is de taskforce Jeugdverblijven in het leven geroepen. Die heeft heel mooi werk geleverd. Zal die taskforce de opvolging doen van uw masterplan of welke rol wilt u hun toebedelen in de toekomst?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Veel jeugdbewegingen in Vlaanderen organiseren kampen in Wallonië. Dat betekent dat we met de oefening in Vlaanderen enkel een deel van het probleem aanpakken. Zie ik dat correct? Zo ja, plant u overleg met de Waalse collega's om ook daar de overlast aan te pakken?

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp·a): Er is inderdaad een wildgroei aan lokale reglementen, vaak heel verschillend. Het is er niet op verbeterd sinds de laatste keer dat ik op kamp was. Als men in een bos wil spelen, moet dat eerst worden aangevraagd. Als men een kampvuur wil maken, moet het een bepaalde hoogte hebben, naargelang de gemeente. Op de website opkamp.be staan heel wat regels. Voor 17- of 18-jarigen is dat absoluut niet evident. Het probleem van regulitis is groter dan enkel de zomerkampen. De Ambrassade heeft daarover vorig jaar een brochure gemaakt. Hoever staat u met de opvolging van deze brochure?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

De heer Imade Annouri (Groen): Ik sluit me graag aan. Voorbereiding en veiligheid zijn heel belangrijk als je op kamp vertrekt, maar sommige gemeenten gaan er heel ver in. Op sommige kampen moeten er brandveiligheidsplaatsen zijn, bijvoorbeeld. Niet enkel moet je voorbereid zijn voor een eventuele brand, maar je moet er ook voor zorgen dat een wit plakkaat met rode letters van 8 centimeter aangeeft waar dat materiaal staat. Zulke dingen vormen een extra opgave voor lokale jeugdgroepen als ze op kamp vertrekken.

Ik kijk uit naar het masterplan bivakplaatsen. We juichen toe dat het eraan komt. Het is erg nodig. Deze ochtend in de reacties werd er een concreet voorstel gedaan. De heer Bajart had het net over Wallonië. Daar hebben ze een onthaalbeleid, waarbij er een subsidiëring is zodat iemand naar de jeugdbewegingen gaat als ze aankomen op een kamp, met een checklist. Zo wordt er op het moment zelf voor gezorgd dat ze met alles in orde zijn, in plaats van op voorhand een hele lijst door te sturen. Vindt u dat een goed voorstel?

Minister Sven Gatz: Ik had misschien niet gedacht dit te zeggen, maar we kunnen van de Walen nog iets leren. De technische werking van hun decreet is mij nog niet bekend. Ik moet het van naderbij bekijken. We zullen daarover ook contact opnemen met onze Waalse vrienden, mijnheer Bajart.

Het sluit ook aan bij wat u zegt, mevrouw Rombouts. Ik ga nu geen uitspraken doen over mensen extra subsidiëren, mijnheer Annouri. Maar het feit dat bepaalde gemeenten de zorg voor de jeugdkampen wat willen incorporeren, lijkt me een goede piste. Overleg met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) is nodig.

Vanmorgen werd een discussie gecreëerd: het is de schuld van de gemeenten, waarop de VVSG erop wees dat er ook veel Vlaamse en federale wetgeving is. Ik wil niet in die val trappen, het is uw schuld, het is onze schuld. Het model waarnaar u verwijst, is waardevol en we moeten eens kijken hoe we de Vlaamse gemeenten ervan kunnen overtuigen om dat mee te nemen. Het is soms meer een geestestoestand dan een grote organisatie.

Mevrouw Soens, ik ben nu aan het kijken in de regulitisbrochure wat de quick wins zijn. Daarna bekijken we waar de afschaffing van bepaalde regelgeving moeilijker wordt en hoe we dat dan doen.

Mevrouw Van Eetvelde, ik deel ook uw opmerking dat we onszelf nog gaan tegenkomen in deze discussie. Iedereen wil altijd van alles afschaffen, maar regels zijn

opgelegd met de beste bedoelingen, vaak veiligheidsmaatregelen. Dus we zullen een goed evenwicht moeten vinden. Maar we zijn het erover eens dat de slinger nu wat doorgeslagen is. U mag mij er in het najaar zeker weer op aanspreken, om meer concrete maatregelen te kunnen voorstellen. Het zal in partnerschap met de gemeenten moeten gebeuren. Daar geloof ik sterk in.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Nogmaals dank voor uw antwoord, minister. Ik kijk vooral uit naar uw voorstellen in het najaar. Ik volg het zeker op. Onze partij wil die administratieve overlast aanpakken. Ik wil me constructief opstellen om samen met u te werken aan een positief kampbeleid en een positief klimaat voor de jeugdsector. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de mensenrechten in China, naar aanleiding van het recente staatsbezoek

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister-president, deze morgen hadden we het nog over het belang van uw buitenlandse reizen of economische missies, dat ik volledig onderschrijf. Uw bezoek vorige week aan China is er een perfect voorbeeld van.

Ik wil het met u niet hebben over uw verloren bagage of gemiste vlucht, wel over de mensenrechten. Ik ben geen loopjongen van Didier Reynders. Ik heb waardering voor de economische successen die vorige week werden geboekt. Ik ben ook niet naïef. Ik weet ook wel dat in economische gesprekken of in gesprekken met bedrijfsleiders het niet altijd evident is om over mensenrechten te beginnen.

Maar dat belet mij niet om te vragen wat u concreet gedaan hebt met betrekking tot de mensenrechten in China. Want er was natuurlijk de kritiek van uitgerekend minister Didier Reynders, die toch ook wel wat bevoegdheden heeft ter zake, spijtig genoeg. Hij zegt dat in het bijzonder u, maar ook uw collega's-ministers-presidenten, tijdens uw verblijf in China geen aandacht hebt besteed aan de mensenrechten, en al zeker niet aan de kwestie-Tibet. Ik weet ook wel dat u gepareerd hebt door te zeggen dat het een plaagstoot is van minister Reynders en door te verwijzen naar het Vlaams mensenrechtenbeleid. Toch wil ik van u graag weten of de mensenrechten tijdens uw bezoek ter sprake zijn gekomen, en zo ja, op welke manier.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Sintobin, ik heb minister Reynders aangesproken op wat in de krant verschenen is. Hij ontkent dat hij gezegd heeft dat hij mij laksheid ter zake verwijt. Hij zegt wel dat hij op de persbriefing heeft gezegd dat het een sterker signaal zou zijn indien de meegereisde ministers-presidenten het af en toe ook eens zouden hebben over de doodstraf en de willekeurige arrestaties.

Maar om dat te doen, moet je natuurlijk in de gelegenheid zijn. Staatsbezoeken en in het bijzonder de politieke contacten in China zijn bijzonder strak geregisseerd. We hebben drie politieke contacten gehad. Het eerste was met de president. Dat contact bestaat enkel uit een dialoog van staatshoofd tot staatshoofd. Geen enkele andere minister komt daartussen, ook niet minister Reynders of de drie deelstaat-ministers-presidenten. Hetzelfde scenario geldt voor de ontmoeting tussen ons staatshoofd en de premier en voor de ontmoeting tussen ons staatshoofd en de

parlementsvoorzitter. Je moet dus de gelegenheid hebben. Minister Reynders heeft wel individueel, zonder de ministers-presidenten, contact gehad met de minister van Buitenlandse Zaken. Hij heeft verklaard dat hij daar het probleem van de mensenrechten heeft aangekaart en dat hij een lijst heeft overhandigd van zes Tibetanen die werden opgepakt, waarna van hen niets meer is gehoord.

Dat is wat zich heeft voorgedaan. Om problemen aan te kaarten, moet je daartoe in de gelegenheid zijn. Dat was niet het geval voor mij en ook niet voor de andere ministers-presidenten.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister-president, ik begrijp natuurlijk dat het in China niet zo evident is om over mensenrechten te beginnen, alleen al vanwege protocollaire maar natuurlijk ook politieke redenen.

Dat betekent niet dat we onze kop in het zand moeten steken. Het is natuurlijk gemakkelijk om te spreken over een Vlaams mensenrechtenbeleid. Ik veronderstel dat er nog andere buitenlandse missies zullen komen, waar die beperkingen zich opnieuw zullen manifesteren. Wat moet ik mij dan concreet voorstellen bij een Vlaams mensenrechtenbeleid? Vooral omdat u op 5 mei 2015 op een vraag in de commissie hebt geantwoord dat wij ons met ons Vlaams beleid inschakelen in een algemeen Europees mensenrechtenbeleid. Dat maakt het helemaal moeilijk voor Vlaanderen om bij dergelijke bezoeken te wegen op de kwestie van de mensenrechten.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Voorzitter, collega's, minister-president, toen ik de kritiek van minister Reynders las, was ik toch wel een beetje verbaasd. Dit was nu eens een staatsbezoek met een koning en een koningin en een federale minister van Buitenlandse Zaken, allemaal mensen die, zo vertelt men mij, keer op keer deuren kunnen openen en belangrijke mensen kunnen zien. Zeker in China zal dat, zoals u zelf hebt geschetst, minister-president, het geval zijn.

Dan verbaast het mij dat minister Reynders de Vlaamse minister-president ter hulp roept om zijn punt te kunnen maken. Ik herinner er mijn collega's nog eens aan dat de Vlaamse minister-president in de protocollaire rangorde op de negentiende plaats staat. In een land als China telt dat. En hij mag daar van minister Reynders nog een hele tijd blijven staan. Dan is dat toch heel vreemd. Maar het is misschien een hoopgevend teken dat minister Reynders de Vlaamse minister-president in het buitenland een belangrijke politieke rol toeschrijft. Minister-president, ik hoop dat dat een goed signaal is. U hebt natuurlijk een punt als u zegt dat als je iets wilt aankaarten dat je daartoe de juiste gesprekspartners moet hebben. Zeker in een land als China ligt dat heel moeilijk. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken (CD&V): Ik was ook verrast toen ik de persknipsels daarover las. Minister-president, als u wel de kans krijgt binnen uw bevoegdheid, plaatst u dan in alle landen waar u naartoe gaat en waarmee u onderhandelt, ook de persvrijheid en de mensenrechten op de agenda?

Minister-president Geert Bourgeois: Het is vanzelfsprekend dat waar we kunnen, we dat ook doen. Het mensenrechtenbeleid is belangrijk en primordiaal voor ons Vlaamse buitenlands beleid. Wie de beleidsnota en de regeringsverklaring leest, weet dat dat zo is. Waar we dat bilateraal kunnen, doen we dat uiteraard. Waar we dat anders moeten aanpakken, doen we dat ook. Dat is zo met DGE en COORMULTI.

In China is de beste partner om dit aan te kaarten de Europese Unie. De lidstaten worden vaak uit verband gespeeld. Alle lidstaten hebben handelsbelangen als ze naar China gaan. De Europese Unie kaart dit probleem met de buitenland-vertegenwoordiger geregeld aan. Dat is ook het geëigende orgaan om dat te doen. Waar wij de kans hebben, doen we dat ook bilateraal, maar je moet de gelegenheid hebben om het te doen. Inzake voorbereidend werk, en het wegen op de Belgische interfederale besluitvorming – onze job – doen we dat in DGE en COORMULTI.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Van Overmeire, ik heb in het begin van mijn actuele vraag duidelijk gesteld dat ik niet de spreekbuis ben van Didier Reynders. Dat zou ik ook niet willen.

Minister-president, los van het verhaal van de mensenrechten gaat het over de protocollaire volgorde. In het Vlaams regeerakkoord staat dat u vindt dat de Vlaamse minister-president in rangorde naar boven zou moeten opschuiven. Ik steun u daarbij. Misschien moet u daar enkele initiatieven toe nemen, en het niet louter op papier zetten in het regeerakkoord.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitrol van niet-bindende toelatingsproeven voor het hoger onderwijs

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, recentelijk hebben we vernomen dat de Universiteit Antwerpen ook een instaptoets zal organiseren. De instaptoets is ook al aangekondigd door de Universiteit Gent met de Studievaardigheden en -Interesse MONitor (SIMON), en de KU Leuven met het Leuvens Universitair Competentie-Instrument (LUCI). In Antwerpen hebben ze nog geen naam bedacht die dat zou moeten krijgen.

De N-VA is zeer blij dat de instellingen hoger onderwijs daadwerkelijk aan de slag gaan in het oriënteringstraject. Zowel in het regeerakkoord als in het verleden hebben we er al geregeld voor gepleit dat een oriënteringstraject cruciaal is om de slaagkansen in het hoger onderwijs te vergroten en er dus voor te zorgen dat de studenten zo snel mogelijk op de juiste plaats zitten, en dat er zo min mogelijk middelen van ouders, maatschappij en student verloren zouden gaan.

Minister, als u weet dat 30 procent van de studenten na zeven jaar nog altijd geen bachelordiploma heeft, dan betekent dat toch dat we de hand aan de ploeg moeten slaan. We zijn dan ook blij dat de Universiteit Antwerpen dat ook doet. We hebben echter wel een belangrijke vraag. De niet-bindende oriënterings-proeven moeten gebeuren voor het einde van het secundair onderwijs. We hebben vijf universiteiten, drie hebben al iets ontwikkeld, twee nog niet, en een derde ook niet als je de transnationale universiteit erbij rekent. Er zijn zeventien hogescholen, waarvan een aantal bij de universiteiten zitten en een aantal niet. De vraag die rijst, is: hoe gaan we dat in de praktijk brengen? Hoe gaan de secundaire scholen erin slagen al die toetsen af te nemen?

Minister, enerzijds hebben we de niet-bindende oriënteringproef en anderzijds de niet-bindende toelatingsproeven. Hoe sporen die met elkaar? Hoe is het mogelijk voor secundaire scholen om dit eenvormig aan te kunnen bieden, en niet in verschillende proeven naast elkaar, die dan ook nog tot andere oplossingen zouden kunnen leiden?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, bedankt voor de vraag. U hebt de context heel juist geschetst. Ook ik ben bijzonder tevreden dat zowel de hogescholen, want u hebt de Lemo-test (Leercompetenties en motivatiekenmerken) en LASSI-test (Learning and Study Strategy Inventory) nog niet vermeld, als onze universiteiten op dit ogenblik oriëntatieproeven aan het ontwikkelen zijn om in de eigen instelling te bekijken welke richting iemand het beste volgt. Dat is heel positief: men is zich bewust van het belang van een goede oriëntatie.

Maar, wij moeten komen tot een instellingsneutrale proef. Er is een platform opgericht waar de hogescholen, universiteiten, ouders, leerkrachten en begeleiders in vertegenwoordigd zijn om van alle bestaande proeven één instellingsneutrale proef te maken. Scholen zouden die dan niet nu, maar oriënterend naar volgend schooljaar kunnen aanbieden.

We zouden die oriëntatieproef voor het eerst willen testen op een groep leerlingen van het vijfde en zesde middelbaar tegen Pasen volgend jaar. Natuurlijk zal er het jaar daarna nog een tweede test nodig zijn vooraleer de proef kan worden uitgebreid. Die proef moet immers verantwoord zijn, iedereen moet het ermee eens zijn.

Dus, tegen Pasen volgend jaar zou ik een eerste groep leerlingen een test willen laten doen met een instellingsneutrale proef die door iedereen gedragen wordt. Er moet dus hard gewerkt worden. Maar toevallig vond gisteren een vergadering plaats van het hele platform, en daarbij werd een timingtraject voorgesteld.

Ten tweede is er ook de instapproef of de test van de niet-bindende toelatingsproef. Dat is iets helemaal anders. We willen die niet tegen de start van dit academiejaar, maar tegen de start van het academiejaar 2016-2017 helemaal rond hebben voor de STEM-richtingen (Science, Technology, Engineering and Mathematics) en alle lerarenopleidingen.

Er zijn dus twee deadlines. Een groep leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar volgend jaar tegen Pasen. En wat de toelatingsproef betreft, is de deadline het academiejaar 2016-2017 voor de STEM-richtingen en de lerarenopleiding.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik ben heel tevreden met wat u nu schetst en met het werkelijk naar voren schuiven van een timing. Ik ben blij dat u tegen volgend schooljaar rond wil geraken.

Wat u zegt over een instellingsneutrale proef, dat lijkt me cruciaal te zijn. Het zou immers heel jammer zijn indien secundaire scholen in Vlaanderen een proef zouden kiezen afhankelijk van het net waartoe ze behoren en om dan studenten en leerlingen te oriënteren niet zozeer op basis van hun interesses en capaciteiten, maar volgens het net waarin ze zitten. Ik ben blij dat u niet meegaat in dergelijke ideeën.

U haalde ook 2016-2017 aan wat betreft de toelatingsproeven voor STEM en lerarenopleidingen. We kunnen daar alleen maar blij mee zijn.

Iets wat de groep zou moeten bekijken, is in het teken van de studievoortgang, hoe we het leerkrediet kunnen meenemen. Ik meende dat u dat ook in die groep wilde bespreken.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp·a): Voorzitter, minister, u bent nu één jaar minister van Onderwijs, en heel erg goed gewerkt, hebt u toch niet echt gedaan. Er is al één decreet goedgekeurd; de rest wordt overgelaten aan de instellingen. Het

moest allemaal tegen 1 april gebeuren. Nu gaat het al weer over Pasen volgend jaar. Dit getuigt eerder van een aankondigingspolitiek dan van een echt beleid.

Er zijn dus verschillende oriëntatieproeven in ontwikkeling en er zijn er al bezig, maar bent u van plan om ze alsnog te harmoniseren zodat studenten niet moeten kiezen welke oriëntatieproef ze moeten doen?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, ik wil u toch even herinneren aan wat er in het regeerakkoord staat: "Voor het hoger onderwijs voeren we gefaseerd en uiterlijk in 2018-2019 een niet-bindende toelatingsproef in voor alle richtingen." Kan het vroeger, minister, dan is dat uiteraard zoveel te beter.

De heer Daniëls heeft heel terecht het onderscheid gemaakt tussen de verplichte niet-bindende oriënteringsproef op het einde van het secundair onderwijs en de door de instelling georganiseerde verplichte niet-bindende toelatingsproef of de ijkingsproef. Ik heb begrepen dat het in Antwerpen om nog een ander – weliswaar waardevol – initiatief gaat, eerder om een startproef en alleen voor de faculteiten die er bewust voor kiezen.

Minister, als die ijkingsproef wordt ingevoerd, wanneer wordt ze dan best afgenomen, voor of na de inschrijving aan een bepaalde universiteit? Als het gaat over een oriënterende proef 'om meer kennis te krijgen van' of over een toelatingsproef, is het misschien toch beter dat die wordt afgenomen voor de inschrijving. Bij mijn weten is daar nog steeds geen duidelijkheid over.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, het leerkrediet kunnen we in die groep onderzoeken, maar het is niet helemaal noodzakelijk. Ik wil vooral komen tot een instellingsneutraal instrument zowel wat de oriëntatie betreft, als wat de instapproeven betreft.

Mevrouw Soens, ik vind uw opmerking een beetje vreemd. Het heeft blijkbaar geduurd tot er een niet-sp.a-minister aan het roer van Onderwijs stond vooraleer de hogescholen en universiteiten eindelijk zijn gaan beseffen hoe belangrijk het is om mee te werken aan goede oriëntatie van de studenten. *(Applaus bij de meerderheid)*

Maar ik probeer rustig te blijven. Oriëntatie van de leerlingen in het secundair onderwijs is zeer, zeer cruciaal. Mijnheer De Meyer, ik zou de oriëntatieproef het liefst laten afnemen in het vijfde jaar, maar het kan ook in het zesde. Volgend jaar met Pasen willen we dit testen. Het ontwikkelen van zo'n oriëntatie-instrument is niet evident. We kunnen gebruikmaken van alles wat hogescholen en universiteiten hebben, maar de werkgroep – die ik ook zelf heb moeten installeren, mevrouw Soens, want die bestond nog niet – waarin leerlingen en ouders vertegenwoordigd zijn, is nu hard aan het werken om het rond te krijgen. De eerste test zouden we dus kunnen doen met Pasen volgend jaar.

Daarnaast, mijnheer De Meyer, is er de instapproef. U zegt zeer terecht dat je dan eigenlijk al moet zijn georiënteerd en weten wat je wil volgen. Mijn aanvoelen was om eerst die test te doen en je dan in te schrijven, maar hogescholen en universiteiten willen niet in een situatie komen dat je een soort afschrikeffect krijgt. Mij maakt het niet uit. We kunnen niet zeggen dat de inschrijving afhankelijk wordt gemaakt van het slagen, want het is een niet-bindende proef, maar iedereen zal wel de proef moeten afleggen vooraleer je kunt starten met de cursussen. Het is ook belangrijk om te weten hoe je je moet remediëren. Zal het afhankelijk worden gemaakt van het uiteindelijke inschrijven? Dat is niet zo evident om te doen, maar je zult de test afgelegd

moeten hebben vooraleer je start met de lessen. We onderhandelen hierover volop met de hogescholen en universiteiten. Deze proef staat eigenlijk los van de oriënteringsproef in het vijfde of zesde middelbaar.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Mevrouw Soens, er moet me toch nog iets van het hart. U zegt dat er nog niet veel decreten zijn gepasseerd. Deze meerderheid heeft volgens mij niet de ambitie om veel decreten te laten passeren. Is het niet het Onderwijs dat vraagt om enige rust te brengen? Laat ons dus gaan voor goede interventies en die staan in het regeerakkoord.

Minister, ik ben blij dat u de oriënteringsproef wilt testen in het vijfde en zesde middelbaar. In het masterplan secundair onderwijs staat inderdaad dat wordt geopteerd voor het vijfde middelbaar omdat leerlingen dan nog de tijd hebben om bij te schaven.

Wat de heer De Meyer voorlas uit het regeerakkoord, is net om het verschil te maken tussen oriënteringsproef en instapproef. We moeten wel nagaan hoe we kunnen vermijden dat studenten vastzitten door hun inschrijving in een bepaalde richting, terwijl de instapproef op bepaalde leemtes wijst. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de betrouwbaarheid van het energieprestatiecertificaat (EPC) en de aangekondigde hervormingen ter zake

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de betrouwbaarheid van het energieprestatiecertificaat (EPC) en de aangekondigde hervormingen ter zake

ACTUELE VRAAG van Rob Beenders aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de betrouwbaarheid van het energieprestatiecertificaat (EPC) en de aangekondigde hervormingen ter zake

ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Annemie Turtelboom, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de betrouwbaarheid van het energieprestatiecertificaat (EPC) en de aangekondigde hervormingen ter zake

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

De heer Johan Danen (Groen): Voorzitter, minister, collega's, het energieprestatiecertificaat (EPC) is een verplicht document voor verhuurders en eigenaars van woningen die men wil verkopen. Een EPC geeft inzicht in de energieprestatie van die woningen.

Over dit thema is in de commissie al meermaals gediscussieerd. De kwaliteit van sommige energiedeskundigen die deze moeten opmaken, maar ook van sommige opleidingen is al vaker ter discussie gesteld. Recent nog stelde het platform voor energiedeskundigen aan de kaak dat het nog altijd een groot probleem is om een valide en betrouwbaar cijfer te krijgen rond energieprestatie. Minister, kunt u ervoor zorgen dat dit instrument in de nabije toekomst meer valide en

betrouwbaar wordt? Zo'n cijfer is immers heel belangrijk voor de waardebepaling van een woning. Wat zult u ondernemen om ervoor te zorgen dat het energieprestatiecertificaat meer valide en betrouwbaar wordt?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Minister, een Europese richtlijn heeft ervoor gezorgd dat ook in Vlaanderen het systeem van energieprestatiecertificaten is ingevoerd. Van bij de opstart in 2008 waren er al heel wat problemen. U kunt nagaan hoeveel schriftelijke vragen zeker tijdens de vorige legislatuur zijn gesteld over dit systeem.

Vanmorgen verscheen er een artikel op basis van een onderzoek dat is gebeurd. Daarin is sprake van 110.000 energieprestatiecertificaten per jaar. Daarvan wordt 4 procent op papier gecontroleerd. Daarnaast worden ook 300 deskundigen gecontroleerd. Van die 300 wordt ongeveer de helft beboet of bestraft. U zegt terecht dat een hervorming nodig is want kopers vinden het meer dan vroeger belangrijk om te weten wat de energiewaarde is van hun woning. Wanneer zij echter een aantal deskundigen consulteren, krijgen zij soms een totaal verschillend beeld van de energiewaarde van hun woning. Blijkbaar worden de regels verschillend geïnterpreteerd.

Minister, op basis van uw opmerking vanochtend, ook op de radio, wil ik u vragen wat u concreet zult doen en welke timing u daarbij vooropstelt.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

De heer Rob Beenders (sp·a): Minister, ik denk dat we het er politiek allemaal over eens zijn dat de Vlamingen correcte informatie verdienen over de energiewaarde van hun woning of appartement.

Mevrouw Van den Bossche heeft tijdens de vorige legislatuur, nadat de verplichting van het energieprestatiecertificaat was ingevoerd, de evaluatie doorgevoerd en heel wat maatregelen genomen om vooral de cowboys eruit te halen en ervoor te zorgen dat energiedeskundigen op het terrein de juiste informatie bezorgen. Zo zijn er al schorsingen doorgevoerd, is de controle opgevoerd en is er een centraal examen ingevoerd om ervoor te zorgen dat de vorming van die energiedeskundigen op de juiste manier gebeurt. Er wordt al strenger opgetreden, vooral om ervoor te zorgen dat de energieprestatiecertificaten op een correcte manier worden afgeleverd. Zult u die verstrenging voortzetten en hebt u al volgende stappen gepland om die cowboys van het terrein te halen?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

De heer Lode Ceyssens (CD&V): Ik vind het een geweldige uitdaging om hier als vierde dezelfde vraag te stellen.

Minister, ik wil verwijzen naar twee debatten die al eerder in de commissie zijn gevoerd. Ze hebben we het hier nauwelijks twee weken geleden nog gehad over het nut van een attest omdat we ervan overtuigd zijn dat de administratieve rompslomp moet worden beperkt. Bij de verkoop van een woning worden nu al zes of zeven attesten afgeleverd. Het nut van het energieprestatiecertificaat valt echter niet in twijfel te trekken. In de commissie is ook al meermaals gediscussieerd over de accuraatheid van dat attest. U gaf daarbij te kennen dat er iets scheelt bij de vorming van de energiedeskundigen.

Dit resultaat is dan ook schrikbarend. Voor een woning liepen de resultaten van de verschillende energiedeskundigen uiteen tussen 272 tot 700. Iedereen ziet wel het nut in van zo'n attest, maar dat heeft weinig waarde wanneer het niet

betrouwbaarder is dan dat. Wat me nog meer opviel, is dat het volgens de energiedeskundige die het heeft opgezet, vooral de regels zijn die ervoor zorgen dat er zoveel verschil is, veel minder dan de vorming van de energiedeskundigen.

Minister, wat zult u verder ondernemen om hiervan een performant attest te maken?

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Voorzitter, het is mooi om te zien hoe we over de partijen heen vinden dat het systeem een goed systeem is en een meerwaarde heeft voor verkopers en toekomstige kopers omdat ze daarmee een zicht hebben op hun toekomstige energiefactuur, maar dat we het anderzijds ook over de partijgrenzen eens zijn dat wat vandaag gebeurt, onaanvaardbaar is.

Het kan niet dat je, als je een woning of een appartement laat testen door twee, drie of vier verschillende mensen, met EPC-waarden uitkomt waarop een verschil zit tussen 200 en 600. Dat is onaanvaardbaar, want dan hol je het werk uit van alle energiedeskundigen die bijzonder goed en waarheidsgetrouw werk doen. Kwatongen beweren zelfs dat sommige EPC-attesten op dit ogenblik louter via de telefoon worden gegeven. Telefonisch wordt dan gezegd hoe groot de woning is, waar de keuken zit en of er dubbel of enkel glas is, zonder dat iemand ooit is komen kijken naar de woning. Dan hol je natuurlijk compleet de waarde van het attest uit. Daarover zijn we het dus eens. Over de analyse zijn we het dus eens.

Zoals u zegt, hadden wij ook al een evaluatie gemaakt. De vroegere minister van Energie heeft ook al een aantal evaluaties uitgevoerd en bijgestuurd. Wij hadden ook al een evaluatie uitgevoerd. Daarbij komt nu de steekproef van twintig huizen en appartementen die men heeft laten testen door de sector zelf. Eigenlijk zit alles in dezelfde richting.

Wat betekent dat? Ten eerste betekent dit dat we het Energiebesluit moeten aanpassen. Wij hadden al een eerste draft klaar van de aanpassing van het Energiebesluit, waarbij de vooropleiding wordt uitgebreid, maar ook de permanente vorming, zodat men echt wel bijblijft. Het EPC-attest moet een goede waardemeter zijn voor de waarde van je woning en voor de energetische toestand van het onroerend goed dat je zult kopen. Op heel korte termijn – het andere is voor het najaar, dus dat is voor de korte termijn – moeten we kijken naar hoe we de handleiding bij de software moeten aanpassen, aangezien er daarover nog heel wat vragen zijn, en moeten we ook nog betere informatie geven voor energiedeskundigen via een website en via de nieuwsbrief. De eerste draft van de aanpassing van het Energiebesluit is klaar. In het najaar wil ik daarmee rond zijn, om meer in te zetten op de vorming en de opleiding. Het moet echt wel beter dan vandaag, want anders tekenen we op een bepaald moment het doodvonnis van het EPC-attest, dat echt wel een meerwaarde heeft om de kwaliteit van uw woning te kunnen inschatten.

Het is belangrijk dat we van de bijna 2300 energiedeskundigen die er zijn, er jaarlijks 300 controleren. De 300 controles waarvan sprake in de krant, gaan dus niet alleen over het aantal woningen, maar eigenlijk over het aantal deskundigen. Het gebeurt vaak na klachten, maar niet alleen dan. Vaak gebeurt het op basis van een gedrag via de software en het systeem dat we kennen. Maar ook die controles moeten omhoog. Als we werken op opleiding en permanente vorming, moeten we vooral ook werken op de controle. Als de sanctie er op een bepaald moment niet is, als we op een bepaald moment de cowboys in de sector, zoals u hen terecht noemt, niet uitsluiten, dan ondermijnen we ook de geloofwaardigheid van de meestal 95 of 99 procent anderen die wel degelijk goed werk leveren.

EPC is een zeer goed instrument om bij verkoop de waarde van uw woning en de toekomstige energiefactuur te kennen. Ja, de cowboys moeten eruit. En ja, we

werken aan een aanpassing van het Energiebesluit rond vooropleiding, permanente vorming en een betere werking van de software en het sanctiesysteem. De eerste draft is klaar en we sluiten het af in het najaar. U vindt in mij een bondgenoot om dit aan te pakken. Het gaat om onaanvaardbare situaties. We wisten het al, maar het is vandaag nog eens bevestigd door een ander onderzoek.

De heer Johan Danen (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wat u zegt, heb ik ook begrepen uit uw berichtgeving van vandaag. Maar uit eerdere studies bleek dat het vooral lag aan sommige energiedeskundigen die hun taak niet goed uitvoerden. Vandaag blijkt dat ook de software, het inspectieprotocol, heel wat hiaten vertoont. Ik heb het daarnet even opgezocht: het protocol zelf is 200 pagina's dik. Een kat vindt haar jongen daarin niet terug. Het moet natuurlijk een zekere 'fond' hebben, want het is natuurlijk moeilijk om op een juiste manier de energieprestatie van een woning te beoordelen. Daarom ben ik blij dat u daarvan snel werk wilt maken.

Minister, ik heb nog een bijkomende vraag. Elk jaar worden meer dan 100.000 woningen geattesteerd. Allicht zullen heel wat mensen een EPC hebben gekregen met een getal dat veel hoger ligt dan wat ze zelf hadden verwacht of ingeschat. Kunt u voor die mensen voorzien in een mogelijkheid om de EPC-score op een relatief eenvoudige wijze en tegen een relatief beperkte kostprijs te laten herevalueren? Dit kan natuurlijk pas zodra het instrument is geijkt.

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Mijnheer Danen, ik wil u toch een beetje tegenspreken. We moeten hier duidelijk vertrekken vanuit de situatie dat de energiewaarde van een woning enkel kan worden vastgesteld als we over een goed instrument beschikken. Uw insinuatie dat het instrument wat te moeilijk is, vind ik niet goed. We moeten het niveau van de deskundigen laten stijgen.

Minister, zoals u terecht hebt gesteld, wordt de betekenis van de term 'energie-deskundige' momenteel compleet uitgehold. De vraag is of u de excessen durft onderuit te halen. Durft u de vooropleiding strenger te maken? Durven we de permanente vorming aan de erkenning te koppelen?. Een vastgoedmakelaar heeft een erkenning die aan permanente vorming is gekoppeld. We moeten het systeem niet naar omlaag halen. De kopers vinden dit belangrijk. Dit systeem moet stringent blijven. We moeten gewoon het niveau van de deskundigen laten stijgen. Dat is tijdens de voorbije commissievergaderingen steeds mijn invalshoek geweest. Durft u dit te koppelen aan de definitieve erkenning van de deskundigen?

De heer Rob Beenders (sp·a): Minister, volgens mij zijn we het eens. De weg die tijdens de vorige legislatuur is ingeslagen, is de juiste weg. Er moet blijvend worden geëvalueerd. We moeten er vooral voor zorgen dat de cowboys verdwijnen. Dit moet echter aan de basis beginnen. We moeten ervoor zorgen dat de energiedeskundigen die op het terrein beginnen de juiste vorming en opleiding hebben gekregen.

In dit verband is overleg met de minister van Onderwijs natuurlijk nodig. U moet nagaan in welke mate het onderwijs en de opleidingen kunnen volgen. We hebben in het verleden te horen gekregen dat het niet zo evident is de opleidingen bij te sturen om de kwaliteit van de energiedeskundigen omhoog te krijgen. Net om die reden is het centraal examen ingevoerd.

Minister, hebt u ondertussen al overleg met minister Crevits gepleegd? Zult u er, samen met haar, voor zorgen dat de basisopleiding de kwaliteitsnormen voor goede energiedeskundigen aanhoudt?

De heer Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Aangezien de vorige sprekers me al het gras van voor de voeten hebben weg-gemaaid, maak ik even een zijsprongetje voor een bijkomende vraag.

We hebben het hier al eerder over het geïntegreerd attest gehad. We willen ook het EPC in dit totaalattest integreren. De conceptnota in dit verband ligt al op tafel, iets waarvoor ik u feliciteer. Het is de bedoeling deze zaken en dan de vorming in het bijzonder te herbekijken. Zult u hiermee rekening houden? Zal een geïntegreerde vorming worden aangeboden? Zal een enkele persoon dan een groot gedeelte van het geïntegreerd attest kunnen afleveren?

Minister Annemie Turtelboom: Volgens mij moeten we zonder schaamte durven zeggen dat het niveau omhoog moet. Ik pleit in dit verband niet voor een geïntegreerd vormingspakket. We merken immers dat de niveauverschillen te groot zijn. Eerst moeten we ervoor zorgen dat we op het vlak van energie veel beter scoren.

Ik herhaal dat de meesten het bijzonder goed doen. Een aantal mensen leveren echter te veel attesten af. Ze handelen dit telefonisch af. Eigenlijk bakken ze er niets van. Daar moeten we aan werken. Wat de geïntegreerde attesten betreft, zullen de goede energiedeskundigen immers zeer snel mee zijn. We moeten aan die vorming werken.

Soms moeten we durven te stellen dat een bepaald basisniveau nodig is voor iemand een energiedeskundige kan worden. Op dit ogenblik kan iedereen energiedeskundige worden. Gezien de snelheid waarmee er nieuwe technologie bijkomt, zou het geen slechte zaak zijn indien iedereen die energiedeskundige wil worden sowieso een basisvorming moet hebben doorlopen en over een minimaal basisattest moet beschikken. We moeten dat op tafel durven leggen.

Uiteraard slaan we de weg van de administratieve vereenvoudiging verder in. Zeker qua energieattestering is ter zake nog een hele weg af te leggen.

Ik wil nadenken over de herevaluatie. Dit is immers niet alleen zo voor wie een te hoge attestscore heeft gekregen, maar beeld u in dat u denkt een heel energiezuinig pand te hebben gekocht en dat blijkt helemaal niet zo energiezuinig te zijn, dan is dat ook voor u als koper een drama. Ik wil dat dus bekijken. Het is moeilijk om nu een voorafname te doen ter zake.

Wat de software betreft, moeten we een en ander inderdaad nog beter uitleggen, want daar start natuurlijk de administratieve vereenvoudiging, met een goed softwarepakket dat heel gemakkelijk kan worden gebruikt.

De heer Johan Danen (Groen): Er is al heel wat gezegd door de vier vraagstellers. Ik ben blij te horen dat u daar werk van maakt. Ik pleit ervoor dat u dat snel zou doen. Ik pleitte er daarstraks niet voor om dat instrument minder valide te maken, net integendeel, ik pleit ervoor om het meer valide en betrouwbaar te maken, zodat we op zijn minst meten wat we willen meten. Dan zal het draagvlak voor dit soort investeringen ook toenemen. *(Applaus bij Groen)*

De heer Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ik denk dat ik geen antwoord heb gekregen op mijn vraag of u ook bereid bent om, net als bij EPB, ook voor de energiedeskundigen de erkenning aan permanente vorming te koppelen. Ik zou daar absoluut voor pleiten: het niveau van de deskundigen verhogen en dit koppelen aan een verplichte permanente vorming, en daardoor ook aan de erkenning. Die herevaluatie, daar zou ik me echt ver van houden. Dan legt u immers geen enkele verantwoordelijkheid meer bij de energiedeskundigen. Integendeel, dan kan de ene deskundige zeggen dat zijn rapportje misschien verkeerd is, en dan kan de andere dat opnieuw maken. Neen, een herevaluatie kan niet.

Ik had gehoopt dat u op die vraag zou antwoorden, maar dat zal dan later wel eens passen.

De heer Rob Beenders (sp·a): Minister, u hebt in ons een bondgenoot om die cowboys eruit te halen. Het is onmogelijk om een leger in te zetten om te

bestraffen en controles uit te voeren als men 100.000 certificaten per jaar verstrekt, maar werk aan de basis, zet in op degelijke vorming en zorg ervoor dat de kwaliteit toeneemt. We zijn ervan overtuigd dat die energiecertificaten dan op korte termijn de kwaliteit zullen krijgen die ze verdienen. U hebt ter zake dus al onze steun.

De heer Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik hoor u zeggen dat we er eerst voor moeten zorgen dat de kwaliteit toeneemt voor we verder aan een integratie werken. Dat lijkt me inderdaad de logische volgorde. Wij willen u aanmoedigen om het tempo erin te houden. We bewijzen immers de Vlaamse verkopers en kopers een dienst als we een attest verstrekken dat een duidelijke meerwaarde betekent bij de aan- of verkoop van een woning, maar ook een attest dat kan worden verstrekt zonder al te veel rompslomp, zonder dat men vijf verschillende afspraken wil maken. Ook daarin vindt u in ons een bondgenoot.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp·a): Voorzitter, minister, geachte leden, ik denk dat ik een open deur intrap als ik stel dat het bestrijden van armoede vandaag nog altijd bijzonder relevant en belangrijk is. Pas vorige week nog gaf Kind en Gezin een aantal cijfers waaruit heel duidelijk bleek dat meer dan 11 procent van de kinderen opgroeit in een gezin waar armoede dag na dag een realiteit is. We kijken dus met heel veel belangstelling uit naar 25 juli. Dan is deze regering een jaar aan de macht, bent u een jaar minister en bent u ook decretaal gehouden om hier een Vlaams Actieplan Armoedebestrijding te komen voorleggen.

Het decreet bepaalt dat u dat actieplan moet opmaken in overleg met en met participatie van de betrokken stakeholders. Daar gaat mijn vraag over. Het is niet de eerste keer dat we in dit parlement erover van gedachten wisselen. Op 20 april, al een tijdje geleden, was er een stakeholderoverleg. Daarop is toen een eerste versie van uw actieplan voorgelegd. We hebben zeer uitgebreid via de pers kunnen vernemen dat er nogal wat kritische reacties, om niet te zeggen negatieve reacties waren op wat voorlag. Ik zal mijn spreektijd niet gebruiken om hier al die kritiek te herhalen, maar het kwam erop neer dat het veel beter moest.

Sindsdien hebben we eigenlijk relatief weinig gehoord, behalve dan dat verschillende organisaties u proberen te adviseren. We hebben de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gehad die zegt dat een solide VAPA aan een aantal criteria zou moeten voldoen. Ze merken bijvoorbeeld op dat er veel te weinig in staat rond een actief arbeidsmarktbeleid, of dat in het ontwerp-VAPA geen rekening wordt gehouden met iets als vervoersarmoede. Deze week nog stelde de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) heel duidelijk dat de onderwijsmaatregelen van het VAPA niet ver genoeg gaan. Mijn vraag is heel simpel, minister, hoe gaat u om met dergelijke adviezen? Is er een soort van algemene adviesvraag? Kunnen wij dat controleren? Komt er eigenlijk nog een gedegen overleg op inhoudelijk vlak met elk van die stakeholders, zoals bepaald in het decreet, voor de deadline verschijnt?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, ik zal me proberen te houden aan de tijd, maar sta me toe om te zeggen dat als een zo gecompliceerde vraag over de

procedure en dergelijke meer, wordt goedgekeurd als actuele vraag, ik dan natuurlijk een klein beetje tijd zou moeten krijgen om het te kunnen toelichten, nietwaar, want anders is het geen voer voor een actuele vraag.

Mijnheer Van Malderen, u hebt zelf gezegd dat het VAPA op 25 juli ten laatste op de Vlaamse Regering moet worden goedgekeurd. U kent de procedure even goed als ik, of misschien zelfs nog beter. Dat wil zeggen dat het een maand later moet worden overgemaakt aan het Vlaams Parlement. Ik heb concrete beloftes gedaan. U hebt in de commissievergadering van 7 mei als ik me niet vergis een aantal concrete vragen gesteld. Ik heb me daar geëngageerd en ik blijf daarbij. Als u komende week wilt debatteren in de commissie, mij niet gelaten, ik ben beschikbaar. Ik hoop u ook en ik hoop andere collega's ook.

Mijnheer Van Malderen, u hebt het over participatie, want dat is eigenlijk uw vraag. Ik kan u niet heel de procedure geven, want ik krijg misschien niet voldoende tijd van de voorzitter. Ik kan zeggen dat er heel veel participatie is geweest.

Wat is het grote verschil tussen deze legislatuur, deze Vlaamse Regering en hoe zij de armoedebestrijding en het VAPA in het algemeen hebben aangepakt, en de vorige Vlaamse Regering? Dat is dat wij eerst alles hebben overgemaakt aan alle betrokken actoren, zodat zij ook met kennis van zaken konden antwoorden en konden participeren aan de verschillende overlegmomenten die wij hebben georganiseerd. Wat heeft de vorige Vlaamse Regering gedaan? *(Opmerkingen van de heer Bart Van Malderen)*

Ja maar, mijnheer Van Malderen, ik vind dat wel belangrijk. U stelt de vraag, dus ik mag antwoorden, nietwaar. *(Opmerkingen van de heer Bart Van Malderen)*

Wat heeft de vorige Vlaamse Regering gedaan? Die heeft gewoon iets principieels goedgekeurd en dan gezegd: dat is het, en trek uw plan ermee. Ik kan u zeggen, mijnheer Van Malderen, dit was het VAPA van vorige legislatuur waar uw minister bevoegd voor was. *(Minister Liesbeth Homans toont het vorige VAPA)*

Dit is het VAPA waar ik bevoegd voor ben. *(Minister Liesbeth Homans toont het huidige VAPA)*

U kunt het misschien zien, dat is drie keer zo dik. Hebben wij rekening gehouden met de participatie en de inspraak van alle middenveldorganisaties? Ja. U zegt terecht dat er kritiek is geweest. Dat is waar. We hebben een horizontaal permanent armoedeoverleg, het stakeholdersforum en alles wat je wilt. Je hebt tegelijkertijd ook een verticaal permanent armoedeoverleg, dus de functioneel bevoegde minister die overlegt met de stakeholders of middenveldorganisaties die hij of zij belangrijk vindt. Wij hebben welgeteld 46 organisaties, eigenlijk 103 als je alle administraties meerekent, laten participeren en op voorhand alle documenten bezorgd, wat niet gebeurd is in de vorige legislatuur. Welgeteld 3 daarvan hebben inderdaad een aantal maanden geleden kritiek geuit in de media. Dat mag. Wil dat dan zeggen dat de 43 overige absoluut onverdeeld of verdeeld gelukkig zijn met het VAPA? Neen, maar ze werken wel heel constructief mee. Die andere 3 ook, voor alle duidelijkheid. Wij betrekken 46 organisaties van in het begin, een jaar lang, op verschillende overlegmomenten. Als u nu zegt dat 3 daarvan kritiek hebben geuit, en dat mijn VAPA dus op niets trekt, dan vind ik dat wel heel kort door de bocht.

Ik rond af, voorzitter. Mijnheer Van Malderen, ik wil u vrolijk maken. Ik ga eerstdaags naar de Vlaamse Regering met het VAPA. Ik ga dus niet wachten tot 25 juli voor alle duidelijkheid, want ik denk dat dit VAPA en Armoedebestrijding in zijn geheel een welgemeend en oprecht debat verdienen in dit parlement.

De heer Bart Van Malderen (sp·a): Het is de kwaliteit die telt, minister, minder de kwantiteit. U staat te zwaaien met een dik boek en dat moet dan de kwaliteit onderstrepen. U zwaait met een aantal organisaties waarmee u gesproken hebt, maar de basiskritiek die vaak terugkwam, is dat men net meer focus wil, dat er meer meetbare doelstellingen moeten zijn. Een beperkt plan is misschien wel nog belangrijker dan heel veel woorden in een uitgebreid document neer te schrijven. Misschien vraagt men wel minder blabla en meer boem boem. Als u bereid bent om dat te doen, zijn heel veel mensen bereid om u te helpen.

Dat er maar drie organisaties zijn die u tegenspreken, dat is de waarheid een beetje geweld aandoen. Ik heb de SERV geciteerd, de Vlor en één van de organisaties die u noemt is het Netwerk tegen Armoede. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

Er zijn meer dan veertig organisaties tegen armoede. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

Er zijn meer dan veertig organisaties. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

Een van de drie organisaties waar u aan refereerde in het debat, was Millenniumdoelen. U hebt toen gezegd dat er vijftien organisaties waren.

Minister, participatie is meer dan alleen maar gaan vertellen wat u zou willen doen en nadien gaan vertellen wat u beslist hebt. Het is wel schouder aan schouder gaan staan om met de stakeholders iets te doen aan de armoedeproblematiek. Als u daartoe bereid bent, zult u onze steun krijgen. In het andere geval zult u ons blijven tegenkomen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Mijnheer Van Malderen, ik begrijp uw ongeduld. We hebben dit onderwerp al vaker besproken en we hebben al vaker tegen elkaar gezegd dat het VAPA een belangrijk werkinstrument is voor deze regering om de armoede effectief terug te dringen. Dat u wat ongeduldig bent over de precieze inhoud en omtrent de totstandkoming, kan ik begrijpen.

De minister heeft heel duidelijk aangetoond dat dit VAPA niet op één dag geschreven is. Men is wel degelijk maandenlang in constructief overleg geweest met tal van verenigingen, adviesorganen enzovoort. Men heeft dit lijvig instrument geschreven. We zullen het binnenkort kunnen lezen. Ik zal de eerste zijn om samen met u aan de minister en alle ministers die ter zake verantwoordelijkheid dragen, te vragen om met ons in debat te treden. Ik ben ervan overtuigd dat we dan zullen vaststellen dat we nog altijd van mening verschillen, maar dat de kritiek dat dit op een kabinet geschreven is en dat het geen rekening heeft gehouden met middenveldorganisaties, ongegrond is.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): U weet allemaal dat het VAPA geagendeerd staat op de ministerraad van 17 juli. *(Opmerkingen)*

Het belangrijkste is dat het gaat om een structureel armoedebeleid, geen beleid dat gebaseerd is op tal van projecten. We hebben de voorbije jaren gezien dat het vooral ging om een projectmanie. Ik wil dan ook echt nog eens pleiten voor structureel beleid. We moeten daarbij vooral inzetten op werk en onderwijs. We moeten de mensen vooral zelfredzaam maken.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

Mevrouw An Moerenhout (Groen): Minister, een krachtig actieplan tegen armoede wordt, denk ik, niet beoordeeld op basis van de omvang, maar wel op

basis van de inhoud. Als u mij vraagt hoe die inhoud eruit moet zien, denk ik aan twee megabelangrijke zaken. Ten eerste de structurele maatregelen die net werden aangehaald door Open Vld. Deze maatregelen maken wonen betaalbaar, kinderopvang aangepast en een job toegankelijker. Ten tweede, een krachtig actieplan kan u alleen bereiken als u inderdaad samenwerkt met alle organisaties in het veld, als u luistert naar hun expertise, zodat zij zich betrokken voelen bij uw keuzes en die keuzes achteraf kunnen respecteren.

U gaat uw plan binnenkort op de regeringstafel leggen. De verwachtingen zijn hoog, net zoals de noodzaak. Ik hoop dat u die kunt inlossen.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, mijnheer Van Malderen, ik ben absoluut niet gehaast om met vakantie te vertrekken. Ik wil op om het even welk moment met u en andere collega's die nog niet met vakantie zijn vertrokken, debatteren in commissie of plenaire vergadering. Maar u zult nog schrikken van de timing, geloof mij.

Mevrouw Moerenhout, de vraag van collega Van Malderen ging over de participatie. Als ik zeg dat dit het VAPA is van deze legislatuur en dat het VAPA van de vorige legislatuur *(toont beide VAPA's)*, wil dat misschien ook wel zeggen dat we net meer rekening hebben gehouden met de inspraak die het middenveld en andere organisaties hebben gehad. Dat lijkt me redelijk logisch.

Mijnheer Van Malderen, vind ik participatie belangrijk? Ja. Hebben wij veel meer gedaan dan in de vorige legislatuur? Ja. Dat durf ik hier tegen u te zeggen. U zult dat misschien tegenspreken, maar dat is uw volste recht. Ik zal u één zinnetje voorlezen uit het advies van de Inspectie van Financiën, toen mevrouw Lieten het VAPA in de vorige legislatuur heeft ingediend: "(…) elk lid van de Vlaamse Regering te gelasten tegen eind 2010 de in dit actieplan opgenomen doelstellingen en acties binnen hun bevoegdheden verder uit te werken aan de hand van actiefiches." Dat hebben wij op voorhand gedaan. Wij hebben dat op voorhand meegedeeld aan alle mensen die betrokken waren bij het overleg. Ik vind dat ook de normaalste zaak van de wereld.

Wat is er in de vorige legislatuur gebeurd? Alleen het doelstellingenkader is overgemaakt, op het moment van de vergadering zelf, mijnheer Van Malderen. Wij hebben gewoon alle vrijheid gegeven. Wij hebben de draft, de conceptnota en tegelijk ook nog eens alle actiefiches gegeven. Daaruit blijkt tot wel enig vertrouwen van onzentwege in het middenveld, denk ik. Tegelijk hebben zij bij al die overlegmomenten die hebben plaatsgevonden, echt wel een heel waardevolle inbreng gehad.

Ik heb hier voor alle duidelijkheid geen enkele organisatie bij naam genoemd, mijnheer Van Malderen, geen enkele! Ik heb alleen gezegd dat er een 3-tal organisaties waren die begin mei kritiek hebben geuit in de media. Heb ik ze bij naam genoemd? Neen. U kunt dat nalezen in het verslag. Ik heb ze niet bij naam genoemd. Ik zeg u alleen dat er 46 organisaties, buiten alle Vlaamse administraties en andere organisaties en kabinetten en dergelijke, hebben deelgenomen aan al die overlegmomenten die wij heel intensief en heel oprecht georganiseerd hebben. En daarvan zijn er 3 die een beetje kritiek hebben. Is dat normaal? Natuurlijk is dat normaal. Dat was in de vorige legislatuur niet minder, mijnheer Van Malderen.

Ik ben dus absoluut bereid om, wanneer u dat wilt, over dit VAPA te debatteren in dit Vlaams Parlement.

De heer Bart Van Malderen (sp·a): Minister, u bent begonnen met te zeggen dat u wellicht te weinig tijd zou hebben om uw aanpak toe te lichten, en vervolgens hebt u bijna driekwart van uw tijd gebruikt om te zeggen wat er in de vorige legislatuur

gebeurd is. Misschien is dat, minister, om te verbergen wat ik vandaag gewoon zelf heb opgezocht. Ik heb eens rondgebeld naar organisaties en administratie. Daar heeft men mij bevestigd dat er sinds 20 april, sinds u een voorlopige versie van uw VAPA hebt voorgesteld en daar ook vernietigende kritiek op is gekomen door zeer representatieve organisaties, geen inhoudelijk overleg meer geweest is.

Ik roep u gewoon op – ik probeer positief te zijn en te blijven – om de resterende tijd die u nog hebt voordat u naar de regering gaat, te gebruiken om alsnog gewoon een vormelijk correct advies te vragen aan die belangrijke stakeholders, wat in de vorige legislatuur wel het geval was, om dat mee op te nemen in uw VAPA, zodat ook wij dat kunnen controleren. Ik zal citeren wat mijn fractieleider deze morgen zei: praten, het helpt. *(Applaus bij sp.a. Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Michel Doomst aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de integratie van het OCMW in de gemeente

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

De heer Michel Doomst (CD&V): Minister, Vlaanderen heeft duidelijk de intentie om het OCMW en de gemeenten te integreren. We zijn het er bijna allemaal over eens in dit parlement dat dit een goede richting zou zijn om het sociale beleid gestalte te geven. De penitentie die aan die intentie vasthangt, is dat er nog groen licht moet komen van de federale wetgever. Het moet nog door het federale vagevuur. Weet u hoe heet het daaromtrent is in dat vagevuur?

We horen uit de commissie dat het al duidelijk is dat de transitie via een gewone meerderheid tot stand zou kunnen komen. De cruciale vraag die overblijft, is of dit via een federale wet in een gewest als dwangmatig kan worden opgelegd dan wel of het vrijwillig uitnodigend kan worden gerealiseerd. Hoever staan we? Dreigt het project daarmee te worden afgevoerd? Het zou geen Grexit maar een 'OCMWexit' zijn. Hoe kunnen we dat vermijden?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Doomst, ik zal voor alle duidelijkheid niets naar de Griekse kalenden verwijzen. Het is niet alleen heet aan de overkant van de straat, maar af en toe ook in het Vlaams Parlement. U bent een zeer trouw lid van de commissie Binnenlands Bestuur. In januari 2015 heeft de Vlaamse Regering mijn conceptnota goedgekeurd en hebben we die uitgebreid besproken in de commissie. Dat was een zeer goed debat. Daaruit is gebleken dat er een stevig draagvlak is voor de integratie van de OCMW's in de gemeente of de stad om tot een geïntegreerd lokaal sociaal beleid te komen. Ik heb toen ook gezegd dat al meer dan dertig gemeenten nu één secretaris hebben: één OCWM-secretaris die ook de taken uitvoert van de stads- of gemeentesecretaris. Meer dan zeventig hebben een gezamenlijk financieel beheerder. Dat is een zeer goede evolutie.

Zijn we afhankelijk van een federale wetswijziging? Ja, natuurlijk. Ik heb dat nooit ontkend en het staat in het federale regeerakkoord, namelijk dat de federale OCMW-wet moet worden aangepast. Ik heb een betoog gehoord van de federale minister Borsus op 17 juni. Hij heeft aan de overkant gezegd dat het dossier de goede kant uitgaat. Ondanks de geruchten die dwalen in de wandelgangen – u weet ook hoe dat gaat – zijn we – minister Borsus en ikzelf – er allebei van overtuigd dat voor deze wetswijziging enkel een gewone meerderheid nodig is. Jammer genoeg geldt dit

absoluut niet voor de zes faciliteitengemeenten. Dat is verankerd in de Pacificatiewet van 1988. Het gaat dus om een gewone meerderheid en geen bijzondere of tweederdemeerderheid, zoals wordt gesuggereerd door sommigen in de Kamer.

Verschilt de visie van het Vlaamse en Waalse Gewest? Ik wil Brussel eventjes buiten beschouwing laten. Ja, absoluut. We hebben in ons regeerakkoord gekozen voor een verplichte integratie van het OCMW in de stad of gemeente. Wallonië heeft eerst gesproken van een vrijwillige integratie, maar heeft het nu over een vrijwillige samenwerking. Verschilt het? Ja absoluut, maar ik heb alle vertrouwen in minister Borsus, die heeft gezegd dat hij er alles aan wil doen om de gewestelijke regeerakkoorden uitvoering te laten vinden. We hebben op regelmatige basis overleg met het kabinet van minister Borsus. We wachten nu op een uitnodiging om alle juridische adviezen naast elkaar te leggen, om dan een conclusie te kunnen trekken. Ik maak me sterk dat we ons regeerakkoord zullen kunnen uitvoeren, net zoals het Waalse Gewest dat van hen.

De heer Michel Doomst (CD&V): Minister, het reces komt dichterbij. We moeten proactief sporen. Op 17 juni heeft de minister inderdaad in de commissie gezegd dat hij binnen 14 dagen het antwoord zou voorleggen. Ik stel voor dat u hem actief benadert en aandringt op een antwoord zodat het duidelijk wordt vanaf het volgende werkjaar en we het gekozen denkkader kunnen uitwerken. We weten allemaal dat gemeenten en OCMW's elkaar aan het zoeken zijn op het terrein, maar het is toch goed als we daarvoor definitief groen licht krijgen. Als het kan, het liefst voor de vakantie.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

De heer Bert Maertens (N-VA): Minister, we geloven met een heel grote meerderheid in het parlement dat de verplichte integratie tot heel wat winsten kan leiden, zeker voor een geïntegreerd lokaal sterk sociaal beleid. We weten ook dat Vlaanderen een andere visie heeft dan Wallonië en omgekeerd. Nu zou het toch eens tijd zijn dat de federale overheid zich ten dienste stelt. Ze mag de uitstekende voorbereiding van de plannen in Vlaanderen niet dwarsbomen. Het federale parlement zou de differentiatie moeten inschrijven in de wet, dat wordt noodzakelijk. Hoe ze dat zullen doen, dat valt te beslissen aan de overkant.

Ik hoop net als de heer Doomst dat u erop blijft aandringen, zodat de lokale besturen tijdig weten waar ze aan toe zijn. Bent u ervan overtuigd dat we door uw aandringen de vooropgestelde timing kunnen halen? Dat is bijzonder belangrijk.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor (sp·a): Minister, er heeft nog geen debat plaatsgevonden over uw conceptnota in de commissie. U hebt de nota toegelicht, er zijn hoorzittingen gehouden. We moeten er nog verder over debatteren. Het valt me wel op, minister, dat het de voorbije weken heel stil was over dit dossier. Hoogstwaarschijnlijk is dat door de onduidelijkheid en het juridische kluwen waarin het zich momenteel bevindt.

Zoals waarschijnlijk veel collega's, word ik quasi wekelijks aangesproken door werknemers van het OCMW die onzeker zijn over hun toekomst. Wat me vooral bezighoudt, minister, is de sociale chaos die u gaat creëren. Die snedige kritiek komt niet van mij, wel van de VVSG. Minister, ik wil u vragen om met dat risico rekening te houden en heel snel de minister van Welzijn Vandeurzen te betrekken.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Pira (Groen): Minister, ik deel de bezorgdheid van de heer Doomst en andere sprekers over de timing. Dat was ook de teneur van de

hoorzitting onlangs met de vertegenwoordigers van OCMW en gemeente. Er zijn veel OCMW's en gemeenten die al ver staan, maar er zijn er ook die nog nergens staan.

De essentie van de organieke OCMW-wet van 18 juli 1976, die het recht op een menswaardig bestaan waarborgt, moet worden gewijzigd. De heer Suykens, directeur van de VVSG, vroeg tijdens de hoorzitting of dat recht op menswaardig bestaan decretaal kan worden verankerd. Minister, bent u van plan om het recht op menswaardig bestaan decretaal te verankeren?

Minister Liesbeth Homans: Mijn kabinet en ik hebben al contact gehad met minister Borsus en we zullen dat absoluut blijven doen. Ik ben het ermee eens dat we de druk op de ketel moeten houden. Als we dit willen doorvoeren, moeten we blijven aandringen.

Mijnheer Maertens, ik ben ervan overtuigd dat de Federale Regering zich voor de verplichte integratie ten dienste moet stellen van de gewesten, omdat het ook in het federale regeerakkoord staat. Minister Borsus heeft ook heel duidelijk gezegd dat hij er alles aan zal doen opdat de gewesten hun regeerakkoord kunnen uitvoeren, ook al kiest het Waalse Gewest nu niet meer voor een vrijwillige integratie, of zelfs nog maar voor een vrijwillige samenwerking, en wij voor een verplichte integratie. Als zij zich er federaal niet aan houden, zal ik van tijd tot tijd op de tafel kloppen. U kent me een beetje, mijnheer Maertens. U weet dat dat waar is.

Mijnheer Doomst, de timing zal behouden blijven. Minister Borsus heeft gezegd dat de gewesten in staat moeten zijn om hun regeerakkoord te kunnen uitvoeren. Er liggen nu wel een aantal adviezen naast elkaar. We moeten dat niet in dit forum bespreken. We moeten dat met een klein beetje discretie bespreken, om toch tot een oplossing te komen. Ik ben er absoluut van overtuigd dat er een oplossing komt.

Mijnheer De Loor, u bent nochtans een zeer actief lid in de commissie Binnenlandse Aangelegenheden – en dat is gemeend, voor alle duidelijkheid. U bent altijd aanwezig, maar u hebt het debat over de conceptnota over de integratie van OCMW en gemeente blijkbaar gemist. Blijkbaar had u niet gegeten, want u zegt altijd dat u op uw honger blijft zitten. Het kan misschien dat zijn, ik weet het niet. Misschien weet u het allemaal niet meer zo goed. Maar er is wel een heel uitvoerig debat over geweest. *(Opmerkingen van de heren Kurt De Loor en Michel Doomst)*

De heer Doomst geeft mij gelijk. Er is een uitvoerig debat geweest. Er zijn er, voor alle duidelijkheid, meerdere geweest, niet alleen over de conceptnota maar ook naar aanleiding van vragen om uitleg. *(Opmerkingen van de heer Kurt De Loor)*

Mijnheer De Loor, u was aanwezig op het debat over de conceptnota. Dacht ik toch. Maar u bent het misschien een beetje vergeten. In uw positie is dat misschien een klein beetje begrijpelijk.

Mevrouw Pira, de federale wet moet gewijzigd worden. Ik dacht dat ik daarover duidelijk ben geweest, zowel in de commissie als in antwoorden op vragen om uitleg als in mijn antwoord nu op de actuele vraag van de heer Doomst: uiteraard moet de federale OCMW-wet gewijzigd worden. Dat heb ik al tot vervelens toe gezegd. Waarom staat het anders in het federale regeerakkoord? Ik denk dat dat duidelijk is. Ik ben er absoluut van overtuigd, gelet op de constellatie van zowel de Vlaamse Regering als de Federale Regering, dat we hier tot een integratie van de OCMW's in de steden of de gemeenten kunnen komen, om tot een beter lokaal sociaal-geïntegreerd sociaal beleid te kunnen komen. Dat is toch wel hetgeen ons het meest na aan het hart moet liggen. En mijnheer De Loor, ja, ik wil absoluut de

rechten van de allerzwaksten vrijwaren. Dit komt nog net meer tegemoet aan de rechten van de allerzwaksten dan de situatie waar we momenteel in zitten.

De heer Michel Doomst (CD&V): Vanop het terrein en ook in het parlement heb ik toch het gevoel dat de geesten rijpen. Ook bij de heer De Loor, al is dat dan letterlijk daar in de zon. Maar ik denk ook dat de geesten figuurlijk aan het rijpen zijn. De tijd dringt. Tijd is een nog relatiever begrip in de Kamer dan in het Vlaams Parlement. We moeten er absoluut op aandringen dat de timing daar wordt gehaald. Als het nog lang uitblijft en als het 'Borsus ni vu ni connu' is, zitten wij hier echt wel met een probleem. Minister, ik dring erop aan dat u hem zacht blijft stalken en zo echt een antwoord krijgt.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Mathias De Clercq aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over Europese investeringen in transportprojecten, in het bijzonder wat de nieuwe sluis in Terneuzen betreft

De voorzitter: De heer De Clercq heeft het woord.

De heer Mathias De Clercq (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, gisteren heeft de Europese Commissie haar plan voorgesteld met betrekking tot de EWI-financiering (Economie, Wetenschap en Innovatie) van diverse belangrijke infrastructuurprojecten binnen Europa. Vlaamse hefboomprojecten krijgen tot 275 miljoen euro van Europa. Het gaat om het Scheldeproject, zeer relevant voor de binnenscheepvaart en de verbinding van onze Vlaamse havens met Parijs, de opwaardering van het Albertkanaal, en ook de nieuwe sluis in Terneuzen.

Collega's, ik trap een open deur in, maar ik wil toch nog eens het absoluut gigantische economische belang van die nieuwe sluis in Terneuzen duiden. Het is de voordeur en tegelijkertijd ook de achterdeur van de Gentse haven, en letterlijk en figuurlijk de toegang tot 60.000 jobs, tot 6,7 miljard euro toegevoegde waarde en tot meer dan 300 bedrijven, een prachtige mix van industrie, technologie en logistiek. Het is iets om te koesteren, een sociaal-economische slagader van jewelste voor heel Vlaanderen. De nieuwe sluis is ook van belang om grotere schepen toe te laten in Gent, maar ook om een vlottere doorvaart van de binnenvaart in een van de belangrijkste corridors te kunnen realiseren.

Minister, die nieuwe sluis is absoluut nodig om onze internationale concurrentiepositie te versterken, investeringen aan te trekken, de 60.000 jobs te verankeren, maar ook nieuwe jobs te genereren. Het is een absoluut belangrijk economisch gegeven, maar het is ook een gedragen project. Gent, Oost-Vlaanderen, Vlaanderen, Nederland, alle neuzen, politiek, maatschappelijk en economisch, wijzen in dezelfde richting. Dat is belangrijk om mee te nemen.

Minister, de commissie heeft 48 miljoen euro toegekend, een pak minder dan gehoopt. Gisteren zei u dat u alternatieve pistes onderzoekt om toch de nodige middelen te vinden. Het Gentse Havenbedrijf wil alles op alles zetten om dat te realiseren. Kunt u bevestigen dat u met de Vlaamse Regering alles op alles zet om dit gigantisch belangrijke project te realiseren en om door te gaan?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer De Clercq, het is goed dat u begint met het positieve nieuws. Vlaanderen krijgt maar liefst 275 miljoen euro ondersteuning van de Europese Commissie. Dat is belangrijk. Het belangrijke project Seine-Schelde alleen al krijgt 140 miljoen euro. We krijgen 74 miljoen euro Europese steun voor de verhoging van de bruggen over het Albertkanaal. We krijgen 0,5 miljoen euro

Europese steun voor de IJzeren Rijnstudie waardoor dat onder een Europese paraplu komt. Dat is een objectivering van de hele discussie, en dat is een stap vooruit.

Maar inderdaad, het was een ontgoocheling dat we voor de sluis van Gent-Terneuzen maar 48 miljoen euro steun zouden krijgen. U kent onze vaste ambitie. In het kader van een verdrag hebben we met Nederland een specifieke verdeelsleutel afgesproken. We zijn beiden getroffen door de boodschap dat het maar 48 miljoen euro wordt.

Op basis van de informatie van de Europese Commissie wil ik eerst in detail bekijken welk onderdeel van het totaalbedrag wel wordt ondersteund, en wat dus niet. Vervolgens wil ik samen met Nederland, met de havens van Gent en Terneuzen bekijken in welke mate we alternatieven kunnen verkennen. We hadden een ambitie en die blijven we getrouw. Vanuit de loyauteit met de partners waarmee we tot op heden perfect hebben samengewerkt, lijkt het vanzelfsprekend dat ik me nu niet uitspreek over een of andere piste. Eerst wil ik naar de partners, in de eerste plaats Nederland en ook de Gentse haven en die van Terneuzen, waarmee we goed hebben samengewerkt, luisteren om te bepalen hoe we de ambitie, die we allemaal hebben, kunnen realiseren.

De heer Mathias De Clercq (Open Vld): Minister, dit was een zeer duidelijk antwoord. Gisteren gaf u al het belangrijke signaal, dat u hier bevestigt, dat we doorgaan en tot de realisatie kunnen komen. Het is en blijft een prioriteit in het belang van de huidige en toekomstige generaties.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, na het zeer enthousiaste en terechte pleidooi van de heer De Clercq, zal ik niet verder ingaan op dat project. We delen allemaal hetzelfde enthousiasme dat u had op het moment dat de Europese Commissie bekendmaakte welke investeringen en welke projecten zullen worden gesteund in de komende jaren. Wat opviel, is dat alle geselecteerde projecten te maken hebben met waterinfrastructuur, en dat is niet zo toevallig. De keuze om verder te investeren in duurzame mobiliteit wordt hiermee bevestigd.

Naar aanleiding daarvan hebt u ook gezegd dat naast de gekende projecten er ook mee zal worden geïnvesteerd in innovatie in de binnenvaart en in telematica en slimme infrastructuur. Een citaat: "Met moderne technieken verhogen we de efficiëntie en versterken we de veiligheid op onze waterwegen."

Dat kan kloppen, minister, maar bedoelt u hiermee? Welke concrete projecten hebt u hierbij voor ogen?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Mijnheer De Clercq, inhoudelijk staan we allemaal op dezelfde lijn dat die sluis er moet komen.

Minister, u hebt wel opnieuw een financieel probleem te tackelen. Want als ik de totale kostprijs zie van de sluit van Terneuzen – en die kent de heer De Clercq natuurlijk ook – en als ik zie wat Europa erop zal toeleggen, moet u, snel gerekend, nog op zoek naar 500 miljoen euro. De vraag daarbij is of dat geld enkel van de Vlaamse overheid moet komen of dat er ook andere partners bij betrokken worden. Hoe ziet u dit concreet?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, collega's, ik woon in het Waasland, tussen de drie belangrijke motoren van onze Vlaamse economie: de Waaslandhaven,

de haven van Antwerpen en de haven van Gent. Ik kan het belang van dit onderwerp niet beter naar voren brengen dan de collega heeft gedaan.

Ik ben dan ook blij dat de Seine-Scheldeverbinding hier eindelijk de nadruk krijgt die ze verdient, zeker voor de binnenvaart. Ik blijf wel met de vraag zitten hoe we hiermee verder gaan.

Minister, u hebt er al naar verwezen dat u hierover gesprekken zult aanknopen, maar toch wil ik u vragen welke verdere stappen u als mogelijkheid ziet. Is er een horizon van termijn? Of komt deze vraag te vroeg?

Minister Ben Weyts: Alle projecten die uiteindelijk goedgekeurd zijn, hebben betrekking op de waterinfrastructuur. Dat is heel terecht. We hebben er ook op gefocust, want het is een lichtpunt in de hele mobiliteitsdiscussie. We staan voor een toename van het vrachtverkeer. Het Planbureau verwacht tegen 2030 een toename met 50 procent in onze contreien. Ik moet u er niet van overtuigen om voor dat vrachtverkeer niet te opteren voor onze overvolle wegen, vandaar onze beslissing om massaal in te zetten op de waterinfrastructuur.

Er zijn een tiental projecten ingediend voor de TEN-T-subsidiëring, ook private projecten, bijvoorbeeld als het gaat om innovatieve technieken om het leegvaren tegen te gaan. Daarvan zijn er enkele goedgekeurd, maar ik heb nog geen concrete details gekregen, ik kan u er wellicht pas volgende week een gedetailleerd overzicht van bezorgen. Er zijn ook echt private initiatieven die via ons bij de Europese Commissie zijn aangediend voor ondersteuning. Ze zijn mee ingediend en een aantal ervan zijn effectief mee goedgekeurd. Op dat vlak is er dus wel wat goed nieuws.

Mijnheer Rzoska, het plaatje is niet zo somber als u het schetst. U hebt het over een tekort van 500 miljoen euro. Wij hadden gerekend op een ondersteuning van 300 à 350 miljoen euro, het is uiteindelijk maar 48 of 50 miljoen euro geworden. U hebt natuurlijk gelijk dat het een budgettaire tegenvaller is. Ik verheel dat niet, maar we laten de schouders niet hangen. We zijn er rotsvast van overtuigd dat we die investering moeten doen. Willen we een alternatief bieden voor het vrachtverkeer over de weg, dan moeten we voor een nieuwe sluis gaan. Ik wil met de Nederlandse partners en met de havens in alle rust en kalmte overleg plegen, maar overtuigd van de ambitie die we met zijn allen delen dat er een nieuwe sluis in Terneuzen moet komen.

De heer Mathias De Clercq (Open Vld): Duidelijker kan niet. Ik voel hier ook kamerbreed gedragen steun, en die is heel relevant om effectief te komen tot die sluis en tot welvaart voor de toekomstige generaties. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het plaatsgebrek in gemeenschapsinstellingen en het fenomeen van de 'loverboys'

ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het capaciteitstekort voor meisjes in de gesloten instelling in Beernem

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, twee meisjes die drie nachten doorbrengen in een politiecel, dat kan niet. Minderjarigen die door meerderjarigen worden uitgebuit in de prostitutie is iets dat wij nooit kunnen en nooit mogen aanvaarden. Toch is net dat vorige week in Vlaanderen gebeurd.

Minister, wij steunen u in het vrijmaken van de fondsen om de uitstroom in de gemeenschapsinstellingen te versnellen. We hebben alle begrip voor het krappe budgettaire kader waarbinnen iedereen moet werken, maar dat ontslaat ons er niet van om samen met u verder te zoeken naar oplossingen voor deze schrijnende situaties.

Minister, als het in een noodsituatie kiezen is tussen meisjes laten overnachten in een politiecel of voor een nacht een bed bijzetten in een gemeenschapsinstelling, dan weten wij wat wij kiezen. Het zijn allebei slechte keuzes, maar één ervan is minder slecht dan de andere. Het gaat er niet over dat de meisjes die in een politiecel zitten in overtal zijn, het gaat erover dat die meisjes in overtal de begeleiding krijgen waar ze recht op hebben.

Waarom zetten we dus in noodsituaties geen bed bij in overtal in gemeenschapsinstellingen in plaats van te kiezen voor een politiecel?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, een jeugdrechter die wordt geconfronteerd met een situatie waar heel jonge minderjarige meisjes het risico lopen hun eigen fysieke integriteit volledig kwijt te spelen, oordeelt dat het de enige oplossing is om die meisjes uit dat milieu te halen en ze in een gesloten setting te plaatsen. Op dat moment – en die verantwoordelijkheid moeten we allemaal onder ogen zien, zoals de heer Parys zegt – slagen wij er niet in om een plaats te vinden voor die meisjes in een setting die toch wat meer aangepast is aan hun leefomgeving en aan hun leeftijd dan een politiecel.

Minister, we weten dat er enorm veel inspanningen zijn gedaan, dat er in De Zande capaciteit komt voor jongens, maar dat het voor meisjes nog wat langer zal duren want de werken in Beernem zijn nog aan de gang.

Minister, hoe kunnen we ervoor zorgen dat er buffercapaciteit is om te vermijden dat er opnieuw jonge meisjes een nacht moeten doorbrengen in een politiecel?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik ga niet herhalen wat we vanmorgen ook al hebben besproken. Het is duidelijk dat we moeten investeren in de capaciteit. U weet dat er zeer snel een capaciteitsuitbreiding is voor jongens, voor meisjes iets later. Het heeft alles te maken met de uitbreiding van infrastructuur en de budgettaire mogelijkheden voor dit jaar en volgend jaar.

We gaan proberen om de uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen te versnellen of te verbeteren waardoor het nuttig gebruik van de capaciteit kan toenemen. In de kinderpsychiatrie zijn er intussen, dankzij de federale inspanningen, een aantal mogelijkheden. We gaan na hoe we die infrastructuur zo goed mogelijk kunnen inzetten.

Een extra bed zetten op een bepaald moment, zou volgens mij het personeel van de gemeenschapsinstellingen een beetje oneer aandoen. We proberen op dit moment met alle mogelijke inzet na te gaan hoe de capaciteit zo effectief mogelijk kan worden gebruikt.

We zullen nog moeten blijven investeren in capaciteit. Dat betekent dat er een masterplan moet komen voor alle gemeenschapsinstellingen om na te gaan hoe we dat de volgende jaren kunnen ontwikkelen.

Ik wil ook vanuit een andere invalshoek naar het thema kijken. Als het gaat over deze specifieke problematiek, namelijk 'loverboys', dan moeten we ook kijken

naar een geïntegreerde aanpak. De maatregel die de jeugdrechter neemt, moet ook passen in een globale strategie ten opzichte van dit fenomeen. Het heeft weinig zin om een specifieke maatregel te nemen als op de mogelijke connecties met strafbare feiten in hoofde van de volwassenen, niet adequaat wordt ingespeeld.

Ik spreek me niet uit over deze concrete situaties, maar het is heel duidelijk dat het fenomeen in zijn globaliteit moet worden onderzocht en dat we ook met de magistratuur moeten spreken over andere vormen van bescherming van die minderjarigen dan alleen maar een plaatsing in een gesloten gemeenschaps-instelling. Ik heb onmiddellijk een aantal contacten gelegd. Vlaanderen neemt dit op in de inbreng in het kadernota Integrale Veiligheid. De minister-president kan dit dossier ook meenemen naar de zitting van het college van procureurs-generaal. Morgen hebben wij een afspraak op het kabinet met een aantal magistraten om na te gaan wat er mogelijk is in de aanpak van dit fenomeen en hoe we omgaan met de bescherming van de betrokken minderjarigen.

Ik zou graag met de magistraten spreken over de maximale mogelijkheden om onze gemeenschapsinstellingen te benutten maar ook over de mogelijkheden die het private aanbod kan opleveren. We kunnen daarvoor kijken naar Nederland en een aantal andere plaatsen waar men daarmee ervaring heeft. Ik ben ervan overtuigd dat die geconcerteerde strategie ons een aantal mogelijkheden moet geven om het probleem van de loverboys en de bescherming van de minderjarige tijdens de volgende weken en maanden aan te pakken.

De heer Lorin Parys (N-VA): Minister, ik hoor dat u niet echt fan bent van de aanpak om ervoor te zorgen dat er tijdelijk een extra bed komt in een gemeen-schapsinstelling, maar het is natuurlijk wel zo dat die kinderen dan gewoon bij de politie terechtkomen. Ik vraag u dan ook om dit te overwegen.

Ik verafschuw de term loverboys omdat het een idyllisch etiket kleeft op ordinair pooierschap. Het is een probleem van de volwassen wereld, dat echter meteen ook een link legt naar het Vlaams jeugdhulpbeleid. Zoals u terecht aangeeft, vangen in Nederland maar ook in Canada private voorzieningen heel wat slachtoffers van loverboys op, gecombineerd met huisarrest in de voorziening. Dat is een samenwerking die daar werkt. Sinds 2006 kunnen wij dat ook, en staat huisarrest ingeschreven in ons jeugdsanctierecht, maar daar wordt eigenlijk heel weinig gebruik van gemaakt. Uiteraard is het, zoals u zelf aangaf, aan de jeugdrechter om die maatregel uit te spreken. Er staat in het jeugdhulpactieplan dat u overleg zult plegen met die jeugdmagistratuur. Wij kijken uit naar de resultaten die u daar zult boeken en hopen dat u het parlement daarvan op de hoogte zult houden.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Minister, ik hoor in uw antwoord een aantal positieve zaken. Van een uitbreiding van de capaciteit wisten we al, alleen gaat het voor ons nog altijd een beetje te traag. Zeker wat de meisjes betreft, moeten we op een of andere manier kunnen vermijden dat we nog eens met een dergelijke situatie worden geconfronteerd. We zien ook voorbeelden waar op heel korte termijn extra capaciteit is bijgekomen. U weet dat heel goed, want u was misschien zelfs minister van Justitie op het moment dat het is gerealiseerd, bijvoorbeeld in de gevangenis van Merksplas waar voor geïnterneerden in een aantal maanden tijd extra capaciteit is gerealiseerd.

Ik vind het ook heel goed dat u zegt dat u overleg zult plegen met de jeugdmagistraten. Dat is absoluut nodig.

Alle maatregelen die u aankondigt van overleg en inschakeling van private instellingen, zijn goed, maar we kunnen er niet onderuit dat er op een bepaald

moment gesloten capaciteit moet zijn. We moeten daar de volgende maanden aan werken, want ik wil hier niet nog een keer staan met hetzelfde verhaal.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp·a): Minister, er is iets dat mij een beetje verontrust. In de planning van uw eigen Agentschap Jongerenwelzijn, in een document van maart, staat dat op 1 juli de succursale opent. 1 juli is morgen. U zei net dat dat in de loop van het jaar zou gebeuren. Mag ik daaruit afleiden dat u de planning om te openen op 1 juli, die in maart nog is gecommuniceerd, verlaat? Tot welke datum denkt u dat er marge is om dat later te laten opengaan?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Ik hoor de collega's graag creatieve oplossingen bedenken, zoals het bijschuiven van een bed. Het probleem is echter dat niet een of twee keer per jaar een kind in de cel slaapt maar dat het gaat over een structureel capaciteitstekort. We zullen dan ook heel wat bedden moeten bijschuiven om dat probleem op te lossen. We hebben nood aan structurele oplossingen om die capaciteit op te krikken, en niet alleen in de gesloten instellingen. We moeten nagaan wat er gebeurt wanneer een jongere heel dat traject aflegt in de jeugdhulp, hoe het komt dat het zo vaak uit de hand loopt met die kinderen en hoe we hen sneller terug op de sporen krijgen. Ook daar zitten we met een groot capaciteitstekort. U kunt uw kop in het zand steken, maar het is pas wanneer we voldoende capaciteit hebben op alle trajecten waarin jongeren in contact komen met jeugdhulp, dat we echt een antwoord kunnen bieden op de schrijnende situaties waar we mee geconfronteerd worden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Mevrouw Van den Bossche, mij is bekend, ook uit het antwoord op een aantal vragen, dat die uitbreiding in Wingene zeker in juli van start gaat. Maar dat is natuurlijk een uitbreiding voor jongens, terwijl de vragen hier zich richten op de uitbreiding voor meisjes.

Vorige week hebben we inderdaad gehoord dat er voor twee meisjes geen plaats werd gevonden. Het is normaal dat er dan dadelijk een aantal vragen worden gesteld. Collega's, ik wil er wel op wijzen dat uitbreidingen niet van de ene dag op de andere gebeuren. De uitbreidingen zijn gepland. Er komen er dus een aantal bij.

Uitbreidingen van gemeenschapsinstellingen zijn ook niet zaligmakend. We moeten durven te erkennen dat differentiatie belangrijk is, net als subsidiariteit. Laat ons beginnen met preventie en zo laag mogelijk beginnen met residentiële opvang waar dit nodig is. Ik ben ook absoluut een bepleiter van wat de minister zegt: laat ons ook gaan praten met de private instellingen, het private aanbod om te kijken welke mogelijkheden er daar zijn, uiteraard met de nodige omkadering inzake beveiliging.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik vind eerlijk gezegd dat een aantal zaken door u, meerderheid en oppositie, terecht als bedenking zijn geformuleerd. Zo vind ik dat mevrouw Van den Brandt gelijk heeft dat het niet alleen gaat over de vraag of er een capaciteitsoplossing is in de gemeenschapsinstellingen. Ik ben het ermee eens dat het een breder verhaal is en dat een geïntegreerde aanpak en ketenaanpak mogelijk moet zijn. Dat is de reden waarom we dit jaar toch nogal wat geld inzetten, precies om de uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen zorgvuldig en behoorlijk te kunnen organiseren. Het gaat om zestig trajecten die we daarmee voldoende dynamiek zouden kunnen geven. Dat is allemaal gebudgetteerd. Die oproepen zijn

allemaal vertrokken. Ik hoop echt dat dat allemaal kan helpen om het efficiënt gebruik van die gemeenschapsinstellingen mogelijk te maken.

Mevrouw Van den Bossche, u moet zich niet ongerust maken. Wat er gepland is, gaat open in de gestelde tijden. Dat is niet het punt.

Collega's, in alle eerlijkheid, het capaciteitsvraagstuk is een vraagstuk dat voortdurend investeringen vraagt. Ik denk dat we een globaal masterplan moeten ontwikkelen voor onze sites om die perspectieven op langere termijn beter te kunnen organiseren. Het is altijd een beperkt verhaal. Er zal nooit een situatie zijn waarbij het helemaal in capaciteitstermen in gemeenschapsinstellingen alleen kan worden opgelost. Dat is volgens mij ook niet de bedoeling. Gemeenschapsinstellingen zijn een stuk van het verhaal en moeten zich situeren in een continuüm van maatregelen, waarover dit parlement zich, als het over misdrijf omschreven feiten gaat, in de loop van de legislatuur ook zal mogen uitspreken.

Ik denk dus dat we een combinatie moeten maken. Ik wil toch nog eens benadrukken dat we, los van het inzicht dat we hoe dan ook aan die capaciteit moeten werken, ook moeten bekijken met de magistraten die daarin een onafhankelijkheid en een prerogatief hebben of we toch niet voor een stuk een kader kunnen creëren voor het optimaal aanwenden van de residentiële capaciteit die wij in het private aanbod wel hebben.

Mijnheer Parys, u zegt terecht dat we moeten proberen om de situatie van dit soort meisjes met pooiers, die in dit geval loverboys worden genoemd, geïntegreerd aan te pakken. Het heeft weinig zin om daaruit een stuk te nemen. Wij hebben een stuk verantwoordelijkheid, maar ik hoop dat we door die afspraken inzichten kunnen delen over wat de mogelijkheden zijn om dit soort jongeren adequaat op te vangen. Wat mij betreft, zullen we het dus niet beperken tot enkel de vraag van de gemeenschapsinstellingen.

De heer Lorin Parys (N-VA): Minister, ik heb op het terrein veel enthousiasme gehoord over uw call die de uitstroom uit de gemeenschapsinstellingen moet versnellen. Wij hebben deze ochtend en ook nu gepraat over het capaciteitsuitbreidingsverhaal dat sowieso al geschreven wordt en waarbij het vaak gewoon wachten is tot de werken zijn afgerond en de planning wordt gehaald. Wij zullen samen met u blijven trekken aan een goed gesprek met die magistratuur, om er inderdaad te proberen voor te zorgen dat die private voorzieningen een rol kunnen spelen, ook in dit soort problematieken. Dat is wat wij de volgende weken en maanden zullen opvolgen.

Mevrouw Martine Taelman (Open Vld): Ik ben het er helemaal mee eens dat het hier moet gaan om een integrale ketenaanpak en dat het niet alleen moet gaan over de capaciteit.

Ik herhaal wat ik in het begin heb gezegd. Volgens mij zal een jeugdrechter een meisje van dertien of veertien jaar oud niet zomaar in een gesloten setting plaatsen. Hij doet dat omdat het dossier dat vereist. De capaciteit zal dan ook altijd het sluitstuk blijven. We moeten hiervoor blijven zorgen en hierin blijven investeren. De Vlaamse Regering heeft dat al gedaan. De noodcapaciteit of buffercapaciteit voor dergelijke gevallen moet er zo snel mogelijk komen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de informatieplicht van woonzorgcentra inzake levenseindebegeleiding

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, Vlaanderen telt 810 woonzorgcentra. De steekproef heeft betrekking op 203 woonzorgcentra. Daarvan beschikt vier vijfde over een website. Dit zijn 159 woonzorgcentra. Daarvan verstrekken er 63 informatie over het levenseinde. Dit is in totaal een derde. Daarvan verstrekt slechts 50 procent de patiënt informatie over de verschillende mogelijkheden met betrekking tot het levenseinde die onze wetgeving kent.

Minister, slechts 26 woonzorgcentra verstrekken, met andere woorden, informatie over de verschillende mogelijkheden inzake palliatieve zorgen en over euthanasie. Zoals u als voormalig minister van Justitie weet, zijn beide overigens nauw met elkaar verbonden. Dit kan de indruk wekken dat de federale wetgeving in de verschillende woonzorgcentra niet even streng wordt toegepast of dat bepaalde woonzorgcentra verzaken aan hun informatieplicht tegenover patiënten en hun familie.

Minister, op welke wijze zult u de woonzorgcentra, naar analogie met uw beleidsnota, aanzetten tot de transparante verlening van informatie over hun beleid inzake levenseindebegeleiding? Zal dit door middel van decretale aanpassingen gebeuren? Hoe zult u ervoor zorgen dat u dit in de toekomst zult kunnen monitoren?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mijnheer De Gucht, ik wil eerst iets opnieuw in de juiste context plaatsen. Ik neem aan dat u naar het onderzoek van de Socialistische Mutualiteiten verwijst. De vraag is op hoeveel websites informatie over de levenseindebegeleiding te vinden is. Er is in dit land natuurlijk geen enkele norm die stelt dat die informatie per se op de website aanwezig moet zijn. Ik wil dan ook het onderscheid maken tussen een analyse van de websites en de vraag of de woonzorgcentra voldoende investeren in informatie en begeleiding over de problematiek van het levenseinde voor de bewoners en hun familie.

Met onze kwaliteitsindicatoren proberen we de woonzorgcentra te sensibiliseren. We verrichten ook metingen. We hebben een eerste keer gepeild of de zorgplanning tijdig is opgemaakt en in de bewonersdossiers is opgenomen. We hebben vastgesteld dat er op dat vlak nog wat werk is. De bevraging dateert echter van tijdje geleden. We gaan ervan uit dat de opvraging van de indicatoren op zich een sensibiliserend effect heeft.

Wat nog belangrijker is, is dat ik u kan bevestigen dat de Vlaamse Zorginspectie in haar handhavingsbeleid wel degelijk rekening houdt met dit aspect. In de normering voor de rust- en verzorgingstehuizen zijn met betrekking tot de palliatieve zorgen en tot de problematiek van het levenseinde in het algemeen een aantal normen opgenomen. Met betrekking tot de financiering van de palliatieve zorgen in de woonzorgcentra zijn in dit verband ook een aantal zaken geëxpliciteerd. De Vlaamse Zorginspectie controleert wel degelijk of de woonzorgcentra voldoende aandacht besteden aan de begeleiding van en de informatie over het levenseinde.

Dit is een pertinente kwestie. Ik ben, naar aanleiding van het onderzoek van de Socialistische Mutualiteiten, natuurlijk bereid dit punt opnieuw op de agenda van het structureel overleg met de koepels te plaatsen. Indien ik de informatie van onze administratie goed interpreteer, probeert de Vlaamse Zorginspectie de bestaande normen, die vrij duidelijk zijn, momenteel al te handhaven.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, u zegt dat u verder wilt inzetten op die informatie, dat u dat bij de verscheidene organisaties wilt benadrukken. Bent u het echter met me eens dat het aan de patiënt is om ter zake een keuze te maken, en niet aan het rust- of verzorgingstehuis waar die patiënt verblijft, en dat het met andere woorden enkel mogelijk is voor die patiënt om die beslissing te nemen als hij daartoe de juiste informatie heeft?

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp·a): Minister, het is inderdaad het onderzoek van de Socialistische Mutualiteiten waarnaar wordt verwezen, maar ik zou de resultaten toch ook niet minimaliseren, want ze stemmen wel tot nadenken. U verwijst naar een vraag die ik aan u heb gesteld met betrekking tot de palliatieve zorgplannen of de zorgplannen voor het levenseinde. Uw eigen cijfers ter zake waren ook maar laag, een dikke 20 procent.

Ik heb dan ook een bijkomende vraag, los van het op de agenda zetten en bespreken van het thema. Die studie van de Socialistische Mutualiteiten bevat ook drie concrete aanbevelingen. De eerste heeft betrekking op de website. U hebt daar impliciet al voor een deeltje op geantwoord. De tweede heeft betrekking op de vragen over de juridische situatie, de vraag of het recht op euthanasie kan worden geweigerd in een instelling, waarover veel discussie is in vele instellingen. De derde gaat – en hier gaan we weer – over de middelen voor kwalitatieve zorg.

Minister, zult u die drie aanbevelingen ook mee in overweging nemen en uitwerken in uw agendasetting?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Het klopt dat bij een opname in een woon-zorgcentrum een nieuwe bewoner niet alleen moet weten wat het zorgaanbod is, maar ook waarvoor die instelling staat als het gaat over het levenseinde. De eerste vraag die bij me opkwam toen ik de resultaten van die studie las, was echter niet: wat nu gezongen, hoe zullen we die overige zeven op de acht woonzorgcentra ertoe aanzetten om hun website aan te vullen? De vraag was wel: hoeveel van die bewoners, die toch eigenlijk een zwaarder zorgprofiel hebben, hebben eigenlijk een iPad en komen op die website terecht? Minister, hebt u er een zicht op of die informatie wordt verstrekt op een toegankelijke en aangepaste manier, op maat van die bewoners? Ik meen immers dat we dat met die website alleen niet zullen doen voor dat doelpubliek. We zullen dat met die website vooral niet doen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u hebt een aantal vragen bij de studie die de heer De Gucht aanhaalt. Ik heb er zelf de cijfers van uw Agentschap Zorg en Gezondheid bijgehaald. Als kwaliteitsindicator wordt immers inderdaad bekeken hoeveel procent van de bewoners een up-to-date plan hebben voor de zorg voor het levenseinde, in overeenstemming, natuurlijk, met de eigen wensen van die persoon. Je ziet dat de mediaan ter zake op 15 procent ligt. Gemiddeld heeft dus 15 procent van de bewoners van rusthuizen een up-to-date plan met betrekking tot het levenseinde. Dat lijkt me laag. Ik kan me inderdaad voorstellen dat sommige mensen daar geen behoefte aan hebben, dat sommige mensen die vraag niet willen stellen. Ik lees echter ook in het verslag van uw eigen inspectie dat heel veel woonzorgcentra moeite hebben met het aangaan van het debat. Men weet niet goed hoe men dat moet aanpakken. Ik lees toch een aantal verklaringen waaruit blijkt dat het voor instellingen en bewoners toch niet vanzelfsprekend is om zo'n plan op te stellen.

Minister, hebt u een plan om die 15 procent op te krikken? Hebt u een streefcijfer? Wat acht u een redelijk aandeel van de bewoners dat zo'n plan met betrekking tot het levenseinde heeft?

Minister Jo Vandeurzen: Het is absoluut de bedoeling om de woonzorgcentra te stimuleren werk te maken van vroegtijdige zorgplanning, en daarover ook duidelijk te zijn en informatie te verstrekken. Ik verwijs naar het KB dat op 9 maart 2014 is ingeschreven in het bestaande basis-KB. Dat stelt letterlijk dat het de taak van de

coördinerend en raadgevend arts en de hoofdverpleegkundigen van de instelling is om "de naleving van de wetgeving inzake euthanasie en palliatieve zorg alsook de naleving van de wilsbeschikking van de bewoner betreffende zijn levenseinde en/of zijn wilsverklaring inzake euthanasie" te bewaken. Wat mij betreft, en dat wordt door de administratie bevestigd, is het Zorginspectie dat ook het toepassen en respecteren bewaakt van die regels die in de normering zijn opgenomen. Uiteraard moeten we proberen met de sector te sensibiliseren, de gevoeligheid voor de materie te vergroten. Mijnheer Bertels, u hebt gelijk: uit onze eigen indicator blijkt ook dat daar zeker nog wel wat werk aan de winkel is. Dat is net de bedoeling van dit soort indicatoren en het transparant maken hiervan. We zijn ervan overtuigd dat dit zal bijdragen tot een grotere betrokkenheid en inzet bij dit soort thema's als het gaat over het eigen kwaliteitsbeleid.

De heer Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, omdat u niet echt rechtstreeks hebt geantwoord op mijn vorige vraag, wou ik u toch nog even vragen: bent u het met mij eens dat het de patiënt is en niet de instelling die beslist over op welke manier hij met zijn of haar levenseinde omgaat?

Het is onaanvaardbaar dat er vandaag mensen zijn die in een rust- of verzorgingstehuis verblijven die niet de nodige informatie hebben over hun levenseinde en die eigenlijk ofwel van de hoofdverpleger ofwel van een behandelende arts niet de juiste informatie kunnen krijgen. De realiteit is dat we daar moeten bijscholen, dat we ervoor moeten zorgen dat iedereen die werkt in rust- en verzorgingstehuizen op de hoogte is van de wetgeving daaromtrent en de juiste informatie kan geven zodat de patiënten op de juiste manier een beslissing kunnen nemen over de manier waarop ze daarmee omgaan. Het is aan u, minister, om ervoor te zorgen dat het verplegend personeel op een goede manier die informatie kan verstrekken. Ik hoop en zal de komende maanden en jaren ook blijven opvolgen dat u daar verder op werkt en dat we binnen enkele jaren kunnen zeggen dat iedereen in dit land op een juiste manier daarover geïnformeerd is. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 – 18-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 – 19-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015 – 333 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 12

VOORSTEL VAN DECREET van Bart Van Malderen en Michèle Hostekint houdende wijziging van artikel 2.10.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft het openstellen naar feitelijk samenwonenden van de verlaging van de verdeeltaks bij scheiding – 310 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking *(Voortzetting)*

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015, het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015, het ontwerp van

decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015 en het voorstel van decreet van Bart Van Malderen en Michèle Hostekint houdende wijziging van artikel 2.10.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft het openstellen naar feitelijk samenwonenden van de verlaging van de verdeeltaks bij scheiding.

De heer Rzoska heeft het woord

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ministers, collega's, minister-president, ik heb deze ochtend zeer goed geluisterd. Als ik u moet geloven, is alles wat fout loopt de verantwoordelijkheid van de oppositie en alles wat goed loopt de overwinning van de regering. Dat is de samenvatting. *(Applaus bij de meerderheid)*

Minister-president, ik dacht dat we eigenlijk op een respectvolle manier met elkaar van gedachten gingen wisselen over de begrotingscontrole die hier vandaag op tafel ligt. Ik heb zeer veel excuses gehoord voor het tekort van 550 miljoen euro. Om het tekort van meer dan 500 miljoen euro te rechtvaardigen – ik heb nog eens zeer goed gekeken in mijn notities – komt u af met uitzonderlijke omstandigheden, zoals u en de fractieleiders van de meerderheid het noemden. Het waren uitzonderlijke omstandigheden. Die schrijft u toe aan drie oorzaken. Een: het verstrengde Europese toezicht inzake pps. Twee: de staatshervorming en de Financieringswet. Drie: de conjunctuur. Dat waren de drie uitzonderlijke omstandigheden die u deze morgen formuleerde.

Ik zal ze een na een overlopen. Ten eerste is er het verstrengd Europees toezicht inzake pps. Het excuus, minister-president, van de zogezegde onverwachte verstrenging, houdt echt geen steek. U gaat dat ten minste toch niet ontkennen? De Vlaamse Regering weet van sommige dossiers als minstens vijf jaar dat Eurostat geen schuldopbouw buiten de begroting toelaat. De adviezen van de Europese rekendienst Eurostat over diverse pps-projecten laten daarover geen enkele twijfel bestaan. Ik heb nog eens de tabel nagekeken van de pps-projecten die u nu in de begroting opneemt en die ook al in de opmaak van de begroting 2015 zaten. Dat zijn allemaal beslissingen die genomen zijn voor 2014. Daar zitten verschillende Eurostatadviezen aan vast. Daar zitten verschillende adviezen van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) aan vast, die eigenlijk al jarenlang een oranje knipperlicht laten branden wat betreft de schuldopbouw buiten de begroting.

Ik moet u één ding nageven, minister-president, u bent sterk in gespeelde verwondering. U doet goed alsof de vraag van Europa om de pps binnen de balans op te nemen, een totale verassing was, totaal. Quod non. Als in sommige dossiers al vijf jaar lang gevraagd wordt om de pps-projecten en de schuldopbouw binnen de begroting op te nemen, dan kunt u in december 2014 en vandaag toch niet opnieuw zeggen: dit was een totale verrassing? Dan hebt u de afgelopen jaren heel wat adviezen verkeerd of zelfs niet gelezen.

Wat u wel gedaan hebt? u hebt gewoon jarenlang gewacht om iets te ondernemen. U hebt eigenlijk gewacht tot u niets anders meer kon doen dan de opgebouwde schulden buiten de begroting binnen te halen. U kunt zich niet van uw verantwoordelijkheid ontdoen, want uzelf en een aantal van uw collega's zitten op dit moment al tien jaar in de Vlaamse Regering, en die dossiers zijn al sinds 2004, 2005, 2006, 2007 regelmatig ter sprake gekomen.

De tweede oorzaak die u naar voren schuift is de staatshervorming en de Financieringswet. Die laatste is volgens de N-VA een onvoorziene omstandigheid. Sorry, maar die Financieringswet, die staatshervorming, die waren al een aantal jaren bekend. twee van de drie regeringspartijen, CD&V en Open Vld, en ook wij en sp.a, hebben in 2011 mee dat Vlinderakkoord en de nieuwe Financieringswet goedgekeurd. Dus ook die komt eigenlijk niet uit de lucht vallen. Geen

uitzonderlijke omstandigheid! De regels van de Financieringswet, minister-president, waren voor iedereen bekend. De schuld daarvoor leggen bij één federale ambtenaar die zijn of haar computerprogramma als enige nog kan lezen, dat is te gemakkelijk, daar kunt u zich niet achter wegsteken. *(Applaus bij Groen)*

De impact van de begrotingscontrole volgens het Rekenhof wat betreft die Financieringswet is een pak minder groot dan u zelf laat uitschijnen. Op ongeveer de helft van de bewuste minderontvangsten, had u al geanticipeerd bij de begrotingsopmaak. Toen – daar zat de crux deze morgen – hield u al rekening met de economische parameters waar we zelf weinig invloed op hebben. Na alle heibel over deze kwestie in het Overlegcomité heeft uw federale collega, minister van Financiën Van Overtveldt, u eigenlijk beloofd dat hij voor de zomer een nieuwe berekening zou sturen van de door te storten opcentiemen ter attentie van de Vlaamse Regering.

Er zou ook voor de zomer – zo is hier aangekondigd – een KB worden opgesteld over de methode van berekening voor de voorschotten wat betreft de gewesten. Heeft uw federale collega nu eindelijk zijn huiswerk gemaakt?

Ik moet zeggen: ik heb gezocht, ik heb niet gevonden. Er zijn hier dure beloftes gemaakt dat het voor de zomer allemaal duidelijk zou worden, ik heb ter zake van uw collega niets meer vernomen. Dat was uw tweede onvoorziene omstandigheid.

De derde onvoorziene omstandigheid die deze ochtend nogal pertinent naar voren kwam, was de conjunctuur. Collega's, toen ik deze morgen het debat zag ontwikkelen, had ik af en toe het gevoel dat ik op een beursvloer zat, een beursvloer waar zeer veel aan wishful thinking wordt gedaan. Sprekers van de meerderheidspartijen de N-VA, CD&V en Open Vld probeerden ons keer op keer wijs te maken dat het met dat tekort eigenlijk allemaal wel meevalt. U probeert het tekort te relativeren door een aantal parameters te citeren – economische groei – die enkele positieve tekenen vertonen. Dat klopt, die economische parameters staan nu licht gunstig. De groeicijfers zijn een beetje beter, maar het voordeel voor de begroting is beperkt.

U moet daarmee opletten, als u nu al economische parameters naar voren schuift en stelt dat u het tekort zult wegwerken omdat de economie opnieuw zal aantrekken, terwijl we nog niet weten of we die economische parameters wel degelijk zullen realiseren.

Mijnheer Somers, u hebt gezegd dat de economie in 2015 en 2016 zal aantrekken en dat het tekort dan nog zal meevallen. Ik vraag u, mijnheer Somers – u stond vanmorgen in de zon, het is dus misschien veeleer mijnheer Zomers –, of u er echt zo zeker van bent dat die economische groei er komt. Bent u er echt helemaal zeker van dat we in 2015 en 2016 naar een economische heropleving gaan? U speculeert er vrolijk op los, u rekent zichzelf rijk, maar u hebt zelf de bedenking gemaakt, die ik alleen maar kan onderschrijven, dat we op dit moment in Europa geconfronteerd worden met een dossier waarvan we niet weten welke impact het zal hebben op de economieën van de lidstaten.

De heer Bart Somers (Open Vld): Mijnheer Rzoska, het is evident dat we geen 100 procent zekerheid kunnen geven over de toekomst. Wie dat kan, heeft wonderbaarlijke capaciteiten. Zoals ik deze voormiddag heb gezegd, is het herstel zichtbaar in alle indicatoren, maar is het tegelijk fragiel. U hebt mij zelf geciteerd met betrekking tot Griekenland.

Het eerste deel van uw redenering klopt helemaal niet. Wij hebben een versterkte economische groei en betere prognoses niet nodig om het tekort te zien wegebben. In het meerjarenperspectief van deze begroting is het tekort weg in 2017, door de maatregelen die genomen worden. Het enige waar een

bijkomende economische groei voor zou zorgen, is dat het eventueel versneld kan gaan en dat er eventueel extra middelen kunnen komen. Maar zelfs zonder die betere indicatoren is nu in de begroting en in de voorliggende begrotingscontrole bepaald dat we in 2017, sneller dan de Hoge Raad van Financiën heeft gevraagd, een begroting in evenwicht zullen hebben.

De heer Björn Rzoska (Groen): Ik ben blij dat u daar zelf over begint, mijnheer Somers, want dat ging mijn volgende punt zijn. Ik heb deze morgen ook zeer goed geluisterd naar de minister-president. Hij zegt dat er in 2016 nog een tekort is en dat we het in 2017 weggewerkt hebben. Kunt u mij eigenlijk zeggen hoe u dat gaat doen? Heeft uw minister van Begroting dit parlement een meerjarenraming voorgelegd waarin u laat zien hoe u dat gaat doen? U hebt geen meerjarenraming voorgelegd.

U hebt een meerjarenraming voorgelegd in december. Het antwoord is dan dat u dat niet hoeft te doen volgens het Rekendecreet. Maar het sluit het ook niet uit. Het had in elk geval van een volwassenheid op begrotingsvlak getuigd, op een moment dat we een verschil zien tussen wat u in de opmaak 2015 en in de aanpassing voorlegt. Dan hadden we inderdaad een zuiver debat gehad, op het moment dat uw meerderheid, uw minister van Begroting, aan dit parlement kon uitleggen op welke manier we het tekort zullen wegwerken.

Ik heb dat stuk tot op de dag van vandaag niet gezien. Er is nochtans meermaals naar gevraagd. Het Rekenhof heeft er meermaals naar gevraagd. Heel wat mensen uit dit parlement, zowel uit meerderheid als uit oppositie, hebben naar de meerjarenraming gevraagd. Want dan zou ik met u een discussie kunnen voeren over hoe u dat tekort zult wegwerken. Tot op de dag van vandaag weet ik niet hoe u dat gaat doen. Ik kan alleen afgaan op uw woord, op het woord van de minister-president en van minister Turtelboom: het komt allemaal goed. Maar een meerjarenraming, collega Somers, die heb ik niet gezien.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega Rzoska, we kennen uw refreintje. Het is altijd opnieuw hetzelfde refreintje dat we hier horen. Het debat over de pps'en hebben we hier al gevoerd. U weet perfect over welke pps er aanvankelijk een ander standpunt was, tot aan de nieuwe ESR-regels. We hebben dat hier uitgeklaard. U hebt mij daarover ondervraagd, u hebt daar andere collega's over ondervraagd. Dat is heel duidelijk.

U hebt een punt: er hadden pps'en kunnen zijn die volledig zuivere pps'en waren, met alle moeilijkheden van dien – denk aan de scholenbouw, waar het niet zo evident is om dat allemaal in een zuivere pps te stoppen. Ik vind het nog altijd een beetje vreemd dat je daar een private rechtspersoon bij betrekt, maar goed, tot daaraan toe.

Wat me tegenvalt in uw redenering, en zeker van de voorman van Groen, is dat u doet alsof een zuivere pps die niet in de begroting moet worden opgenomen, geen schuld is. Dat is natuurlijk niet zo. U weet heel goed dat er 20, 25 tot 30 jaar lang terbeschikkingstellingsvergoedingen moeten worden betaald. Dat belast evenzeer de begroting. Vandaar mijn herhaaldelijk pleidooi bij de Europese overheden – en steeds meer ministers van andere landen gaan daarin mee, maar Eurostat is een taaie noot om te kraken – dat we moeten kunnen afschrijven. U hebt dat waarschijnlijk gedaan toen u een huis kocht of bouwde, ik heb dat gedaan, ondernemingen doen dat, iedereen doet dat. Ik pleit ervoor dat een investering kan worden afgeschreven en dat wordt aangetoond met een begroting in evenwicht jaar na jaar dat én het kapitaal én de intresten kunnen worden betaald.

U hebt het over de staatshervorming en kijkt uit naar de definitieve berekeningen met betrekking tot de discussie over de belasting Staat en de autonomiefactor. Ik begrijp niet dat u enige kritiek uit op deze Vlaamse Regering daaromtrent en zegt

dat minstens twee van de drie partijen hadden moeten weten dat … Ik zal de feiten nog eens herhalen. Toen de zesde staatshervorming is gesloten, heeft de Nationale Bank berekeningen gemaakt over de belasting Staat en over de autonomiefactor. U weet dat de autonomiefactor 25,99 procent bedraagt. Men heeft die berekeningen gemaakt aan de hand van het simulatiemodel van de Nationale Bank waarin ongeveer 345.000 aanslagen zijn ingebracht. We hebben vorig jaar in september onze begroting gemaakt op basis van de gegevens die we kregen van de FOD Financiën. Achteraf is gebleken dat die FOD niet beschikte over een tool, over een seriemodel om op een voldoende omvangrijke schaal de simulaties te maken. Men heeft de berekeningen overgenomen van de Nationale Bank die gemaakt waren bij het sluiten van de zesde staatshervorming. Dit waren de ontvangsten die we konden verwachten. Het ging om ongeveer 7,5 miljard euro personenbelasting. Dat was september.

De heer Van Overtveldt was op dat moment nog geen minister. Hij is pas in oktober minister geworden. We krijgen van de FOD Financiën op 26 maart 2015 – op het moment dat minister Turtelboom en wij allen volop bezig zijn met de voorbereiding van de begrotingscontrole – de fameuze 750 miljoen euro afrekening voor de drie deelstaten samen. Dat gebeurde op basis van een berekening door de computer van de FOD Financiën, het SIRe-model, waarvan achteraf blijkt dat dit is gebaseerd op een beperkt aantal aanslagen, ongeveer 35.000. De Nationale Bank en het Rekenhof zeggen dat dit een onvoldoende staal is om te kunnen berekenen. Men heeft dan moeten investeren in software tot men op het niveau van de FOD Financiën die berekening kon maken.

Ik hoor van minister Van Overtveldt dat men aan de allerlaatste verificaties toe is en dat we dus zullen weten wat er van die 750 miljoen euro aan is. Dat komt voor Vlaanderen neer op 396 miljoen euro.

Als die afrekening verkeerd was, dan zal die worden rechtgezet. We zullen een berekening krijgen. Ook het Rekenhof heeft een berekening gemaakt op basis van een andere methodiek en heeft die aan het parlement voorgesteld. Als ik goed het rapport van het Rekenhof heb gelezen en het verslag van de commissie, dan heeft het Rekenhof gezegd dat hun berekeningen eerder gaan in de richting van de afrekening van de FOD Financiën dan in de richting van de 750 miljoen die erbij komt. Persoonlijk heb ik mijn twijfels bij de berekening op basis van 35.000 aanslagen. Zo'n klein staal biedt onvoldoende zekerheid. We wachten af. We zullen eerstdaags de afrekening krijgen. Ik ga ervan uit dat dit een beter cijfer kan opleveren.

Dit heeft met deze regering absoluut niets te maken. U weet dat wij afhankelijk zijn van de gegevens die we krijgen. De FOD Financiën heeft ons de gegevens in september gegeven. Toen was er nog niet eens een nieuwe Federale Regering. Die gegevens zijn gebaseerd op simulaties gemaakt bij het sluiten van het Vlinderakkoord. Eind maart 2015 zegt de FOD Financiën dat ze met hun model met een veel kleiner staal tot een andere berekening komen.

We hebben dat opgenomen in de begroting, we hebben erover gediscussieerd. Het is absoluut niet behoorlijk dat we dat krijgen midden in een begrotingscontrole. Ik mag hopen voor minister Turtelboom en voor ons allemaal dat we voor 2016 de cijfers krijgen voor we onze begroting maken.

Een tweede punt, dat nog altijd niet is opgelost – en u hebt het mee goedgekeurd –, dat is de aanrekenbaarheid ESR-matig. Wij mogen enkel de reële inkohieringen aanrekenen. Ik heb collega's gehoord die zeggen dat de federale overheid zich daarvan niets aantrekt. De federale overheid is daar ook niet door gebonden, ze heeft nauwelijks invloed van de reële inkohieringen op een jaar. De federale overheid is vooral afhankelijk van bedrijfsvoorheffingen en van

voorafbetalingen, de reële inkohieringen spelen daar veel minder een rol. Wij zijn gebonden door de reële inkohieringen. Er is een groot probleem ESR-matig aan de kant van de ontvangsten deze keer, als wij van Eurostat in de toekomst enkel de toelating krijgen om de reële inkohieringen te boeken. Dat is nog een ander probleem dat moet worden opgelost.

Wij hopen inderdaad dat er economische groei is. Deze morgen hebben we proberen aan te tonen dat deze regering van bij haar aantreden – en dat wordt bevestigd door de rapporten – de maatregelen genomen heeft om het structurele tekort ook structureel weg te werken. Dat ging, collega's, over een enorm bedrag. De staatshervorming alleen is 1,5 miljard euro. Dat werken wij structureel af. Daarbij is de groei nog dramatisch gedaald. Het allereerste cijfer dat we kregen? was 1,8 procent groei. Dat is gezakt naar 1,5 procent groei. Uiteindelijk moesten wij rekening houden met slechts 1 procent groei.

Als je daarmee wordt geconfronteerd, heb je twee mogelijkheden. Je bespaart tot op de spier, zoals hier deze ochtend is gezegd? Of je neemt structurele maatregelen; dat laatste hebben we gedaan. En nu gaan we verder met maatregelen die niemand pijn doen, zoals deze ochtend is aangetoond. Er zijn inderdaad een aantal eenmalige maatregelen, dat hebben we niet weggestopt. Het zijn er meer dan wat de Hoge Raad zegt, maar wat is er verkeerd mee? Zoals minister Homans heeft gezegd: als je gebouwen hebt die je niet meer gebruikt, wat is er fout aan om die te verkopen en de opbrengst te gebruiken om het begrotingstekort kleiner te maken? We hebben dat dus ook met een aantal eenmalige maatregelen teruggebracht. We hebben nog eens 330 miljoen euro bijkomend bespaard.

Structureel zitten we goed. We gaan er inderdaad van uit dat, ondanks de opmerkingen van de onheilsprofeten – en u bent er een van – het vertrouwen groeit. Het bestedingsvermogen van de mensen is gestegen. Het vertrouwen van de mensen stijgt maand na maand. Het investeringsklimaat groeit. We kunnen geen zekerheid verschaffen. De heer Somers heeft er al op gewezen. Als er morgen geostrategisch een ramp gebeurt of er wereldwijd economisch een crisis toeslaat, dat hebben we niet in de hand. We hebben voor onze winkel voorzichtig gedaan wat we moeten doen. We trekken een spoor, mijnheer Rzoska. Door deze maatregelen kunnen er investeringen gebeuren, in mens en economie. Onze grote sporen zijn Welzijn en Onderzoek en Ontwikkeling. Die gaan we proberen te realiseren. Er zijn veel externe factoren, we gaan zien.

Eén zaak weet ik. U verwijst naar de Hoge Raad. Ik heb het hier vlug berekend. Hadden we in het Stabiliteitspact de Hoge Raad gevolgd, dan hadden we in die drie jaar tijd 800 miljoen euro bijkomende schuld opgebouwd ten aanzien van het traject dat wij volgen. Of hadden wij de federale overheid, die ons nog veel meer marge toeliet, gevolgd, dan hadden we 1,3 miljard euro bijkomende schuld opgebouwd. Ik heb deze ochtend al gezegd dat het niet onze optie is. We hebben structureel de zaak in orde gebracht. We gaan ervoor. We investeren in de economie. We rekenen erop, en we zijn er afhankelijk van, dat de groei opnieuw aantrekt.

Sp.a en u zeggen hier dat de federale overheid die nieuwe economische groei al incalculeert en wij niet. Helaas, wij kunnen en wij mogen dat niet doen. Bij de opmaak van de begroting hebben wij het cijfer gekregen. Het Planbureau heeft nu in juni, na de opmaak van onze begrotingscontrole, gezegd dat het 1,2 procent zal zijn. Dat zullen we verrekenen in 2016 of als er nog een begrotingsaanpassing komt dit jaar, niet vroeger. We kunnen het niet opnemen, we zijn gebonden door de economische begroting van het Planbureau, zoals minister Turtelboom heeft gezegd.

De essentie van de zaak is dat we structureel orde op zaken hebben gezet. We hebben structurele maatregelen genomen. We zorgen voor een kleinere maar

daarom niet minder sterke of minder slimme overheid. We zorgen dat die structurele inspanningen ons leiden naar een toekomst voor de mensen. We gaan niet mee in uw verhaal van bijkomende schulden. U hinkt trouwens permanent op twee benen. Er is te veel schuld, maar anderzijds zegt u dat we meer in het rood moeten gaan. Dat is voor mensen met een gezond verstand onbegrijpelijk. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Björn Rzoska (Groen): Minister-president, bedankt voor deze regeringsmededeling. Ik zal er kort op antwoorden.

U doet opnieuw hetzelfde als deze voormiddag. We hebben inderdaad ruim van gedachten gewisseld over die pps. Wat mij stoort, is dat u zegt dat u dat niet kon voorzien. Ik heb al die Eurostat-documenten doorgenomen betreffende uw groot project, Scholen van Morgen. In 2011 probeert uw minister van Onderwijs, in 2012 probeert uw minister van Onderwijs, en in 2014 probeert uw minister van Onderwijs telkens een verschillende constructie op tafel te leggen om Eurostat ervan te overtuigen om het toch maar buiten de begroting te houden. Ik vind dat geen goed begrotingsbeleid. De vorige Vlaamse Regering, waarin u toch ook zat, heeft zeer lang gewacht om financieel in te grijpen om ervoor te zorgen dat die facturen kloppen. Ik ben in dezen trouwens in goed gezelschap, denk ik. De heer Vereeck is misschien vertrokken, maar hij heeft de vorige minister van Begroting – en ik denk dat minister Muyters er nog hoofdpijn van heeft – verschillende keren gevraagd naar het zwaard van Damocles van de Scholen van Morgen. Wat ging er gebeuren op het moment dat die zouden binnenvallen in de begroting? U hebt een A-scenario: probeer dat buiten de begroting te houden. Hij heeft verschillende keren gevraagd naar een B-scenario. Het antwoord was vrij simpel: "Er hoeft geen B-scenario te zijn, wij houden enkel rekening met het A-scenario en wij blijven onderhandelen met Europa."

Minister-president, dat noem ik naïef. Over die pps'en was de Europese Commissie vorige week zeer duidelijk. Men heeft gezegd dat er niet meer over wordt onderhandeld. Men heeft ook zeer duidelijk gezegd waar het probleem zat, en zit, met die pps'en. Op dit moment stel ik vast – maar ik kom er later op terug – dat u keer op keer dezelfde fout blijft maken en dat u blijft zondigen tegen de regels van Eurostat, maar altijd onder het mom van: wij gaan nog onderhandelen en wij gaan proberen om het op de een of andere manier recht te trekken.

Wat betreft de conjunctuur moet u goed luisteren naar wat ik zeg – ik heb dat deze voormiddag ook gedaan toen u sprak. Ik heb niet gezegd dat u die nieuwe economische parameters in uw begrotingscontrole had moeten inschrijven. Dat was niet wat ik zei. Wat ik zei, was: "Reken uzelf niet rijk en ga niet af op, bij wijze van spreken, de economische parameters." Die zijn inderdaad gunstiger, en ik ben geen onheilsprofeet. Ik ben absoluut geen onheilsprofeet. Maar ik zou de regeringen geen eten en drinken willen geven die zich rijk rekenden met toekomstige economische parameters en op het moment van de realisatie met hun kop tegen de muur liepen.

Minister-president, het verdwijnt soms in het debat, maar in 2014 had de vorige Vlaamse Regering ook een begroting in evenwicht op papier neergelegd. Maar het begrotingstekort zal, we zijn er nog altijd niet zeker van, in 2014 bijna 700 miljoen euro bedragen. Dat is de stand waarop we nu zitten. Mijn enige opmerking over de conjunctuur was dus: "Reken u niet rijk."

Ik ben geen onheilsprofeet. De vorige keer in december hebben we er lang over gedebatteerd. Minister-president, als u ons voorstel goed gelezen hebt, zult u hebben gezien dat wij een structureel evenwicht in 2018 voorstelden. Dat was niet om putten te maken, zodanig dat we in het rood gingen blijven zitten. Wij hebben wel degelijk ook investeringen op tafel gelegd, die gingen voor een duurzame

economie, voor vertrouwen bij kmo's en voor een omslag naar een moderne milieufiscaliteit. Kom tegen mij niet zeggen dat ik een onheilsprofeet ben. U zou gelijk hebben gehad als ik geen alternatief zou hebben voorgesteld. Maar ik heb een alternatief voorgesteld voor uw beleid. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

Minister Annemie Turtelboom: Mijnheer Rzoska, ik wil het even hebben over die pps. U haalt uit naar de pps en zegt dat we doen alsof dat iets nieuw is. Uiteraard niet. Eind 2013 wisten we dat een aantal inkantelingen zouden gebeuren. Het grote verschil tussen de begrotingscontrole van vandaag en die van september, is het verschil in groei en inflatie. Stel dat ik het met u eens ben en zou zeggen: het is waar, we wisten dat van de pps-constructies en we hadden er rekening mee moeten houden. Dan is er nog altijd de parameter van de groei en inflatie van 694 miljoen euro die in zes, zeven maanden tijd plots verslechtert, op een manier die niemand in september had voorspeld, ook de oppositie niet.

Jullie hebben inderdaad een alternatief voorgesteld, weliswaar van een begroting met meer schulden dan we hebben voorzien. Toen ik de amendementen van sp.a deze middag las, zag ik dat dit betekent dat het tekort vergroot. Tekort vergroten betekent meeruitgaven. Je hebt ook meerinkomsten, maar die kunnen we technisch niet doen. Dat is nu al rekening houden met een grotere economische groei, waarvan we eigenlijk gebonden zijn aan de economische begroting, waarmee we verplicht zijn rekening te houden van het Planbureau. Daar stap ik niet in mee, want eigenlijk kunnen we dan elke week, als er iemand met een nieuwe economische parameter komt, als een jojo op- en neergaan.

Mijnheer Rzoska, wat hadden we moeten doen met de verslechterde groei en inflatie? Hadden we een aantal van die pps-constructies, die ingekanteld zijn in de begroting, moeten schrappen? Hadden we van de anderhalf miljard euro voor Scholen van Morgen moeten zeggen: we gaan voor 694 miljoen euro, we gaan vertragen? De gemakkelijkste manier om een begroting, waar ook veel lonen in zitten – je kunt mensen niet van de ene op de andere dag ontslaan en dat willen we ook niet –, in orde te brengen en terug naar nul te gaan, is schrappen in investeringen. Maar dat heeft de Vlaamse Regering heel bewust niet gedaan. We hebben gezegd: ja, we hebben Scholen van Morgen, ja, dat is anderhalf miljard euro, ja, dat zijn 165 projecten en die laten we doorgang vinden.

Mijnheer Rzoska, na uw betoog is het me niet helemaal duidelijk wat u wilt doen met de pps-constructies? Wilt u ze stopzetten en zeggen dat die investeringen niet nodig zijn? Wat wilt u eigenlijk?

De heer Björn Rzoska (Groen): Minister, van sommige uitleggen die ik van u kreeg in de commissie, was het voor mij ook helemaal niet duidelijk wat u eigenlijk wilde. Ik zal proberen om mijn standpunt nogmaals te verduidelijken. U zou eens bij Lode Vereeck te rade moeten gaan. Hij vroeg hier jaren aan een stuk naar een B-scenario voor sommige pps-projecten. Ik ben niet tegen pps. Maar u moet ze wel op een oordeelkundige manier in elkaar zetten.

Mijn grote oproep aan dit parlement is de volgende: als we onszelf au sérieux nemen, na tien jaar ervaring met pps – een verhaal van meer vallen dan opstaan –, dan zouden we in dit halfrond en de commissies een debat moeten voeren over hoe we op een goede manier een pps opzetten.

Ik kijk daarvoor naar het buitenland. Het Verenigd Koninkrijk, het land waar het ooit allemaal begon, heeft na tien jaar alles on hold gezet en is van nul begonnen om na te gaan wat een goede pps is, wat het investeringsvolume is en hoe een overheid daarmee omgaat.

Minister, ik zal op uw concrete vragen antwoorden. We weten al sinds lang hoe groot die investeringsvolumes zijn in de pps. We weten ook al lang wat het

probleem van Europa is. Dat heeft vooral te maken met de overheidswaarborg. U waarborgde – niet u, want het was de vorige regering – van bij het begin alle mogelijke risico's. Zelfs als het fout liep met de privépartner, dan nog waarborgde u de inkomsten. Daar ligt het grote, structurele probleem van Europa. Dat is de 100 procentwaarborg van de overheid. Dat is een cruciaal element dat veel te lang onder de mat is geschoven in dit parlement.

Ik denk dat we daar fundamenteel van gedachten over moeten wisselen. Misschien leidt dat ons nu te ver, maar ik vind wel dat we als parlement die opdracht op ons zouden moeten nemen.

Ik probeer het nog eens uit te leggen wat betreft de parameters. Ik heb niet gezegd, dat hebt u van mij niet gehoord, dat u rekening had moeten houden met de verbeterde parameters. Wat wel mijn punt is, is dat u ervoor moet opletten u rijk te rekenen aan de hand van de economische parameters die nu iets positiever zijn dan zes maanden geleden. De vraag is wat het op het einde van het jaar concreet in uw begroting zal betekenen.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Rzoska, het is eigenlijk grappig dat u naar het Verenigd Koninkrijk wijst met betrekking tot de pps-constructies. Het is immers daar dat de paars-groene regering ooit de mosterd ging halen. Daar is het allemaal begonnen.

De heer Björn Rzoska (Groen): In het vervolg zal ik mij op een kandidatenlijst in het Verenigd Koninkrijk zetten.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): U verwijst naar de economische parameters, maar deze regering doet dat niet. De parameters zijn verbeterd: van 1 procent naar 1,2 procent. *(Opmerkingen van de heer Björn Rzoska)*

Neen, u beweert dat we dat wel zouden doen, maar we rekenen ons niet rijk. We hebben eigenlijk 0,2 procent economische groei op overschot.

Ik begrijp uw agitatie niet, want ik wilde eigenlijk iets eerder positiefs zeggen. Wij hebben al verschillende keren van gedachten gewisseld over pps, en eigenlijk liggen onze standpunten niet zo ver uit elkaar. Er zijn twee verschillende zaken.

Ten eerste moeten we inderdaad een debat voeren over de toekomst. We moeten erover nadenken hoe we die pps'en zullen gebruiken. Ik heb al tientallen keren in de commissie gezegd dat het voor mij vrij duidelijk is. Een belangrijke hypothese, met drie voorwaarden, is een onmiddellijke economische return. Dat is mijn persoonlijke inslag, maar we moeten dit debat inderdaad maar eens ruimer voeren.

Een tweede punt, en daar gaat het hier eigenlijk over, is de beheersing van de erfenis. Wat ik nu als eerste hoor van u, is dat u ervoor pleit dat we al vroeger een B-scenario moesten hebben. U houdt er heel sterk aan vast dat we eigenlijk al vroeger konden weten dat de pps-constructies geconsolideerd zouden worden.

Ik herinner me dat we tussen november en januari toelichting kregen van iemand die verhuisde van het Rekenhof naar de administratie – ik ben zijn naam kwijt – die zich daarmee zou bezighouden. Hij gaf toelichting bij de criteria die Eurostat gebruikt en die het INR gebruikt. Hij zei dat het heel ingewikkeld is, dat hij het zelf ook nog niet allemaal wist, dat ze er nog mee bezig waren, dat er nog zaken konden volgen, dat hij het niet met zekerheid kon zeggen. Volgens mij kwam toen naar boven dat het helemaal niet zo duidelijk was. Uw bewering dat we het al vijf jaar wisten, klopt dus niet. Dat we het zonder meer wisten, dat is niet waar.

U pleit ervoor dat we al vroeger hadden moeten beginnen met het B-scenario. Volgens de hypothese dat we er onmiddellijk van uit konden gaan dat ze

geconsolideerd moesten worden, kan ik me dat nog voorstellen. Maar hebt u al eens goed gekeken naar de inspanningen die we de voorbije vijf jaar hebben gedaan? Denkt u dan echt dat de inspanningen zoveel minder zou zijn? Helemaal niet, we zouden evengoed dan al hebben moeten ingrijpen, veel vroeger.

We hebben inderdaad vastgeklampt aan een strohalm, in de hoop dat er toch nog een zekere – in mijn ogen – logica kon worden gevolgd, dat we die wel konden aanpraten. De Europese Commissie heeft die logica echter niet gevolgd. We hebben ons inderdaad aan die strohalm vastgeklampt. Vorige week is ons nog een keer inderdaad uitdrukkelijk gezegd dat we er niet op moeten hopen dat het tij nog zal keren. Ik vind het op zich echter geen foute zaak dat we ons eraan vastgeklampt hebben. U doet alsof indien we het vroeger hadden gedaan, die problemen er allemaal niet zouden geweest zijn, maar dat is larie en apekool. Dat is absoluut niet waar, de inspanning zou even groot geweest zijn.

De heer Björn Rzoska (Groen): Mijnheer Diependaele, ik wil nu het debat niet ten gronde voeren. Ik neem wel uw uitgestoken hand aan, want we moeten daar als parlement in de commissie dieper op door kunnen gaan. Ik heb wel degelijk al die Eurostat-adviezen en de INR-adviezen zitten doorworstelen. Ik neem er nu de Scholen van Morgen uit, maar er zitten ook andere in en Oosterweel is er nu uit. Sinds 2011 en eigenlijk ook daarvoor al, zie je duidelijke rode lijnen in waar Eurostat over struikelt. In Scholen van Morgen legt de Vlaamse Regering keer op keer een nieuwe constructie op tafel. En telkens wordt die tegen dezelfde toetsstenen – meervoud – gehouden en volgt Eurostat telkens dezelfde redenering.

Mijn pleidooi is inderdaad dat op het moment dat je als een goede huisvader bezig bent met je budget en dat die signalen komen, je wel degelijk rekening gaat houden met de manier waarop dit een budgettaire impact heeft. Het punt dat ik wilde maken, is dat we te lang hebben gewacht – en ik zeg niet dat de impact dan lager zou zijn geweest, hij zou dezelfde zijn geweest – om er een antwoord op te formuleren, ook budgettair, want we zijn nu massaal aan het inkantelen in 2014-2015 en vermoedelijk ook de volgende jaren. Dat is mijn punt. Het is in mijn ogen geen teken van goed financieel beheer.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Rzoska, ik wil proberen om u een beetje positiever te stemmen. Er zijn ook collega's van uw partij die in mijn commissie Onderwijs zeer nuttig en relevant werk verrichten, maar die ook aandringen dat er scholen worden gebouwd. Op dit ogenblik – en dat stipte minister Turtelboom daarnet zeer terecht aan en ik wil het ook nog eens herhalen – wordt er voor 1,5 miljard euro geïnvesteerd in nieuwe scholen. De honderdste werf wordt straks opgestart. Als het goed gaat, staan er binnen twee jaar tweehonderd nieuwe scholen. Dat is ongezien. Je kunt debatteren dat wij vroeger dit of vroeger dat hadden moeten doen, maar voor mij telt de directe return die nu een aantal scholen eindelijk zien ontstaan. Daar moeten we ons positief aan vastklampen: kijk ook eens naar de resultaten. Niet alleen de scholen, ook de R4 rond Gent is gebouwd, de Noord-Zuid Kempen is gebouwd, de A11 wordt gebouwd. Het levert ons ook veel op en geeft een directe return. Dat moet je ook in ogenschouw nemen. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: Mijnheer Rzoska, voor u verder gaat: mag mevrouw Meuleman u onderbreken?

De heer Björn Rzoska (Groen): Ja, mevrouw Meuleman mag mij onderbreken, anders is het boel in het kot. *(Gelach)*

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Helemaal niet. *(Gelach)*

Mevrouw Crevits, dit kan ik niet laten liggen. U bent net zoals minister Smet zo fier op de grote pps-operatie Scholen van Morgen, waar zelfs de Tsjechische televisie naar kwam kijken. Ik neem dan aan dat in het volgende masterplan Scholenbouw u zo'n identieke operatie zult herhalen, maar ik denk het niet. We hebben er jaren op gewacht. Tien jaar heeft die hele grap geduurd. De kost voor de school, maar ook voor de Vlaamse belastingbetaler, is gigantisch hoog, evenals voor de Vlaamse Regering. Omdat het onbetaalbaar was voor de school, heeft de Vlaamse belastingbetaler nog eens veel moeten bijpassen. Het is een peperdure operatie die jarenlang heeft geduurd. Met hetzelfde geld hadden we nog eens veel meer scholen kunnen bouwen, hadden we het op een andere manier gedaan. We moesten die centen ook nog eens inkantelen in de begroting, waardoor die wordt bezwaard. We hadden echt heel veel meer scholen kunnen bouwen met diezelfde centen. U zult in het volgend masterplan, waar wij met veel belangstelling naar zullen kijken en waar we nog steeds op wachten, met andere oplossingen moeten komen, want dat zal nodig zijn. *(Applaus bij Groen)*

Minister Hilde Crevits: Ik wil geen ruzie in het kot, zeker niet binnen één partij.

Mevrouw Meuleman, wat u niet mag zeggen, is dat jarenlang al die middelen verloren zijn gegaan. De middelen die niet gebruikt zijn voor de Scholen van Morgen, zijn ieder jaar volledig ingezet om aan de scholen te geven om te bouwen. We hebben dat consequent gedaan. U hebt gelijk: we gaan inderdaad een nieuw masterplan maken. Het kost wat meer tijd dan ik zelf ook had gedacht omdat heel veel zaken bijzonder ontransparant waren, bijvoorbeeld de manier waarop de capaciteitsmiddelen worden verdeeld, bijvoorbeeld de verhoudingen die er zijn. Ik wil het netjes zetten. Wellicht zal het niet meer zo'n groot DBFM-project zijn, maar je kunt niet rond de vaststelling heen dat er nu scholen worden gebouwd. Mevrouw Meuleman, ik raad u ook aan om een paar van die nieuwe scholen te gaan bezoeken. Er zijn zeer innoverende concepten, die scholen misschien nooit hadden kunnen neerzetten, had het project niet bestaan. Zomaar zeggen dat het allemaal slecht is, is ook helemaal verkeerd. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Ik stel voor dat wij allemaal bij de honderdste werf worden uitgenodigd.

De heer Björn Rzoska (Groen): Ik vind het een constructief voorstel. Ik hoop alleen dat we er geen tien jaar op moeten wachten. En dat is niet om u te provoceren, minister. Wij zijn ook niet tegen bijkomende investeringen in school-capaciteit. U zult trouwens hebben gezien dat wij in onze Zuurstofbegroting budgetten hebben ingeschreven op scholenbouw. Wij houden dus wel degelijk rekening met wat er nodig is in het onderwijs.

Ik ben blij dat we elkaar een stuk kunnen vinden wanneer het gaat over de noodzaak van een evaluatie. De oorspronkelijke bedoeling van Scholen van Morgen was sneller en goedkoper realiseren. En dat zijn nu net de twee criteria waar het wat mangelt.

Ik ben het er helemaal mee eens dat die middelen niet verloren zijn, maar het had op een andere manier vermoedelijk sneller en met meer capaciteit kunnen gebeuren.

Minister-president, mijn eerste conclusie is dat een aantal van de excuses waarvan u zich bedient, in mijn ogen helemaal geen stand houden. Ik moet eerlijk zeggen dat ik benieuwd ben naar het resultaat van uw begroting 2015. Als ik naar 2014 kijk, dan zitten we nu al aan een tekort van 700 miljoen euro. De vraag die ik daarbij heb, is wat we kunnen verwachten in 2015. Ik hoop echt niet dat we opnieuw naar dergelijke cijfers gaan, want die zijn ook nooit in dit parlement aangekondigd. Het bewijst alleen maar mijn punt dat in het verleden

nogal snel werd gezegd dat de Vlaamse begroting in evenwicht was. Eigenlijk was dat een verhaaltje, want de begroting is de laatste jaren nooit in evenwicht geweest.

Minister-president, in de Septemberverklaring zei u nog dat het een dubbele doelstelling van u was om een begroting in evenwicht te hebben. Ik stel eigenlijk vast dat uw begrotingsimago op dat vlak een aantal deuken heeft opgelopen en dat het in amper zes maanden tijd is geëvolueerd van grijze degelijkheid naar grote ongeloofwaardigheid.

Ik heb het al gehad over de economische parameters, maar ik zal u er nog een aantal voor de voeten gooien. U rekent zich eigenlijk ook rijk in deze begrotingscontrole, en dan heb ik heb ik het niet meer over de economische parameters. Ik overloop even waar u volgens mij een ongeloofwaardige begrotingscontrole op tafel legt.

Bij de schenkingsrechten, en daar hebben we vanmorgen uitgebreid bij stilgestaan, rekent u op bijna 55 miljoen euro extra inkomsten. Op deze manier schuift u een inkomst naar voren. We weten allemaal dat we wat we binnenhalen aan schenkingsrechten, minder zullen ontvangen aan successie- en erfenisrechten. U probeert het tekort van 2015 te temperen door een inkomst naar voren te schuiven, maar u geeft geen antwoord op de vraag hoe u dat inkomstenverlies tijdens de volgende jaren zult opvangen. Ik heb daar tot op vandaag geen antwoord op gekregen. Hoe zult u het verlies aan inkomsten de volgende jaren opvangen?

U zou mij en anderen misschien kunnen overtuigen indien u hier een meerjarenraming had voorgelegd. En daar blijf ik echt wel een punt van maken. Uw begroting ziet er helemaal anders uit dan zes maanden geleden. En het zou van intellectuele eerlijkheid getuigen indien u in dit parlement een meerjarenbegroting had neergelegd. Zo konden we op zijn minst vernemen hoe u dat tekort in de toekomst zult wegnemen. U wijkt fundamenteel af en u vindt het blijkbaar niet nodig om de Vlaamse belastingbetaler uit te leggen wat u de volgende jaren zult doen. Nochtans hebt u in de pers meermaals aangekondigd dat u dat tekort in 2017 zou hebben weggewerkt.

Ik moet het vandaag doen met uw woord. Ik heb niets meer. En u zult begrijpen dat ik toch wat twijfel aan uw woord. Zes maanden geleden hebt u mij uw woord gegeven dat de begroting in evenwicht zou blijven en hebt u een begroting op tafel gelegd met een overschot van 2 miljoen euro. Dus sta mij toe te twijfelen aan uw woord. Ik zou het veel liever op papier hebben, zoals dat hoort bij een begroting gebouwd op harde criteria met een toekomstperspectief.

En dus: ik ben het eens met het Rekenhof. Ik ben het eens met het Rekenhof dat niets u belet om een dergelijke meerjarenraming op tafel te leggen. U had die, als u zichzelf en ook de mensen hierbuiten, de belastingbetalers, ernstig nam, wel degelijk op tafel gelegd.

Ik zal u zeggen wat ik een beetje ongeloofwaardig vind in uw regering en in uw begrotingscontrole. Het houdt verband met het project van de A11 in Brugge. Dat project is daarnet door minister Crevits aangehaald. In het rapport van het Rekenhof staan een aantal punten over de begrotingscontrole. Daarin vraagt het zich, terecht, af of die projecten al dan niet getoetst zijn aan de Eurostat-regels en of ze binnen of buiten de consolidatie moeten. De A11 in Brugge, minister, zou – ik zeg 'zou' omdat we het niet weten – in 2015 zo'n 145 miljoen euro negatieve impact kunnen hebben op die begroting.

Ik vraag mij nog altijd af, want ikzelf en de collega's in de commissie, zelfs van de mensen uit de meerderheid, hebben geen duidelijk antwoord gekregen, wat er

nu veranderd is aan het contract dat u in de commissie Financiën en Begroting zegt: "Ik hoop, ik ga ervan uit, ik reken erop, ik vertrouw erop dat we dat project buiten de begroting kunnen houden." Het is een project waarvan de contracten al lang gesloten zijn en waarvan de werken op dit moment volop worden uitgevoerd. Ik blijf mij afvragen en stel nogmaals de vraag. Ik kan niet veel met 'ik vertrouw erop en ik heb er hoop op'. Een begroting, dat zijn keiharde criteria. In uw contract van de A11 zitten er keiharde criteria. U hebt in de commissie geen antwoord kunnen geven op de vraag wat eraan is gewijzigd. Het enige wat u zegt, is dat u hoopt dat we het buiten de begroting kunnen houden. En hoop, collega's, is wat mij betreft geen cruciaal onderbouwd element in een begrotingsvisie. Dat is geen keihard criterium waarmee deze minister mij kan overtuigen om het tekort niet verder te laten oplopen. Hoop doet misschien leven, minister, maar hoop maakt geen sluitende begroting. *(Applaus bij Groen)*

En dan kom ik nog terug op een ander project. Ik noem het soms de witte olifant in dit halfrond. De witte olifant in dit halfrond is Oosterweel. Minister Weyts heeft aangekondigd dat er bij Oosterweel vanaf 2017 schoppen in de grond zullen worden gestoken. Dat is nauwelijks binnen twee jaar. U hebt het ondertussen, dat weten we, opgeknipt in vijf stukken van 700 miljoen euro. U wilt vanaf 2017 nog meer dan 2 miljard euro zoeken in deze regeerperiode om die drie eerste schijven af te betalen.

De vraag is opnieuw: ten koste van wie en van wat? Het gaat om vijf stukken van 700 miljoen euro, maar tot op de dag van vandaag kunt u mij eigenlijk niet zeggen hoe u dat project zult financieren. U kunt het mij zelfs niet eens zeggen. U wilt, volgens uw eigen woorden, het tekort in 2017 hebben weggewerkt, maar u kunt mij niet zeggen hoe u vanaf 2017 zowat 2 miljard euro voor de volgende drie jaar zult vrijmaken om de eerste drie schijven van dat project te betalen.

Minister-president, minister Turtelboom, u vaart op dit moment dus blind. U weet niet hoe u dit project zult financieren. Dat staat wat mij betreft haaks op een van de begrotingsprincipes die ook ik huldig, het principe van de goede huisvader. Een goede huisvader vaart niet blind. Een goede huisvader weet wat hij de volgende jaren op hem ziet afkomen en hij weet ook hoe hij dat zal betalen.

Voorzitter, collega's, ministers, ik wil ook even aangeven dat je, als je in het rood gaat, als je een tekort hebt – wat wij in de Zuurstofbegroting hadden ingeschreven –, de juiste projecten moet kiezen. De juiste projecten zijn voor mij projecten die een groot draagvlak hebben bij de bevolking, die een oplossing zijn en vernieuwing uitstralen. Het zijn projecten die modern zijn, niet projecten van de 20e eeuw die vooral investeren in beton. Ik geef een aantal voorbeelden.

Als deze Vlaamse Regering het ernstig meent met wat de mensen in Antwerpen willen en wat ze dit weekend nog met z'n 20.000 hebben onderstreept, dan is één ding zeker: Ringland is een project van de toekomst. Minister-president, u investeert in en blijft halsstarrig vasthouden aan een betonproject als de Oosterweelverbinding en aan het BAM-tracé, wat eigenlijk een project van de vorige eeuw is. Ik vraag u dan ook om de Oosterweelverbinding te laten vallen en voor Ringland te kiezen.

Een tweede punt waarop op de juiste wijze kan worden geïnvesteerd, is hier al door eerdere sprekers aangehaald. Het Vlaams Parlement heeft kamerbreed een zeer goede resolutie goedgekeurd om een antwoord op de radicalisering te formuleren. Het is een goed en sterk plan. Wij hebben dit sterke parlementaire werk mee goedgekeurd.

Minister, er is echter nood aan bijkomende middelen voor ons onderwijs, voor de jeugdsector en voor de steden en gemeenten die met deze problematiek worden geconfronteerd. De Groen-fractie hoopte dat u tijdens deze begrotingscontrole

duidelijk zou aangeven dat het u met die radicalisering menens is. Ik zie in de begrotingscontrole echter nergens bijkomende middelen om dit probleem te tackelen. Die middelen zijn nochtans nodig en worden door de mensen op het terrein gevraagd. Ik vind dit jammer, zeker omdat er een kamerbrede steun voor dit project is.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Rzoska, ik vind het niet zo verbazingwekkend dat u in de begrotingscontrole geen bedragen in verband met de deradicalisering terugvindt. Die bedragen waren immers al in de begrotingsopmaak opgenomen.

De heer Björn Rzoska (Groen): Minister, de resolutie van het Vlaams Parlement dateert, met alle respect, van na de begrotingsopmaak. Toen is zeer goed en zeer hard gewerkt. In die resolutie zijn nog bijkomende elementen opgenomen die we niet zomaar langs de kant kunnen laten liggen. In het Vlaams Parlement zetelen een aantal burgemeesters die toen terecht een aantal noden in hun eigen steden op tafel hebben gelegd.

Iedereen hoopt dat we deze strijd zullen winnen. Als we deze strijd willen winnen, moeten er echter op het terrein meer middelen worden ingezet. Gezien de noden op het terrein, had ik verwacht dat die middelen in de begrotingscontrole zichtbaar zouden zijn. U zou mijn steun hiervoor hebben gehad. *(Applaus bij Groen)*

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Rzoska, ik vind de resolutie belangrijk. Ik vind het absoluut een goede zaak dat deze resolutie redelijk kamerbreed is ondersteund. Ik wil echter een onderscheid duidelijk maken.

De Vlaamse Regering heeft een eigen plan opgesteld. Alle functioneel bevoegde ministers zijn hierbij betrokken. We hebben tijdens de begrotingsopmaak in de nodige middelen voorzien. U zult in alle eerlijkheid moeten toegeven dat de resolutie pas een tijd nadien is gekomen. Dat is zeer goed. Daarvoor zijn immers ook hoorzittingen en dergelijke georganiseerd. De Vlaamse Regering heeft dan ook besloten dit in de beleidsbrieven voor volgend zittingsjaar op te nemen. We zullen dan zien of we nog in bijkomende middelen moeten voorzien.

Het plan van aanpak in verband met de deradicalisering is in samenspraak met alle leden van de Vlaamse Regering tijdens de begrotingsopmaak tot stand gekomen. In de begrotingscontrole vindt u hiervan uiteraard niets terug. Dit is immers al tijdens de begrotingsopmaak in de begroting opgenomen.

Het is absoluut de bedoeling rekening met de resolutie te houden. Het zou van weinig respect van de Vlaamse Regering voor het Vlaams Parlement getuigen dat niet te doen. Ik heb dat altijd verklaard. Bij de opmaak van de begroting voor 2016 zult u dus ook iets mogen verwachten.

De heer Björn Rzoska (Groen): Minister, in dat geval leeft het Vlaams Parlement op hoop. We hopen dat we in de begrotingsopmaak voor 2016 middelen zullen terugvinden. Ik ga ervan uit dat u het met me eens bent dat de noden op het terrein groot zijn. We moeten hier snel een antwoord op bieden. U had de begrotingscontrole als een opportuniteit kunnen beschouwen om een antwoord te bieden op wat de resolutie van het Vlaams Parlement heeft aangegeven. Ten tijde van de begrotingscontrole was die resolutie er wel degelijk al.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, indien u zaken vertelt die niet helemaal kloppen, voel ik me geroepen toch even tussenbeide te komen. Tijdens de bespreking van de resolutie vormden de middelen voor deradicalisering immers het grote twistpunt tussen meerderheid en oppositie. We hebben toen afgesproken dat we zouden landen met een goede tekst waarover we het

inhoudelijk eens zijn. Die tekst bevat vijftig actiepunten waartoe de meerderheid en de oppositie zich willen verbinden. Die actiepunten moeten volgens ons zeker worden uitgevoerd.

Het was echter net over de budgetten dat we van mening verschilden. We hebben gezegd dat we dat nog zouden openlaten, dat het de taak zou zijn van de oppositie om bij de begrotingscontrole na te gaan of die zaken inderdaad zullen kunnen worden gerealiseerd en of daar middelen tegenover zullen staan. Voor ons is dat op dit moment onvoldoende het geval. We wilden het ook op korte termijn, nog in 2015, mogelijk maken maatregelen te nemen die dringend zijn om de sector te ondersteunen, om welzijnswerkers te ondersteunen, om de onderwijssector te ondersteunen. Op dit moment is dat er inderdaad niet bijgekomen bij de begrotingscontrole. Ik heb daar een reeks schriftelijke vragen over gesteld, waarop ik antwoorden heb gekregen. Minister, u zegt daarin nog geen idee te hebben hoe u die middelen voorzien voor de steden en gemeenten zult verdelen. Ik heb gevraagd welke criteria u zou toepassen, waar we de middelen voorzien voor de steden en gemeenten vinden en hoe u die zult verdelen. U hebt me geantwoord dat u daar nog geen zicht op hebt.

Steden en gemeenten zitten te wachten op die middelen die nodig zullen zijn voor deradicalisering. Wat het budgettaire betreft, is dat dus absoluut onvoldoende en geef ik mijn fractieleider, voor alle duidelijkheid, voor 100 procent gelijk. We staan schouder aan schouder, zoals gewoonlijk. We staan op één lijn en zeggen dat er veel te weinig middelen zijn voor deradicalisering. *(Applaus bij Groen)*

De heer Bart Somers (Open Vld): Ik wil toch even graag interveniëren, want die resolutie die we in dit halfrond hebben goedgekeurd, is een belangrijke resolutie. Die stelt inderdaad een aantal vragen aan de regering. Zoals de minister terecht heeft gezegd, was er in de begrotingsopmaak al in een aantal initiatieven voorzien. Sommige hebben we hernomen in onze resolutie. Wat een aantal stappen betreft, zijn we verder gegaan, en terecht.

Het is ook niet zo dat er nu lokaal niets gebeurt. Die eerlijkheid moet men ook hebben. Het is ook de plicht en de taak van een lokaal bestuur om, wanneer er een nieuwe uitdaging opduikt, te proberen daar zelf een antwoord op te geven, door het herschikken van middelen, het herschikken van mensen en mogelijkheden.

Op middellange termijn is er wel degelijk een vraag van een aantal gemeente- en stadsbesturen om die inspanningen die ze nu moeten doen, mee te laten dragen door de Vlaamse overheid, hetzij door middelen aan te bieden, hetzij door ondersteuning op andere manieren. Wat voor mij belangrijk is, is het antwoord dat de minister heeft gegeven. Ze zegt dat ze bij de begrotingsopmaak voor 2016 inspanningen zal doen om ter zake een aantal initiatieven mogelijk te maken. Ik denk dat er op dit moment geen enkel stadsbestuur is dat vandaag met die problematiek wordt geconfronteerd, dat niet nu al initiatieven neemt. Alleen kunnen sommige dat op termijn niet volhouden en hebben sommige ook ondersteuning nodig. Voor alle duidelijkheid: die ondersteuning krijgen wij vandaag al, op tal van domeinen. We krijgen die van de Vlaamse en ook van de federale overheid. Met datgene wat we hebben gedaan, is het de taak van het parlement, dus niet alleen van de oppositie, om kritisch op te volgen of de regering daar wel voldoende op inspeelt. Dat vind ik belangrijk. Ik vind echter niet dat we nu het proces kunnen maken van wat de regering doet of niet doet. Ik denk dat we ter zake de begrotingsopmaak voor 2016 moeten afwachten. Er gebeuren vandaag al een aantal dingen. Er moet hier en daar wat meer gebeuren. Ik heb er echter vertrouwen in. Minister, ik heb u gehoord. We zullen dat kunnen evalueren op het moment dat de begroting wordt opgemaakt. Dan zullen we bekijken of er inderdaad tandjes worden bijgestoken op het vlak van de strijd tegen radicalisering.

De voorzitter: We gaan heel het debat over de radicalisering niet opnieuw voeren.

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Neen, ik wil gewoon een positieve suggestie doen. In onze resolutie – en de heer Somers, weet dat ook heel goed – staat dat we snel en waar nodig meteen extra middelen vrijmaken om de uitdagingen te tackelen die zijn uitgetekend in de resolutie. Collega's, de Federale Regering heeft dat begrepen. Die voorziet in 40 miljoen euro extra om die strijd tegen radicalisering aan te gaan. Wij hebben hier kamerbreed een voorstel van resolutie goedgekeurd. Minister, de voorzitter van de commissie was een N-VA-voorzitter. U kunt toch moeilijk mevrouw Sminate ontzeggen wat wij allemaal ook vragen. Ik zou zeggen: steun straks die amendementen die we hebben ingediend om nu meteen extra middelen vrij te maken. De lokale besturen, de welzijnssector, de jeugdsector zullen u dankbaar zijn. Daarmee voegen we gewoon de daad bij het woord en nemen we een voorbeeld aan de federale collega's.

De voorzitter: Minister Homans, dankbaarheid?

Minister Liesbeth Homans: Dankbaarheid, dat hangt ervan af, voorzitter.

Ik onderschrijf heel nadrukkelijk wat collega Somers heeft gezegd. Voor alle duidelijkheid, collega's, ook collega Rzoska, de resolutie is hier op 19 mei goedgekeurd. De begrotingscontrole was afgerond voor de paasvakantie. Ik wil wel. Moeten er nog dingen gebeuren? Ja, daarover ben ik het absoluut met u eens. Nemen wij met deze voltallige regering, net zoals collega Somers heeft aangehaald, engagementen naar de begrotingsopmaak 2016? Ja. Hebben wij al iets gedaan in de begrotingsopmaak 2015? Ja, bijvoorbeeld middelen die ik vanuit mijn pakket heb vrijgemaakt voor de opleiding van eerstelijnswerkers en leerkrachten, gegeven door vzw Motief, ook het geld dat ik heb gegeven aan de VVSG voor een eerstehulplijn, een helpdesk voor de lokale besturen en dergelijke meer. Dus hebben we iets gedaan. Maar de eerlijkheid gebiedt u toch wel om toe te geven, als hier een resolutie wordt goedgekeurd, anderhalve maand na de begrotingscontrole, dat je moeilijk kunt verwachten dat deze regering dat nog heeft meegenomen in de begrotingscontrole. *(Opmerkingen van mevrouw Elisabeth Meuleman)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman, gebruik uw microfoon alstublieft. Wij horen graag wat u zegt. Zeker als u iets zegt, dan hoor ik dat nog liever.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Dat is vrij simpel te verhelpen. Dat die begrotingscontrole klaar was voor de resolutie, dat wil ik wel aannemen. Daarvoor bestaat het systeem van amenderingen. Als de regering nu nog een amendement wil indienen om in middelen te voorzien, dan willen wij dat steunen. Anders zijn er nog onze amendementen die kunnen worden gesteund. Dat is een beetje flauw als argument, vind ik.

Minister Hilde Crevits: Ik wil het pleidooi van minister Homans van zonet ondersteunen en ook verwijzen naar wat collega Somers heeft gezegd. Los van de resolutie, die zeer waardevolle elementen bevat, is het juist dat de Vlaamse Regering ook een nota goedgekeurd heeft. Bijvoorbeeld voor het vormen van het netwerk tegendiscours dat in scholen cruciaal is, heb ik een gedetacheerde vrijgesteld. Er is nu al in middelen voorzien. Voor een aantal zaken kunnen we kort op de bal spelen en wordt nu in middelen voorzien. Een aantal andere zaken zijn voor de langere termijn.

Collega Rzoska, u had het daarnet over een aantal Via-Investprojecten, onder andere de A11. U had het ook over de waarborgen. Bij de ViA-Investprojecten zijn er geen waarborgen. Daar is gewoon geen sprake van. Toch worden er

vragen gesteld bij de pps'en waar we vroeger nooit problemen hebben gehad. Bij de A11 gaat het puur over de participatie van Vlaanderen. Wij moeten daar heel zorgzaam mee omgaan. Voor mij is dat zeer verrassend omdat we van Europa hebben kunnen werken met bonds. Het was het eerste project in Europa. Men heeft er heel veel inspanningen voor gedaan om het gerealiseerd te krijgen. We zullen alles doen om ervoor te zorgen dat dat buiten de consolidatie kan blijven. Maar in deze dossiers word je soms ingehaald door heel onverwachte omstandigheden. De waarborgen die in andere dossiers wel een rol spelen, spelen in deze dossiers geen rol. Samen met u delen we de bezorgdheid en zullen we proberen om dat zo goed mogelijk te doen.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Mevrouw Nadia Sminate (N-VA): Collega's Gennez en Meuleman, we zijn inderdaad heel ver gegaan in onze resolutie wat betreft het budgettaire omdat wij deze problematiek allemaal bijzonder ernstig nemen. Door het feit dat wij onze tijd genomen hebben om die resolutie tot een goed einde te brengen, was de budgetcontrole inderdaad al gepasseerd bij de stemming over die resolutie. Ik vind het eigenlijk wel flauw dat u op dit moment de regering al probeert af te rekenen op het werk dat wij gedaan hebben met die resolutie.

Bovendien, collega Gennez, weet u heel goed dat wij pas twee weken geleden op het Bureau, waar u zelf in zit, beslist hebben om het werk van die commissie te verlengen, waarmee wij eigenlijk beslissen om twee keer per jaar de regering te controleren of zij de aanbevelingen effectief uitvoert. Dat is het moment waarop u de regering zult kunnen afrekenen. Vandaag vind ik dat de timing helemaal fout zit.

De voorzitter: Minister Turtelboom heeft het woord.

Minister Annemie Turtelboom: Nog heel even over de A11. We hebben daar in de commissie een vrij goed debat over gehad. De staatswaarborgen zijn altijd een probleem bij de pps'en. Men zegt: waar is het risico voor de private sector als de overheid een 100 procent garantie geeft?

Als je dat combineert met bepaalde gegarandeerde intrestvoeten, dan is de privaat-publieke eigenlijk alleen publiek. Dat is een legitieme intellectuele inhoudelijke redenering. De A11 is in april niet geherkwalificeerd. We zijn er vrij zeker van dat dat ook in september niet zal gebeuren omdat we net nog een aantal wijzigingen hebben doorgevoerd in de blokkeringsminderheden in het contract en in de overwinstclausules. Om die reden, zoals ik ook in de commissie heb gezegd, voelen we ons vrij zeker bij de A11. Uiteraard zijn we pas 100 procent zeker als we het papier binnenkrijgen dat zegt dat de inkanteling effectief buiten de begroting mag worden gehouden. Maar als er een contract is waarvan ik vind dat het een zuiver contract is, dan hebben we er alles aan gedaan om dat heel zuiver te houden.

De heer Björn Rzoska (Groen): Het debat is nu alle kanten uitgeschoten. Ik zal proberen om weer wat te focussen.

Ik heb de onvoorziene omstandigheden al toegelicht: de drie redenen. Ik denk dat ik het standpunt van Groen vertolkt heb. Dat hoop ik toch. Dat zal ik vanavond wel horen.

In het tweede gedeelte ben ik ingegaan op het idee: let toch op dat u zich niet rijk rekent in de elementen die u naar voren schuift en de thema's die deze ochtend aan bod kwamen. Ik ben geen onheilsprofeet, maar raad toch enige voorzichtigheid aan.

Dat brengt me naadloos bij het derde gedeelte van mijn betoog, en dat is het alternatief dat wij op tafel gelegd hebben. Ik ben het met u eens, minister-

president: een goede oppositie stelt regelmatig een alternatief voor en gaat op zoek naar een aanpak. Wij hebben dat in twee bewegingen gedaan. U hebt in december onze Zuurstofbegroting gezien. We hebben daarover uitgebreid van gedachten gewisseld. Het was een plezier om de notulen van die vergadering nog eens te lezen. Ik werd vol ondervraagd over het Zuurstofalternatief van Groen. Dat doet ons natuurlijk plezier. Het is positief, denk ik, dat we constructief aangeven waar voor ons de belangrijke dossiers zitten en hoe wij proberen om die bakens naar de toekomst te verzetten.

In die Zuurstofbegroting van december zaten een aantal federale instrumenten, maar ook wij waren ervan overtuigd om die kosten op arbeid – de loonkosten – naar beneden te halen. We hebben dat deels gebruikt om investeringen naar voren te schuiven in ons alternatief op Vlaams niveau. Er zaten dus wel degelijk ook Vlaamse instrumenten in. Ook wij voorzagen een tijdelijk tekort. We wilden dat structureel dichtrijden in 2018. Ik ben het niet met u eens, maar ik denk niet dat ik u kan overtuigen.

Onze Zuurstofbegroting is geen schuldenbegroting. Wij investeren ook wel degelijk. We schuiven wel degelijk projecten en noden van deze eeuw naar voren. We zoeken daar middelen voor. Voor die middelen hebben we in onze Zuurstofbegroting, ook voor federale instrumenten, gezorgd. Er was een zeer geanimeerde discussie over de vermogensrendementsheffing. Wij staan daar nog altijd achter. We hebben ook gediscussieerd over een solidaire bijdrage in de zorgverzekering en een doelmatige milieufiscaliteit.

We zijn vandaag eigenlijk een stap verder gegaan, minister-president. Het tweede instrument dat we naar aanleiding van deze begrotingscontrole naar voren hebben geschoven is een taxshift, een Vlaamse taxshift die een extra turbo zet op die Zuurstofbegroting en probeert om de federale aankondigingen te versterken; een taxshift met een verlaging van de lasten op arbeid en op inkomen. Dat is eigenlijk een verschuiving naar milieufiscaliteit. U hebt de rapporten ook gelezen: dat wordt al jarenlang gevraagd door de Europese Commissie. Wat wij naar voren schuiven, staat ver van de karikatuur die u er probeert van te maken. In het Zuurstofplan zaten wel degelijk slimme besparingen op heel wat nutteloze projecten, op de regionale luchthavens, op een – wat u noemt – 'eigen apparaat' en een verschuiving naar andere inkomsten. Wij kiezen wel degelijk voor een investeringsregering, optimisme dat zuurstof brengt voor kmo's en mensen. Wij willen vanaf jaar één – zo hadden we onze meerjarenraming opgebouwd – investeren in meer zorg, onderwijs, een circulaire economie.

Wij hebben met ons alternatief aangetoond dat dat kan. Het is inderdaad een kwestie van politieke keuzes, en daar verschillen we van mening. De politieke keuzes die u maakt, zijn politieke keuzes die wij niet maken.

In het laatste stuk van mijn betoog wil ik de taxshift die we vandaag hebben voorgesteld, even naar voren schuiven. Wij hebben een uitgerekende taxshift opgemaakt, waarbij we langs de ene kant de belasting op arbeid verlagen met 1 miljard euro, en langs de andere kant zoeken naar instrumenten in de milieufiscaliteit. En wat goed is aan onze taxshift, minister-president, is dat we dat volledig binnen het Vlaamse kader doen. In onze taxshift zit wel degelijk een instrument waarbij we de loonkosten voor de werkgevers naar beneden halen en er tegelijkertijd voor zorgen dat de werknemer op het einde van de maand meer overhoudt.

Een aantal maanden geleden, minister-president, hebben we in dit halfrond een boeiende discussie gehad. Collega Rutten heeft u toen wat uitgedaagd. Zij riep u op om niet zo defensief te zijn. Wij kunnen ook langs onze kant, langs Vlaamse kant, een taxshift realiseren, en we hoeven daarvoor niet altijd naar de overkant

van de straat te kijken, stelde ze. Ik had even hoop toen collega Rutten daartoe opriep en daarvoor terecht applaus kreeg op de Open Vld-banken. Maar ik moet eerlijk zeggen: ik wacht, ik wacht, ik wacht en ik zie op dit moment geen voorstel voor een ambitieuze taxshift op Vlaams niveau. Daarom willen wij de debatten daarover openen en hebben we een voorstel ingediend.

Ik begrijp het niet goed, minister-president, dat u niet of nog niet met een ambitieuze taxshift naar dit parlement komt. Vroeger was het mantra 'wat we zelf doen, doen we beter'. Nu zeggen de N-VA, Open Vld en CD&V blijkbaar 'wat we zelf mogen doen, doen we eigenlijk gewoon niet'.

De middelen voor de drie maatregelen die wij in onze taxshift naar voren schuiven, komen wel degelijk uit de opbrengsten van een veralgemeende invoering van de kilometerheffing, dus ook van personenwagens. Dat is een idee dat uw eigen minister van Mobiliteit genegen is, een idee dat deze morgen ook door CD&V-collega Koen Van den Heuvel naar voren werd geschoven. Het is een mechanisme dat we ook zien opduiken in de kilometerheffing voor vrachtwagens, die straks nog op de agenda staat.

We laten wel degelijk de huidige verkeersbelastingen volledig los. De belasting op de inverkeerstelling (BIV) en de verkeersbelasting worden afgeschaft. Dat is een taxshift, minister-president, waarmee wij willen werken aan een Vlaanderen dat in 2019 een pak duurzamer zal zijn en een pak meer ambitie op tafel zal leggen wat betreft de groene doelstellingen, die wat ons betreft de toekomstdoelstellingen zijn.

Wij willen via zo'n taxshift, waarbij je een loonlastenverlaging hebt, voor de werkgevers én voor de werknemers, en waarbij je op zoek gaat naar instrumenten om milieufiscaliteit op een slimme manier door te voeren, ook een antwoord bieden op de steeds groeiende files. Op die manier willen wij toewerken naar een duurzame, warme en moderne samenleving. Dat is het alternatief dat we in december op tafel hebben gelegd. Met deze Vlaamse taxshift proberen we die zuurstofbegroting een extra turbo, een extra scheut zuurstof te geven.

Meer Vlaamse autonomie eisen is één ding, minister-president, maar er is iets mee doen, is blijkbaar een ander paar mouwen. Het is de ironie ten top dat dit Vlaams Parlement en de Vlaamse beweging al decennialang meer fiscale autonomie vragen, en nu we die uiteindelijk hebben, doet u er eigenlijk niets mee. Waar is die Vlaamse taxshift? Ik moet eerlijk zeggen dat ik van u op dat vlak meer ambitie en daadkracht had verwacht.

Voor het eerst in jaren – en daar gaat u zelf prat op – is het een Vlaams-nationalist die deze Vlaamse Regering leidt, in een regering met onder meer liberalen. En nog altijd zie ik geen Vlaamse belastingverlaging. Wij konden het getreuzel niet langer aanzien en hebben zelf constructief een voorstel tot Vlaamse taxshift op tafel gelegd. *(Applaus bij Groen)*

De begroting was in december niet in evenwicht en toch had u een overschot van 2 miljoen euro. Dat lees ik eigenlijk in de begrotingscontrole. De begrotingscontrole was het aangekondigde tekort dat er in december 2014 al in zat, als u rekening had gehouden met een aantal parameters die al zeer lang bekend waren.

Groen stelde een alternatieve begroting voor in december. Vandaag doen we een voorstel van een echte Vlaamse taxshift, een verlaging van de belasting op arbeid met 1 miljard euro gecompenseerd met vermogens- en vervuilingsfiscaliteit. U wou – zo zette u de Septemberverklaring en de begrotingsbespreking in december in – snoeien om te bloeien. Dat was het motto. U snoeide, maar er bloeit op dit moment niet al te veel. We stellen voor om te investeren om duurzaam te groeien. Ook aan

de uitgavenzijde zijn we heel duidelijk: investeer slim in de zaken die Vlamingen vragen. Investeer slim in beter onderwijs en in zorg voor jongeren en ouderen. Investeer slim in verkeersveiligheid en de overgang naar een duurzame en gezonde economie. Investeer slim in de kmo's en de Vlamingen zelf. Laat de miljardenverslindende projecten van de vorige eeuw, Oosterweel, Brusselse Ring en Uplace, gewoon vallen.

De Groenfractie is van mening dat de regering van N-VA, Open Vld en CD&V de verkeerde keuzes heeft gemaakt in haar begroting, maar ook in deze begrotingscontrole. Daarom – maar ik vermoed dat u dit al door zal hebben gehad – zal de Groenfractie de begrotingscontrole niet goedkeuren. *(Applaus bij Groen)*

Minister Annemie Turtelboom: Ik vind het altijd heel fijn als leden van het parlement en leden van de oppositie zelf voorstellen doen. U doet dat voor de taxshift en pleit voor vergroening en een vermogensbelasting. Dat verrijkt het debat intellectueel enorm. Het stelt het debat niet alleen scherp op de punten en komma's maar ook op inhoud. Dat is een enorme verrijking.

Ik wil een aantal dingen zeggen. Werken op een vergroening van de fiscaliteit is gedragsveranderend. Bij vergroeningsbelasting is finaal het doel een gedrag aan te passen. Dat betekent dat het niet altijd een stabiele basis is om loonkosten te verlagen. Vorige week hebben we in de commissie een heel interessant debat gehad over de vergroening van de verkeersfiscaliteit. Zowel minister Schauvliege als ikzelf werken daar intensief op. Op het vlak van inkomsten brengt dit een onzekere factor met zich mee.

Bij een vermogensbelasting weet je dat vermogens jammer genoeg ook pootjes kunnen hebben. Dat vermogen kan naar het buitenland gaan. Als we alleen de allerrijksten zouden belasten, dan zijn we het erover eens dat de realiteit zal zijn dat ze weg zullen zijn. Denk maar aan de rijkentaks in Frankrijk.

Ik ben het er fundamenteel niet mee eens dat de regering geen fiscale ambitie heeft. We hebben het voorbije jaar twee maatregelen genomen die geen taxshift zijn maar wel een taxdown. Ik vind het nog altijd fijner om een taxdown te doen dan een taxshift die dan in de feiten vaak een taxlift is. We hebben de miserietaks weer verlaagd en we hebben gewerkt aan de schenkingsrechten op onroerende goederen waarbij de hoogste categorie voor de niet-rechte lijn tot 80 procent ging. Dat was een absurd hoog bedrag en eigenlijk bijna een onteigening. We hebben niet alleen een verlaging doorgevoerd, maar we zijn van negen naar vier verschillende schalen gegaan. Dat is ook een drastische vereenvoudiging. We hebben ook een vergroening gedaan omdat ik dat van belang vind. U hebt vorige week voorgesteld om 700 miljoen te investeren in het woonpatrimonium om het energievriendelijker te maken. We hebben in deze verlaging ook heel bewust het vergroeningsaspect gestopt. Je kan het alleen maar menen als je er ook naar handelt.

Wat komt er nog? Ik zou kunnen zeggen, je hebt mensen die erover spreken en je hebt mensen die het doen. Wij hebben al twee zaken gedaan in de fiscaliteit. En we zijn bezig, ik verwijs naar het debat in de commissie vorige week, met de vergroening van de verkeersfiscaliteit. Ik vind dat we het debat op een zeer open en voluntaristische manier moeten durven te voeren. We zullen zien hoe ver we uitkomen, welk effect het heeft op de inkomsten. Want als in de ideale wereld iedereen zijn gedrag aanpast, heb je natuurlijk minder inkomsten.

De kilometerheffing voor personenwagens is een van de pijlers in uw voorstel. De kilometerheffing voor vrachtwagens hebben we daarstraks nog besproken. Voor personenwagens zit dat in een zekere dynamiek. Als je het wilt toepassen op personenwagens en leasingwagens, heb je een akkoord nodig met de gewesten. Er zijn op dit moment al informele contacten. Ik heb er vorige week nog één

gehad, maar u weet dat het bij de Waalse collega's niet op de bovenste plank ligt. Kun je een kilometerheffing voor personenwagens invoeren voor enkel de privéwagens en niet voor de leasingwagens? Als je de inkomsten wilt halen, waarop u zich baseert in uw berekeningen, moet je naar stevige tarieven gaan en moet je ervoor zorgen dat je het volledige wagenpark meeneemt.

Voorzitter, wij hebben met twee belangrijke maatregelen als Vlaamse Regering een fiscale hervorming gedaan, duidelijk in een taxdown. We zijn bezig met de vergroening van de fiscaliteit. Samengevat, we gebruiken onze fiscale autonomie en we zullen dat de komende jaren nog veel meer doen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik vul aan, bij de wijze woorden van minister Turtelboom. Mijnheer Rzoska, ik vind het ook interessant dat u een debat voert en dat u met alternatieven komt. Dat siert u. Maar daarover kan een en ander worden gezegd. Deze regering voert de kilometerheffing op vrachtwagens in. Het is een eerste stap. We gaan er hopelijk ook veel lering uit halen. Het is belangrijk dat het is doorgevoerd.

Minister Weyts heeft al belangrijke uitspraken gedaan over de kilometerheffing voor personenwagens. Hij heeft ook gezegd dat het niet onmiddellijk kan. We gaan het ook nooit ondoordacht invoeren. Er zal een nieuw proefproject starten. Het is heel belangrijk om daaruit te leren wat het effect is, sociaal en ecologisch op het rijgedrag en het aankoopgedrag van mensen met betrekking tot wagens en dergelijke. Het moet eerst heel, heel, heel goed en doordacht kunnen worden uitgetest.

U hebt gesproken over een belastingverlaging en over een taxshift. Pleit u nu voor een belastingverlaging of alleen maar een taxshift? Met de BIV die we hebben vergroend, is al bewezen dat vergroenende maatregelen aan erosie onderhevig zijn. We hebben 30 miljoen euro minder ontvangsten van de BIV door de vergroeningsmaatregelen die we hebben genomen.

U weet dat er belangrijke problemen mee gepaard gaan die op het ogenblik nog wachten op een oplossing. Voor leasingwagens moet je een samenwerkingsakkoord hebben met de andere deelstaten. Daarover heb ik gesprekken gevoerd en ben ik in debat gegaan met minister-president Magnette, die radicaal heeft gezegd: no way. Hij gaat niet voor een kilometerheffing voor personenwagens. Je kunt dat verwaarloosbaar vinden, op het ogenblik zijn er 'maar' 6,5 procent leasingwagens in Vlaanderen. Maar dat is toch een belangrijk deel op 3.300.000 wagens. Ga je die laten rijden zonder betalen?

We stellen vast bij de BIV dat nu bijna één op de vier van de wagens die in het verkeer komen, een leasingwagen is. Je kunt het dus niet zomaar wegvegen. Ik vraag iedereen om er ernstig rekening mee te houden. Er moet een samenwerkingsakkoord zijn voor de leasingwagens. En het is een steeds groeiend autopark.

Ook is er een probleem van de gemeentelijke fiscaliteit. Dat heb ik in uw oefening nog niet gezien, maar misschien neemt u dat mee op. Het heeft een belangrijke weerslag. De jaarlijkse verkeersbelasting wordt verhoogd met 10 procent, dit is de zogenaamde opdeciem, ten behoeve van de gemeenten. De opbrengst hiervan bedraagt een kleine 100 miljoen euro. U weet bovendien dat de Duitse regeling, waaruit we ook lering gaan kunnen halen, momenteel onder de loep wordt genomen door de Europese Unie.

Je kunt nu dus niet zomaar zeggen dat we dat gaan doen en dat we daarin zullen meegaan. Ik denk dat dit het spoor is dat we moeten trekken. Minister Weyts

trekt dat ook op een verstandige manier. Laat ons eerst dat omvangrijke proefproject lopen, en laat ons dan bekijken of er een oplossing is voor twee, drie, zelfs vier problemen. Het probleem van de btw-regeling dient zich ook aan. We zullen dat allemaal vanuit veel oogpunten moeten bekijken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, ik vraag niet het woord om de laatste woorden van de minister-president tegen te spreken en evenmin om minister Turtelboom in dezen tegen te spreken.

Mijnheer Rzoska, we zijn allemaal niet vies van een beetje retoriek in de betogen, maar ik struikel toch over uw uitsmijter op het einde. U zegt, of u tracht alleszins de goegemeente voor te houden dat het allemaal gemakkelijk is op te lossen: Oosterweel, Uplace en de ring rond Brussel, al die investeringen doet u niet en dat is allemaal gewonnen voor de bevolking. We kunnen ten gronde lang discussiëren over welke oplossing we voorzien voor het Antwerpse mobiliteitsprobleem. Maar elke oplossing zal geld kosten. Als u nu zegt dat u voor Oosterweel geen uitgaven gaat doen, dan is het alternatief dat we blijven stilstaan rond Antwerpen. U zegt dat we de uitgaven voor Uplace moeten schrappen. Dat is gemakkelijk, want we geven daar geen geld aan uit. Ook daar maakt u de mensen iets wijs. En u zegt dat met Groen niets wordt gedaan qua investeringen voor de ring rond Brussel. De conclusie: met Groen blijf je jarenlang in de file staan in Antwerpen en in Brussel. Dat is wat u zegt. Ik vind het heel knap dat deze regering erin slaagt om toch te investeren. In beton, in wegen, in openbaar vervoer en in waterwegeninfrastructuur: de aanpak van de Seine-Scheldeverbinding en in het kader van de haven van Antwerpen. En toch besparen!

Wij zijn ervan overtuigd dat je de mensen niet kunt meekrijgen in een verhaal waarbij we zeggen dat we met zijn allen inspanningen moeten doen, als we ook niet een perspectief kunnen creëren. Vandaar dat wij zeggen dat we moeten besparen, maar vooral op onze eigen werking, de werking van de overheid, terwijl wij de investeringsbudgetten vrijwaren. Ik ben heel blij dat de investeringsbudgetten van Mobiliteit en Openbare Werken allemaal gevrijwaard zijn. Zo kunnen wij besparen én perspectief creëren. Dat doen wij vandaag. Wij zijn er vandaag in geslaagd. Voor het eerst is er economisch perspectief op vooruitgang dankzij die investeringen. Nog maar een jaar geleden zijn we hier met deze regering gestart. Minister-president Bourgeois zei dat we moeten besparen en investeren. Zo krijgen we tenminste perspectief op economische vooruitgang. Wel, inderdaad, vandaag kunnen we zeggen dat we blijven investeren en er is perspectief op economische vooruitgang. Minister-president, 'job well done'. *(Applaus bij de N-VA en van de heer Ward Kennes)*

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): Mijnheer Rzoska, u hebt een alternatief naar voren geschoven waarmee u ons een beetje overvalt. Toch hebben wij al een kleine berekening gemaakt. Wat zou de kostprijs zijn om uw kilometerheffingsplan te financieren? Vorig jaar zijn er ook een aantal simulaties gemaakt. We hebben eens bekeken wat het een vriendelijke Antwerpenaar zal kosten die met de wagen elke dag heen en weer naar Brussel moet. U zult 4,9 eurocent per kilometer moeten vragen als u de helft van het wegennet belast. Voor dat gezin of voor die persoon komt dat neer op een extra belasting op jaarbasis van 1304 euro. En we gaan ervan uit dat het iemand is met één wagen in zijn gezin, sommige tweeverdieners hebben twee wagens. U kiest ervoor om een dusdanig hoge tol op wagengebruik te heffen dat mensen die daarvan afhankelijk zijn een ongelooflijke extra factuur zullen moeten betalen. Niet de rijke mensen, maar de middenklasse in Vlaanderen. *(Applaus van de heer Herman De Croo)*

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Mevrouw Katia Segers (sp·a): Even de puntjes op de i zetten, minister Weyts. U zegt dat Uplace ons niets zal kosten. In antwoord op mijn schriftelijke vraag over de herinrichting van de Woluwelaan – en ik weet dat u zult antwoorden dat deze investering niet alleen voor Uplace is, maar het is wel grotendeels voor Uplace – sprak u over 39,97 miljoen euro in 2015, 17,6 miljoen euro in 2016, en nog eens 2,5 miljoen euro in 2017. Dat kost Uplace aan de Vlaamse belastingbetaler.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Rzoska, een kleine vraag ter verduidelijking: die 1 miljard euro loonkostverlaging, hoe ziet u dat? Op welke doelgroepen richt u dat?

Minister Ben Weyts: Mevrouw Segers, u wilt hier altijd de leugen blijven handhaven dat we belastinggeld investeren in Uplace. Elke projectspecifieke investering voor Uplace wordt betaald door Uplace. Punt aan de lijn. Los van wat u ook mag denken van dat project. Zo eenvoudig is dat.

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, er zijn nog veel vragen, ik hoop dat ik de tijd krijg om daar kort en punctueel op te antwoorden. Minister Turtelboom, het is een betrachting van de Groenfractie om het debat inhoudelijk en scherp te stellen, en dus zijn we niet te beroerd om voorstellen op tafel te leggen. Daar zitten we op dezelfde lijn. U hebt enkele terechte opmerkingen. U zegt dat we bij zo'n shift rekening moeten houden met veranderinggestuurd gedrag. Ik zal u straks onze nota bezorgen. We rekenen maar op een veralgemeende inkomst vanaf 2018. We willen die niet halsoverkop invoeren, we willen wel degelijk – minister Weyts krijgt nu telefoon, vermoedelijk berekent hij de prijs die hij zal moeten betalen – de ervaring afwachten van het project met de vrachtwagens, want we rekenen maar in 2018 op een veralgemeende invoering en inkomst van de kilometerheffing voor personenwagens.

Minister Turtelboom, wat de flankerende maatregelen betreft, u hebt het over taxshift en taxdown. Voor ons is het duidelijk een taxshift. Maar het mechanisme waarbij je inkomsten haalt uit milieufiscaliteit, dat doet de Vlaamse Regering met de vrachtwagens. In het ontwerp van decreet dat we straks zullen bespreken zitten compensaties, ook op arbeidsmarktgerelateerde onderdelen. We hebben dat systeem doorgedacht op de personenwagens.

Minister-president, uiteraard zal er nog veel overtuigingskracht voor moeten worden gebruikt. Minister Weyts, wij willen u volop steunen om uw collega's van de andere gewesten voluntaristisch te overtuigen. In de commissie Mobiliteit hebt u naar aanleiding van de kilometerheffing voor vrachtwagens gezegd dat u het voortouw hebt genomen voor de tarieven en dat de rest zich nu zal aligneren op ons. We hebben daar uw politieke moed aangesproken, en die spreken we nu opnieuw aan: wees daar de trekker van, overtuig uw collega's in de andere gewesten.

Inzake de leasingwagens hebt u een punt. Dat probleem moet echt worden bekeken, maar het zit op een ander niveau. Minister-president, als ik me niet vergis, zit u ook aan de overkant van de straat in de regering.

Minister-president Geert Bourgeois: Het samenwerkingsakkoord is met de deelstaten. Ik zit wel niet in die regering.

De heer Björn Rzoska (Groen): Ook daar moet je de politieke moed hebben op het federale niveau. Met de taxshift die wij naar voren schuiven… Dat is ook een debat. Ik heb geprobeerd een Vlaamse taxshift op tafel te leggen.

Mijnheer Somers, uiteraard hebben we daar rekening mee gehouden. De tarieven die u hanteert, zijn niet de tarieven die wij hanteren. De tarieven die u hanteert,

komen uit de LNE-studie van het departement van minister Schauvliege. Die rekenen inderdaad zeer zwaar door met 3,7 miljard euro.

Wat u nu gedaan hebt, vind ik een beetje jammer. U hebt dat bedrag genomen en gezegd: "de groenen rekenen daarop". Waar wij rekening mee hebben gehouden, mijnheer Somers, is bijvoorbeeld de tarifering die ook door Febiac naar voren wordt geschoven. En dat is in dezen toch wel een relatief onverdachte bron. We zijn dus heel gemodereerd geweest.

En als u me nu vraagt wat het tarief is van iemand die van Antwerpen naar Brussel rijdt, dan vind ik dat op dit moment een intellectueel heel oneerlijke vraag. De manier waarop wij moduleren, is uiteraard dat de tijd en plaats waar je rijdt, een effect zal hebben op de inkomsten. Volgens ons kan ons voorstel wel degelijk een werkbaar systeem zijn.

Minister Weyts, u hebt gezegd: "Met Groen sta je stil" omdat wij Oosterweel willen schrappen. U hebt onze zuurstofbegroting ondertussen hopelijk al gezien, die is er al sinds december 2014. We hebben wel degelijk een budget ingeschreven voor de realisatie van een alternatief. Het kost ongeveer evenveel geld als wat u nu voor Oosterweel wegzet. Zeggen dat wij geen oplossing willen rond Antwerpen, dat is eigenlijk quatsch. We hebben er wel degelijk rekening mee gehouden in de financiële plannen die we op tafel hebben gelegd.

Wat betreft Uplace en de Brusselse ring, zorgt het project-Uplace voor een gigantische bijkomende druk op de Brusselse ring. Ik weet dat daar af en toe wat badinerend over wordt gedaan: wie heeft de juiste cijfers? Wat u niet meeneemt in de externe kosten, zijn bijkomende file-uren en de bijkomende impact op milieu en gezondheid. Het zijn kosten die u niet internaliseert. Daarvan zegt u dat we wel zullen zien. Vermoedelijk zal het de maatschappij zijn die ze betaalt. Het is niet naar zo'n groot – whatever – belevingscentrum dat het Vlaanderen van de 21e eeuw heen moet. Wij geloven in kernversterking, in detailhandel en in ervoor zorgen dat er voldoende zuurstof in de steden binnenkomt, maar niet met een of ander megalomaan project. U rekent zich ook daar een stuk rijk, want u neemt een aantal kosten in uw Uplace-verhaal niet mee.

De heer Bart Somers (Open Vld): Mijnheer Rzoska, laat me beginnen met zeggen dat ik appreciatie heb voor het feit dat u vanuit de oppositiebanken alternatieven naar voren schuift, dat is moeilijker dan kritiek geven. Maar u mag het de meerderheidspartijen niet kwalijk nemen dat ze die alternatieven dan ook bekijken. Want zo komen er maatschappelijke keuzes naar boven.

En de rekensom is eigenlijk niet zo complex. U kunt natuurlijk de complexiteit van het dossier gebruiken om te zeggen dat het nu nog niet duidelijk is hoeveel de mensen zullen betalen, en dat er verschillen zullen zijn. Uiteindelijk hebt u een opbrengst van 2,2 miljard euro en dat geld moet van ergens komen. We kunnen perfect inschatten wat de gemiddelde kostprijs zal zijn voor een gezin in gemiddelde omstandigheden. Het is heel eenvoudig. We weten dat er 3,5 miljoen wagens zijn in Vlaanderen.

En ik maak even abstractie van de problematiek die de minister-president terecht heeft aangekaart, namelijk dat leasingwagens mee in het verhaal brengen, niet alleen van onszelf afhangt. En als we ze er niet inbrengen, zal er wellicht een ontwijkingsgedrag ontstaan waardoor heel veel mensen wagens zullen leasen om niet te hoeven betalen.

Maar laten we ervan uitgaan dat alle wagens kunnen worden belast. We weten dat een wagen in Vlaanderen gemiddeld 15.000 kilometer per jaar rijdt. We kunnen dus exact berekenen hoeveel we gemiddeld per kilometer moeten belasten om er te geraken. En dat is 5 eurocent. Om elke dag 50 kilometer naar

Brussel te rijden en 50 kilometer terug naar Antwerpen, zoveel dagen per week en zoveel dagen per maand, komen we exact op 1300 euro uit. En dat is een verschrikkelijk groot bedrag.

Ik herinner me de debatten die we het voorbije jaar hebben gevoerd, vaak over euro's. Men schreeuwde moord en brand, er zou door die paar euro's een sociaal bloedbad ontstaan. Hier wordt gewoon koudweg gezegd: 1300 euro.

Ik zet nog een stap verder. Waarschijnlijk zullen een aantal gezinnen nog veel meer moeten betalen in uw systeem, want u wilt het sturend installeren. Dat is evident, ik begrijp dat ook. Mensen die vandaag geen alternatief hebben dan in de file te staan, zullen misschien nog meer moeten betalen dan die 1300 euro per auto per jaar.

Ik vind dit verschrikkelijk veel geld. Ik vind dit een verschrikkelijk hoge belasting op de middenklasse! *(Applaus bij Open Vld)*

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Rzoska, ik heb u een vraag gesteld over de loonkostverlaging. U hebt die niet beantwoord. Ik neem het u niet kwalijk, u hebt zo veel vragen te beantwoorden.

De heer Björn Rzoska (Groen): Ik kan me nu af en toe wel eens in uw plaats stellen: u krijgt zeer veel vragen en dan vergeet u er wel eens eentje. Mijn excuses. Ik zal u straks ook de nota geven.

Wij gaan voor een deel mee in de doelgroepenkorting zoals u en uw collega van Werk die hebben uitgetekend. Alleen vinden wij dat een deel middelen verkeerd worden ingezet. Vandaar dat we bijvoorbeeld pleiten om jongeren tot en met 25 jaar als doelgroep te beschouwen omdat we uit de cijfers van de jeugdwerkloosheid weten – en dat is een keuze die u niet maakt – dat het een groep is die zeer moeilijk aan werk geraakt.

Ook voor mensen die een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt voorzien we ook in een extra impuls. Hierbij horen ook een groot deel mensen van allochtone origine en die geven we ook een extra impuls. We geven ook de oudere werknemers een extra impuls om de heel eenvoudige reden dat ook hier de Europese cijfers aantonen dat we achteraan het peloton hangen.

Ik zal u een exemplaar van onze nota bezorgen zodat u ze kunt inkijken. Ik denk dat wij een zeer redelijk voorstel op tafel leggen.

Mijnheer Somers, misschien nog één element. De modulering is inderdaad van belang omdat je mensen vanuit bepaalde landelijke gebieden, niet mag straffen van in het begin. De modulering in ons systeem begint te lopen op het moment dat je een openbaarvervoersknooppunt – ik dacht dat de minister van Mobiliteit daar volop wil op inzetten met de 'combimobiliteit' – passeert. U probeert er een karikatuur van te maken.

Minister Weyts, ik stel vast dat u niet enkel werk hebt in de andere gewesten om uw collega's te overtuigen, maar dat u in deze meerderheid ook collega Somers zult moeten overtuigen dat het wel degelijk een maatregel is die we op een gegeven moment moeten nemen, niet enkel omwille van mobiliteit en ecologie, maar ook omwille van economie. Ik wil niet lijdzaam toekijken op de verliesuren en het verlies voor de Vlaams economie elke dag. Ik wil er constructief een oplossing voor zoeken. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

De heer Wouter Vanbesien (Groen): Mijnheer Somers, u vroeg voor hoeveel euro we de Vlaming extra zouden belasten. Het antwoord is natuurlijk voor nul

euro, want er is een taxshift. Dat wil zeggen dat andere dingen worden belast en voor andere dingen een belastingverlaging wordt doorgevoerd. Hou er alstublieft rekening mee, want anders ben je intellectueel oneerlijk bezig door enkel te focussen op naar waar er wordt geschoven, maar niet op naar waar er wordt verschoven. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Collega's, we zijn aan het debatteren van negen uur vanmorgen, ik zal het dus kort en bondig houden. Ik vraag om niet te worden onderbroken. Ik vervang ook mijn fractieleider die mijn levensmotto nog eens heeft bevestigd: voor gezonde mensen is sporten niet nodig en in alle andere gevallen, heel gevaarlijk.

Schattig, schattig, bijna hartverwarmend. Dat kwam in mij op toen de coalitiepartners vanochtend deze begrotingswijziging met passie en vuur, schouder aan schouder als ware vrienden, aan het verdedigen waren. Het was opmerkelijk, blijkbaar moesten ze iets compenseren van de afgelopen weken. De afgelopen weken blonk deze regering uit in tal van ruzies, ruzies die we hier niet open mochten behandelen. Er was de ruzie over de M-score, over het milieubeleid, over de vermindering van de opleidingssteun voor kmo's, over het verbod van onverdoofd slachten op tijdelijke vloeren en over Syriëstrijders die minister Homans voor de klas wou zetten.

Het gekibbel ontaardde uiteindelijk zelfs in anonieme beschuldigingen en gefrustreerde reacties op sociale media. Slagen onder de gordel, konden we ergens lezen, laaghartige en anonieme aanvallen, persoonlijke tackles. De N-VA is van polariseren en polemiseren haar handelsmerk aan het maken. Dat zijn niet mijn woorden, maar die van Wouter Beke op Radio 1.

Deze ruzies maken één ding duidelijk: deze Vlaamse Regering zit niet goed in haar vel.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik zou voor de uiteenzetting van mijn fractie evenveel respect willen vragen van de ministers en van de collega's als wij al de hele dag hebben getoond.

De heer Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Deze ruzies maken één ding pijnlijk duidelijk: deze Vlaamse Regering zit niet goed in haar vel. Budgettaire problemen, verkapte belastingverhogingen die men kost wat kost uit de media wil houden en een hoop begraven verkiezingsbeloften beginnen hun tol te eisen.

Minister-president, op 22 september klopte u zich ter gelegenheid van uw Septemberverklaring nog stoer en trots op de borst. Ik citeer: "Vlaanderen is het zichzelf verplicht om een dubbele ambitie waar te maken. Een, een begroting in evenwicht en twee, te investeren waar nodig." Op het tweede punt kom ik nog terug, maar de uitvoering van de eerste verbintenis is alvast uitgesteld. Deze regering opteerde er immers voor om een begroting in te dienen met een nominaal tekort van 55 miljoen euro. Mocht u geen eenmalige maatregelen nemen ten belope van 150 miljoen euro, zoals de verkoop van ongebruikte gronden en gebouwen, dan was het tekort nog groter geweest. Met een beetje slechte wil zouden we kunnen stellen dat deze regering wat paars-groene trekjes begint te tonen om haar begroting op te smukken, maar ook die stoute vaststelling mag niet verbazen. Niemand minder dan de voorzitter van Open Vld, Gwendolyn Rutten, verklaarde dat de beste regering die ze ooit heeft gekend, de paars-groene was.

Het was trouwens al heel lang geleden dat Vlaanderen nog eens werd geconfronteerd met een begrotingsdeficit. En nu is het tekort dus terug. De schuldige is de tegenvallende economie, zoals minister Turtelboom in de commissie verklaarde.

En mocht die economische situatie nu wel meevallen, dan had u het wellicht gepresenteerd als een succes van uw beleid. Maar nu valt de economische groei tegen en moet u een begrotingstekort verklaren. Als u het mij vraagt, niet echt het werk van vooruitziendheid van een goede huisvader, wat u hoort te zijn.

De tegenvallende economische conjunctuur is echter niet de enige reden voor de recente budgettaire problemen waarmee u bij de begrotingsaanpassing mee geconfronteerd werd.

Ook was er de bijna ondoorgrondelijke nieuwe Financieringswet, een Frankenstein-monster van de zesde staatshervorming die de N-VA loyaal ging uitvoeren en die de Vlaamse begroting opzadelde met een te vullen put van 400 miljoen euro.

Als Vlaams-nationalistische oppositie wil ik toch nog wel eens in herinnering brengen dat het uiteindelijk in de eerste plaats de nv België is die aan de oorzaak ligt van de Vlaamse begrotingsproblemen. De zesde staatshervorming zadelde Vlaanderen op met een saneringsbijdrage van 750 miljoen euro in 2015 en 1,5 miljard euro vanaf 2016. Vlaanderen betaalde via de zesde staatshervorming het gelag van de failliete nv België.

Voor wat ministerposten nam de N-VA genoegen met vijf jaar communautaire stilstand, en de Vlaming mag daar nu de prijs voor betalen. En intussen werden we door de N-VA en haar coalitiepartners de voorbije weken onafgebroken om de oren geslagen met wat zij omschrijven als de dalende belastingdruk in dit land. De werkende Vlaming zou volgens de regeringspartijen tegen 2019 het indrukwekkende bedrag van 24 tot 59 euro meer nettoloon overhouden. Dat zou dan die kracht van verandering moeten zijn.

De realiteit is echter, beste vrienden, dat die 25 à 60 euro meer nettoloon die tegen 2019 worden beloofd, door de Federale Regering ruimschoots negatief worden gecompenseerd door allerlei besparingen waarvoor de Vlamingen ook de factuur krijgen doorgeschoven. Echte besparingen zijn het dan ook niet. Ik zou eerder spreken van verkapte belastingverhogingen die voor veel gezinnen een serieuze financiële impact hebben. Het kan zijn dat u dit afdoet als oppositiepraat van het Vlaams Belang en onze collega-oppositieleden. Maar zelfs een doodbrave organisatie als de Gezinsbond, die men er moeilijk van kan verdenken te kwader trouw te zijn, vond het nodig om op straat te komen omdat uw beleid de gezinnen in Vlaanderen treft. In die betoging getuigde iemand dat je hier en daar wel eens van die besparingen hoort, maar dat het toch even schrikken is als je die besparingen allemaal samentelt. Voor de dame in kwestie, met twee tienerkinderen, kwam het uit op een 1500 euro. "Dat is bijna hetzelfde als een netto-maandloon. Dat is bijna onmogelijk voor mij", zo uitte die dame bijna een wanhoopskreet.

De lijst van besparingen die worden afgewenteld op de gezinnen wordt alsmaar langer. De maximumfactuur in het kleuter- en lager onderwijs verhoogt licht. Het inschrijvingsgeld voor het hoger onderwijs gaat fors naar omhoog. Vanaf volgend academiejaar betaal je 270 euro meer wanneer je geen studiebeurs hebt. Kortom, het onderwijs wordt duurder.

Collega's, ook De Lijn heeft haar tarieven verhoogd ten gevolge van de besparingen. Kinderen tussen 6 en 11 jaar kunnen niet meer gratis meerijden met iemand die een abonnement heeft. De gratis Buzzy Pazz voor het derde kind in een gezin is afgeschaft. De korting voor grote gezinnen die een Lijnkaart gebruiken, bestaat niet meer. De premie voor de zorgverzekering verdubbelde en de woonbonus werd aanzienlijk verlaagd.

En nu komt u ook nog op de proppen met een hervorming van de renovatiepremie die wordt omgevormd tot een belastingvermindering. U verzekert wel dat niemand

minder geld zal krijgen voor verbouwingen, maar feit is wel dat de mensen heel wat langer op hun geld zullen moeten wachten, met alle financiële gevolgen van dien voor de gewone Vlaming.

En niet veel nadat u het openbaar vervoer in Vlaanderen duurder had gemaakt, kwam de Federale Regering op de proppen met het idee om de prijzen van de NMBS ook op te trekken, vooral tijdens de spitsuren. Minister van Mobiliteit Weyts deed er nog een schepje bovenop. Hij hield een hartstochtelijk pleidooi voor hetgeen Groen al lang propagandeert: rekeningrijden. Zelfs wanneer dit rekeningrijden zou worden gediversifieerd naar bijvoorbeeld tijd en plaats en zelfs als dit zou worden gekoppeld aan de afschaffing van de verkeersbelasting, dan nog, beste collega's, blijft dit een volstrekt asociale maatregel. Het rekeningrijden treft immers de werkende Vlaming die vaak geen alternatief heeft dan de wagen. Dat maakte het laatste proefproject alvast duidelijk.

De Vlaamse Regering maakt het leven van de Vlaamse gezinnen fors duurder. En dan sprak ik nog niet over de tikkende tijdbom van de groenestroomcertificaten. Minister Turtelboom bevestigde vorige week nog dat de energie-intercommunales op een schuldenput van – houd u vast, beste collega's – 1,8 a 1,9 miljard euro zitten, die overigens dag na dag nog dieper wordt.

U hebt al te kennen gegeven dat deze schulden onmogelijk ten laste van de begroting kunnen worden genomen. Opnieuw en opnieuw zullen er gezinnen zijn die het uit hun zakken zullen moeten betalen, steeds dieper.

De collega's van de N-VA en Open VLD zeggen dat er ook positieve zaken zijn. De aftrek voor forfaitaire beroepskosten in de personenbelastingen werd inderdaad verhoogd en de schenkingsrechten en de miserietaks werden verlaagd. Maar in vergelijking met de besparingen is de impact van deze positieve maatregelen beperkt, waardoor de balans nog steeds negatief doorweegt. Ik ben er echter van overtuigd dat na bijna één jaar Vlaamse Regering en Federale Regering velen zich bekocht zullen voelen.

Men moet mij trouwens ook nog eens uitleggen welke kracht van de verandering er is wanneer je bijvoorbeeld als Vlaamse Regering bijna negentig mandatarissen en kabinetsmedewerkers in de diverse raden van bestuur van Vlaamse agentschappen dropt. De partij van de verandering spant hierbij de kroon en neemt bijna de helft van die politieke benoemingen voor zijn rekening. Ik had echt gehoopt dat er verandering zou zijn en dat niet de kleur van uw partijlidkaart er toe zou doen, maar wel uw bekwaamheid.

Minister-president, tot slot richt ik me tot u. Uw Vlaams-nationale kiezers hadden grote verwachtingen. De N-VA zou nieuwe institutionele stappen zetten en zou Vlaanderen naar meer autonomie of zelfs onafhankelijkheid leiden. Ze komen echter bedrogen uit. Ze moeten het nu stellen met minder dan niets, namelijk de communautaire stilstand.

De kranten staan elke dag vol over de Griekse bodemloze putten, maar ondertussen blijven de Vlaamse miljarden naar Wallonië vloeien. Ten gevolge van de vele vragen die de heer Sintobin namens het Vlaams Belang in de commissie heeft gesteld, allicht geholpen door de aanwassende kritiek vanuit de Vlaamse beweging, heeft het Vlaams Belang toch een bescheiden resultaat geboekt.

Nadat de heer Diependaele dit tot tweemaal toe heeft weggewuifd, hebt u geantwoord dat de Vlaamse Regering bereid is een studie van de transfers te laten uitvoeren. Een oproep naar onderzoeksgroepen zou nog voor de zomer van dit jaar worden gelanceerd. Volgens u mogen we de resultaten van die studie tegen het midden van 2017 verwachten.

Als Vlaams-nationalist kan ik hier echter niet verheugd om zijn. Ik vrees dat die studie niet meer dan een of ander zoethoudertje zal zijn dat de Vlaamse Regering een excuus biedt om ondertussen niet aan de actieve afbouw van de transfers te werken.

Voor het Vlaams Belang is het absoluut onaanvaardbaar dat nog eens jaar na jaar miljarden euro's van de Vlaamse welvaart worden afgeroomd en naar Wallonië stromen. De voorbije 25 jaar hebben de Vlamingen een duizelingwekkend bedrag van 220 miljard euro aan Wallonië en aan Brussel afgestaan. Geen enkel volk ter wereld wordt op een dergelijke wijze zo grofweg bestolen. Dit is werkelijk een schande. Ondertussen luidt het Rekenhof de alarmbel in verband met de toename van de geconsolideerde Vlaamse schuld tot 20 miljard euro. Dit plaatst het allemaal een beetje in perspectief.

Minister-president, u zou nu kunnen antwoorden dat de transfers door een verzuurde fractie te berde wordt gebracht. Recent is echter een nieuw onderzoek aan de oppervlakte gekomen. Terwijl de Vlaamse politieke partijen over de onaangename waarheid over de miljardentransfers zo veel mogelijk zwijgen, is uitgerekend de Universiteit van Namen met een studie op de proppen gekomen waaruit blijkt dat de transfers 8 miljard euro bedragen.

Kunt u zich inbeelden dat we over dat geld zouden kunnen beschikken? We zouden een ruim begrotingsoverschot kunnen boeken. We zouden eindelijk onze gehandicapten en onze ouderen, die gedurende heel hun leven hebben bijgedragen, kunnen geven waar ze recht op hebben. Een degelijke en betaalbare zorg is momenteel niet gegarandeerd. We zouden onze scholen, die al te vaak staan te verkommeren, eindelijk kunnen renoveren.

De Vlaamse Regering bestempelt zichzelf als een investeringsregering. Het is echter een investeringsregering op kabouterformaat. Voor de investeringen in de scholenbouw is 50 miljoen euro uitgetrokken. Dit valt echter in het niets in vergelijking met de wachtlijst voor investeringen in nieuwe scholen ten bedrage van 4 miljard euro. Hetzelfde geldt voor het bedrag van 65 miljoen euro voor investeringen in de welzijnssector. Er is een groeipad tot 500 miljard euro tegen 2019. Waar is de 1,9 miljard die de N-VA voor de verkiezingen heeft beloofd?

Minister-president, het parcours van de Vlaamse Regering is geplaveid met verkiezingsbeloften. De verkiezingsbeloften van de meerderheidspartijen zijn nu echter nog minder waard dan Griekse staatsobligaties. U zult uit mijn boodschap hebben begrepen dat het Vlaams Belang, dat vorig jaar uw begroting heeft verworpen, vandaag met uw begrotingswijziging hetzelfde zal doen. Uw begrotingswijziging is nog meer van hetzelfde. Het Vlaams Belang kan onmogelijk zijn zegen geven aan een beleid dat weinig tot geen verandering biedt en opnieuw de Vlaming de factuur van het failliete België laat betalen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– De vergadering wordt geschorst om 18.11 uur.

– De vergadering wordt hervat om 18.39 uur.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 – 18-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 18-A/3)

– Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement op de tabel bij artikel 2. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 18-A/4)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

Er is een amendement op de tabel bij artikel 3. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 18-A/4)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 4 tot en met 13 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 – 19-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 19-A/5)

– Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen.

Er zijn amendementen op de tabel bij artikel 2. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nrs. 19-A/7 en 19-A/8)

De stemmingen over de amendementen en over het artikel worden aangehouden.

Er is een amendement op de tabel bij artikel 3. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 19-A/6)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 4 tot en met 61 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er zijn amendementen op de artikelen 62 en 63. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 19-A/7)

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen worden aangehouden.

– Artikel 64 wordt zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement op artikel 65. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 19-A/7)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 66 tot en met 83 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015
– 333 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 12

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 333/1)

– De artikelen 1 tot en met 51 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement tot toevoeging, aan hoofdstuk 7, van een artikel 51/1. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 333/11)

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

– De artikelen 52 tot en met 60 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement tot invoeging van een hoofdstuk 10/1, dat bestaat uit een artikel 60/1. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 333/12)

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

– Artikel 61 wordt zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Bart Van Malderen en Michèle Hostekint houdende wijziging van artikel 2.10.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft het openstellen naar feitelijk samenwonenden van de verlaging van de verdeeltaks bij scheiding
– 310 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 310/1)

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van 10 december 2014 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het beheer van het elektronisch toezicht
– 331 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van 10 december 2014 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het beheer van het elektronisch toezicht.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 331/1)

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de wijziging van diverse bepalingen van het Jachtdecreet van 24 juli 1991
– 344 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de wijziging van diverse bepalingen van het Jachtdecreet van 24 juli 1991.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 344/1)

– Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen.

Er zijn amendementen op de artikelen 2 tot en met 4. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nrs. 344/7 en 344/8)

De stemmingen over de amendementen en over de artikelen worden aangehouden.

– De artikelen 5 tot en met 13 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 24 april 2015 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie gewesten en tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven Interregionaal Samenwerkingsverband Viapass onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis, §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen – 350 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 24 april 2015 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie gewesten en tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven Interregionaal Samenwerkingsverband Viapass onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis, §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Fournier, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier (CD&V): Voorzitter, collega's, ik zal het verslag geven over de toelichting van de ministers en collega Rzoska zal verslag uitbrengen over de algemene bespreking.

Minister Weyts schetst de doelstelling van de invoering van een kilometerheffing voor vrachtwagens. Voorafgaand herinnert hij aan de achtergrond: het politieke akkoord van 2011 tussen de gewesten over de beprijzing van het wegverkeer en de vergroening van de verkeersfiscaliteit. Dat leidde tot het interregionaal samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 over de kilometerheffing voor vrachtwagens, de tariefmethodologie en de oprichting van Viapass. De doelstellingen zijn een rechtvaardige fiscaliteit volgens het principe 'de gebruiker betaalt', sensibilisering en ten slotte een enkel systeem voor de drie gewesten creëren.

De aanpassing van het samenwerkingsakkoord gaat uit van een eerlijke gebruiksbelasting voor voertuigen in de gewichtsklasse boven de 3,5 ton die uitsluitend goederen vervoeren. Het akkoord introduceert ook de mogelijkheid van tariefzones. De definities van heffingsplichtige en belastingschuldige worden in het akkoord gespecificeerd en daardoor verduidelijkt. De verkeersbelasting voor leasingvoertuigen boven 3,5 ton kan dank zij het samenwerkingsakkoord door elk gewest autonoom gewijzigd worden. Voorts vermeldt minister Weyts de modaliteiten voor schorsing en administratieve boetes, en de verduidelijking van de vrijstellingen. Het samenwerkingsakkoord bevat ook de tariefmethodologie.

Wat het ontwerp van decreet tot invoering van de kilometerheffing betreft, zijn de uitgangspunten een gebruiksbelasting op wegen voor goederenvervoer vanaf 3,5 ton. Wat betreft de modaliteiten, moet een en ander passen in het Europese elektronische tolsysteem. Voor de registratie en de berekening en aanrekening wordt een elektronische registratievoorziening verplicht. De afrekening gebeurt dagelijks. Het gewest treedt op als tolheffende instantie.

De handhaving is in handen van het gewest. Vrijstellingen zijn beperkt tot voertuigen van defensie, politie en brandweer, voertuigen die specifiek en exclusief voor medische doeleinden worden gebruikt en land-, bos- en tuinbouwvoertuigen die beperkt gebruikmaken van de openbare weg en uitsluitend voor die activiteiten worden gebruikt. De havengebieden in Antwerpen, Gent, Oostende en Zeebrugge zijn gevrijwaard.

Minister Turtelboom stelt de tariefzetting voor. De maximale tarieven die lidstaten mogen doorrekenen aan weggebruikers voor het gebruik van de weginfrastructuur zijn bepaald in de Europese richtlijn. Voor Vlaanderen is dat 16,7 eurocent per kilometer, exclusief externe kosten. Na sectoroverleg en op advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) koos de Vlaamse Regering voor een aanzienlijk lager basistarief van 11,3 cent.

Naast die billijke vergoeding voor alle gebruikers van het hoofdwegennet, wil de regering bijsturen volgens twee factoren. Ten eerste is er het gewicht en een tweede factor waarop de Vlaamse Regering wil sturen, is het milieu. Op basis van een mobiliteitsprognose wordt de budgettaire impact voor het Vlaamse Gewest geraamd op een bruto ontvangst van 500 miljoen euro vanaf 2017

Voorts leidt de invoering van de kilometerheffing noodzakelijk tot de afschaffing van het eurovignet en verdwijnen die ontvangsten. Op verzoek van de sector wordt voorzien in een degelijke handhaving. Het resultaat van de netto-ontvangsten komt op 312,8 miljoen euro tot 2017 en 321,8 miljoen euro vanaf 2018.

Het advies van de MORA dat het ontwerp past in een mobiliteits- en fiscaliteitsvisie blijkt uit de overstap naar een fiscaliteit waarin de gebruiker betaalt en uit de fiscale aftrekbaarheid. Gebruikmakend van de controle-infrastructuur voor vrachtwagens kan ook een onderzoek gebeuren naar de opties voor de invoering van een kilometerheffing voor personenwagens en naar de mogelijkheden van een differentiatie naar plaats en tijd van de heffing. Vlaanderen kan starten met dat onderzoek. Zo is een proefproject over het hele Vlaamse grondgebied mogelijk. De invoering voor ook buitenlandse personenwagens zal echter niet voor deze legislatuur zijn.

De MORA adviseert ook beperkte vrijstellingen, strenge handhaving en een beperkt en eenduidig wegennet. Die maken deel uit van het ontwerp. Voor een derde aanbeveling, gedragen tarieven die gelijkaardig zijn in de drie gewesten, is de regering natuurlijk afhankelijk van de twee andere. Minister Weyts herhaalt evenwel dat de regeringen in de andere gewesten zeggen zich op de Vlaamse tarieven te zullen aligneren. Tot slot verwijst hij in antwoord op de geadviseerde terugvloei van de opbrengsten naar mobiliteit en infrastructuur naar het engagement van de regering om 100 miljoen euro extra te investeren in wegeninfrastructuur.

Ten slotte, wat het flankerend beleid betreft, werden feitelijk al de volgende begeleidende maatregelen gerealiseerd: het eurovignet vervalt voor vrachtwagens van 12 ton en meer, er komt een strikte handhaving en de vrijstellingen zijn beperkt. Voorts vermeldt hij nogmaals de eerder genoemde verlaging van de jaarlijkse verkeersbelasting en de vrijstelling van de havengebieden.

De voorzitter: De heer Rzoska, verslaggever, heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Collega's, u vindt het verslag van de belangrijke verandering in de wetgeving op uw bank of ergens in de digitale wereld.

Een opmerking van mezelf en van collega Vandenbroucke ging over het verschil tussen het wegenkaartje van maart in de commissie en het definitieve kaartje waar heel wat gewestwegen zijn uitgevallen. Er werd ook stilgestaan bij het contract van Viapass, de 1,6 miljard euro die daarvoor is uitgetrokken, en er waren vragen van collega Vandenbroucke en mijzelf over onder andere de INR- en ESR-matige aanrekening.

De heer Vandenbroucke vond dat de minister het partijtje armworstelen met de sector snel heeft verloren, omdat er toch wel een groot verschil was tussen het oorspronkelijke kaartje en wat we in de commissie zagen, maar ook wat betreft de flankerende maatregelen was hij relatief kritisch. Hij hoopte wel dat snel de tijd- en plaatsmodulering kon worden opgenomen in het systeem. Hij vroeg ook, gezien de communicatie die dag, of er andere maatregelen aan de sector beloofd waren dan die die al waren toegelicht aan het parlement.

De heer Ceyssens benadrukte de belangrijke stap in dezen. Hij had begrip voor de reactie van de transportsector, maar wees op de consensus bij de gewesten. Hij vond het van belang dat de wijzigingen van de bedragen in het wegennet sinds het voorontwerp niet onbelangrijk waren, maar vooral zuurstof moeten bieden aan de Vlaamse kmo's om in eigen streek te blijven werken. Hij wees er wel op dat het een belangrijke eerste stap was, maar dat de heffing een draagvlak nodig heeft.

De heer Sintobin legde omstandig uit waarom zijn fractie niet akkoord kon gaan met de kilometerheffing voor de eigen transportbedrijven. Hij wees erop dat het een zware dobber is voor de sector, die ook zal worden doorgerekend aan de consumenten. Verder verwees hij naar transporteconomen die voorspellen dat de eindgebruiker de rekening zal betalen.

De vragen die aan bod kwamen, werden uiteraard beantwoord door de minister.

De heer Van Miert sloot zich aan bij de heer Ceyssens, hij vond het vooral van belang dat dit een eerste belangrijke stap was in een totaal mobiliteitsplan waaraan de regering wil werken. Ook hij vond het eigenlijk wel belangrijk om die flankerende maatregelen in het licht te stellen.

De minister ging dieper in op de verschillende overlegmomenten die hij had. Hij heeft op een fundamentele opmerking over het sluikverkeer geantwoord dat dit wordt gemonitord, in het bijzonder in de risicozones. Hij verwees naar een studie van 2012, die dat al gedeeltelijk in kaart had gebracht.

Er was een discussie geweest over de tarieven en vooral de alignering naar de Duitse tarieven. Het feit dat Euro 5 en Euro 6 in hetzelfde tarief terechtkwamen, was een van de kritieken van de heer Vandenbroucke. De minister heeft daar een antwoord op gegeven. Hij gaf aan dat dit te maken had met de periodieke invoering van de verplichting Euro 5 en Euro 6. Hij heeft er ook op gewezen dat het project wel degelijk is aangemeld bij de Europese Commissie en dat het op dat vlak dus correct zal worden beoordeeld.

Hij heeft nog eens de nadruk gelegd op de flankerende maatregelen die ten gunste moeten komen van de economische concurrentiekracht en -positie en de realiteit van de Vlaamse kmo's. De minister heeft wel aangekondigd dat er een grootschalig onderzoek komt naar de kilometerheffing voor personenwagens gebruikmakend van de techniek die wordt gehanteerd via de OBU's.

Minister Turtelboom heeft nog eens aangegeven dat we wat betreft de tarieven wel degelijk gedeeltelijk op Duits niveau zitten. Ze heeft ook de nieuwe tarieven die binnenkort in Duitsland worden ingevoerd, aan de commissie ter beschikking gesteld.

Er waren nog een aantal aanvullende vragen, opnieuw over het verschil tussen de twee kaartjes, maar tegelijkertijd kon iedereen, op collega Sintobin na, zich wel aansluiten bij het feit dat het een belangrijke eerste stap is.

Het ontwerp van decreet 370, dat in de commissie in samenhang werd behandeld met het ontwerp van decreet 350, werd in de commissie goedgekeurd met tien stemmen voor bij drie onthoudingen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik dank de heer Rzoska voor het verslag. Het is correct wat hij verteld heeft. De redenen waarom mijn fractie dit niet zal goedkeuren, hoef ik niet meer op te sommen, maar er is ook nog de kwestie van de sluipwegen, die niet in het verslag voorkwam. Collega's, we hebben vorige week allemaal een mail gekregen van iemand uit Oudenaarde. Ik ken het plaatselijke dossier niet, maar de dame heeft het over de N46, waar een aantal basisscholen liggen. Men vreest dat als er op bepaalde gewestwegen een kilometerheffing zal worden ingevoerd, vrachtwagen- en andere bestuurders de N46 zullen nemen. Dat voorbeeld geldt wellicht ook voor veel andere plaatsen in Vlaanderen. Op die manier zal er een druk zal komen te liggen op wegen waar scholen, ziekenhuizen en dergelijke meer gelegen zijn, waardoor de veiligheid in het gedrang komt.

Mijn vraag, minister, is hoe u daarop zult anticiperen. Ik veronderstel niet dat uw antwoord zal zijn dat u op die wegen dan ook een kilometerheffing zult invoeren. Dat is een probleem dat we in het oog moeten houden, los van het feit dat wij het ontwerp van decreet niet zullen goedkeuren.

Uit het verslag kwam ook naar voren dat de heer Vandenbroucke net op het moment van de bespreking contact had met de transportsector in Brussel, die massaal protesteerde. U had via de pers aangekondigd dat u extra maatregelen zou nemen om tegemoet te komen aan hun eisen, maar in de commissie hebt u daar niet rechtstreeks op geantwoord. U zei dat u de dagen nadien nog een aantal gesprekken zou hebben met de sector en dat er ook nog over gesproken zou worden in de schoot van de Vlaamse Regering. Hoe zit het nu met die verdere toezeggingen aan de sector?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Die gesprekken worden nu zowat afgerond. Ik hoop deze of volgende week met een nota naar de ministerraad te kunnen gaan met een concretisering van voorstellen.

Over het betolde wegennet en mogelijke sluipwegen hebben we in de commissie al afdoende gedebatteerd. Ik heb toen aangegeven dat we nu al op basis van een verkeersmodel in kaart hebben gebracht wat de eventuele sluipwegen zouden kunnen zijn. We passen daar met de administratie een nulmeting toe. We gaan kijken in welke mate er een significante toename is van het vrachtverkeer. Desgevallend kan dat nog altijd worden opgenomen in het betrokken decreet.

Er was even discussie over waarom dat in het decreet moet worden opgenomen. Dat is eenvoudigweg omdat de Raad van State dat geadviseerd heeft bij wijze van een wettelijke vormvereiste. Daarom nemen we het volledige betolde wegennet effectief op in het decreet.

Ik wil tot slot nog de nuance aanbrengen dat de grootste kost voor het vrachtvervoer – om en bij de 35 à 40 procent – nog altijd de arbeidskost is. Dat maakt dus dat men niet zomaar snel zal afwijken van de snelste route, omdat de kosten voor de transporteur dan oplopen. Als de betrokken vrachtwagen een alternatieve route volgt, zal die immers langer op de baan zijn en uiteindelijk zullen er dus meer uren betaald moeten worden voor het betrokken vervoer.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Wat de gesprekken met de sector betreft, is het moeilijk om ons stemgedrag te bepalen over een ontwerp van decreet als er achteraf nog gesprekken zijn en er misschien nog toezeggingen worden gedaan.

Wat betreft de loonkosten, geldt dit inderdaad voor chauffeurs van binnenlandse vrachtwagenbedrijven. U weet net zo goed als ik dat de loonkost voor buitenlandse

chauffeurs minder een rol speelt omdat ze sowieso een laag loon krijgen. Het wordt niet aangepast naargelang het aantal kilometers dat ze rijden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 350/1)

– De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 4.8.19 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuurs-rechtscolleges
– 354 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 4.8.19 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 354/1)

– De artikelen 1 tot en met 9 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds
– 357 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 6

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, dit is eigenlijk het vervolg van de wit- en groenboeken Interne Staatshervorming. We hebben al heel wat planlast afgeschaft. Dit is het doortrekken daarvan.

Als fractie die gelooft in de kracht van de lokale besturen, zijn we blij met dit initiatief. We geloven ook dat de vele mensen die zich de afgelopen maanden hebben gemanifesteerd en zich ongerust hebben gemaakt, zullen zien dat dit ten onrechte is. We zijn ervan overtuigd dat ook de lokale besturen blijvend zullen investeren in alles wat te maken heeft met jeugd, sport, cultuur enzovoort. We twijfelen er niet aan dat lokaal de juiste mensen de juiste keuzes zullen kunnen maken. Wel is er gevraagd om een en ander te monitoren. We begrijpen de ongerustheid die her en der bestaat. We vinden het dan ook belangrijk dat er een kwalitatieve en een kwantitatieve monitoring kan gebeuren.

Ten gronde vinden we dit een heel goed initiatief. We zijn blij dat we deze stap kunnen zetten in de verdere ontvoogding van de lokale besturen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Voorzitter, ik treed de vorige spreker bij. Ik ben hier aangekomen in januari 2013, nog niet zo heel lang geleden. Anderen zitten hier al veel langer, sommigen misschien te lang, dat weet ik niet. Sindsdien heb ik op alle banken hetzelfde gehoord, namelijk er is te veel betutteling, te veel planlast en verkokering. We willen meer vrijheid voor de gemeenten en steden. Deze Vlaamse Regering komt daaraan tegemoet en was daar ook al tijdens de vorige legislatuur mee bezig. Zoals de heer Kennes zegt, trekken we het door door de sectorale stromen in het Gemeentefonds in te kantelen.

Ik begrijp de bekommernis die er heerst. Verandering brengt onrust mee en mensen vragen zich af wat er zal gebeuren. We hebben het middenveld uitgenodigd op hoorzittingen en naar hen geluisterd. We hebben daarna gedebatteerd in diverse commissies. Er is geen enkel bewijs dat gemeenten en steden plots minder zullen uitgeven aan jeugd, cultuur of sport.

Ook niet iedereen uit het middenveld die we hebben gehoord, deelt die onrust. Er waren ook middenveldspelers die het een logische evolutie vonden dat dit gebeurde. De Vlaamse overheid zal meer kaderstellend zijn, coachend, net zoals in de sport. Als we kijken naar wat gemeenten en steden nu al besteden, bedraagt die subsidiestroom maar een kleine 20 procent. Zij dragen zelf 80 procent bij.

We leggen de vrijheid bij de steden en gemeenten; ze hebben dan ook de verantwoordelijkheid. Het is ook de verantwoordelijkheid van de kiezer om desgevallend het bestuur af te straffen of te belonen.

Er wordt dan gezegd dat er wordt bespaard. Natuurlijk wordt er bespaard. Het zou erg zijn, mochten steden en gemeenten niet besparen. Als je minder inkomsten hebt en meer uitgaven, en je bespaart niet, dan ga je het halen bij de burgers, bij ondernemingen, bij de middenstand. Dat lijkt me niet de juiste evolutie.

Collega's, de overheveling biedt ook kansen. Ik wil iedereen vragen om er positief mee om te gaan. Een gemeente of een stad kan haar beleid op maat voeren. Ik geef een voorbeeld. Als schepen van Jeugd was een van de prioriteiten waarop we moesten intekenen, jeugdcultuur. Dat vond ik heel fijn. Ik was toen ook schepen van Cultuur. Maar ik kan best begrijpen dat dat in bepaalde gemeenten geen prioriteit is. Misschien heeft de jeugd andere noden, waarop moet worden geanticipeerd.

De Vlaamse Regering doet een enorme inspanning door het Gemeentefonds nog steeds te laten stijgen met 3,5 procent in deze moeilijke budgettaire tijden, om te blijven investeren in steden en gemeenten. De ministers zullen blijven stimuleren en incentives naar voren brengen.

De integratie van die stromen in het Gemeentefonds is doodgewoon een upgrade van het lokale bestuur. Indien zal blijken dat het lokale jeugd-, cultuur- en sportbeleid niet voldoet – na de monitoring zullen we dat zien –, kan de burger reageren via inspraakorganen. Vergeet niet: de decretaal vastgestelde adviesraden zijn geen garantie op goed beleid. Het zal ook aan de lokale mandataris zijn om een goed inspraakorgaan te organiseren.

Collega's, een volgende stap naar meer autonomie vanuit dit parlement is een bewijs van waardering voor de lokale besturen, die wij in ons hart dragen. De N-VA zal dan ook het ontwerp van decreet goedkeuren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor (sp·a): Beste collega's, ik zal starten met een citaat van HART BOVEN HARD: "Wat betekent autonomie van steden en gemeenten eigenlijk? Vrijheid zonder middelen staat gelijk met de dwang om te schrappen. Wat Vlaanderen delegeert, is autonomie met een strop eromheen." Dat citaat, minister, zegt alles over dit ontwerp van decreet.

Het heeft al heel veel stof doen opwaaien, veel meer dan u had durven te vermoeden. Laat ons eerlijk zijn: voor u is dit een ontwerp van decreet van louter bestuurstechnische aard. U voelt weinig of geen empathie voor de maatschappelijke discussies die hierdoor zijn ontstaan. Het staat in uw regeerakkoord, en we weten al langer dan vandaag dat het feit dat iets in een regeerakkoord staat, voor u meteen elk verder debat overbodig maakt. Waarom? Daarom. En dat tot in den treure.

Maar bij heel wat mensen die dagelijks gebruikmaken van de lokale dienstverlening in de zeven beleidsdomeinen waarover de sectoren gaan, en ook bij de lokale actoren zelf, is er sterke beroering ontstaan. De wijzigingen leiden immers tot grote onzekerheid over de continuïteit, maar ook over de kwaliteit van de lokale voorzieningen en de dienstverlening. Maar dat raakt blijkbaar uw koude kleren niet.

Dat iets in het regeerakkoord staat, is blijkbaar ook een voldoende sterk argument om de parlementaire werkzaamheden en de behandeling in sneltreinvaart af te handelen. In het Bureau van dit parlement hebben we hoorzittingen afgedwongen. Veel collega's kunnen getuigen dat deze hoorzittingen een hoop informatie opleverden waarover toch best even gereflecteerd wordt. Maar daar was spijtig genoeg geen mogelijkheid toe.

Minister, nog iets over de timing van het decreet. Onder andere professor De Rynck merkte terecht op dat vanuit het oogpunt van goed bestuur de regimewissel op Vlaams niveau wel erg snel gaat. Het systeem van de meerjarenplanning, dat gebaseerd is op de Vlaamse doelstellingen, is pas ingevoerd, laat staan dat het al zou geëvalueerd zijn, en het gaat alweer op de schop. Voor ons is dat een zoveelste bewijs dat deze regering er echt wel een broertje aan dood heeft om zich bij bestuurlijke hervormingen te baseren op bestuurlijke inzichten.

Maar we zijn het eens met het algemene principe dat de Vlaamse overheid moet zorgen voor voldoende basisfinanciering van onze steden en gemeenten. Blijft natuurlijk de vraag of de totaliteit van de middelen die op die manier naar de lokale besturen vloeien, voldoende is om te voorzien in een soliede basisfinanciering. Die vraag blijft voorlopig onbeantwoord, al was het maar omdat de discussie niet gevoerd wordt.

Uiteraard, collega's, hebben wij een groot vertrouwen in onze lokale bestuurders. We kunnen ook een heel eind meegaan in de vaststelling dat veel zaken waarover binnen de voornoemde sectorale decreten nog altijd gerapporteerd moest worden, ondertussen tot de dagelijkse werking van een lokaal bestuur behoren en dat deze middelen beter ingebed worden in de basisfinanciering. Het was opnieuw professor De Rynck die tijdens de hoorzitting in de commissie Cultuur een interessant beeld ontwikkelde over de levenscyclus van decreten. Men evolueert van sterke sectorale sturing, met weinig lokale beleidsruimte, naar absolute vrijheid voor de lokale besturen. Maar het mag duidelijk zijn dat niet alle getroffen sectorale decreten zich in dezelfde leeftijds- en levenscyclus bevinden. Evenmin geldt dat de sectorale decreten bij alle lokale besturen op dezelfde manier zijn doorvertaald in het lokale beleid. Collega's, dat bewijst dat er nood is aan nuance en verdieping van het debat. Maar ook daar heeft deze meerderheid geen tijd voor.

Het is verwonderlijk dat dit ontwerp van decreet helemaal geen aandacht heeft voor flankerende maatregelen bij de decentralisatie. De Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) zegt: "Een minder sturende en controlerende Vlaamse overheid betekent niet per se dat er minder nood is aan minder centrale overheid. Wel aan een andere overheid, een overheid die minder controleert achteraf, maar meer ondersteunt vooraf op basis van lokale vragen." Tijdens de hoorzitting kwam de vraag een paar keer terug naar de coachende rol van de Vlaamse overheid, ingepast in een Vlaamse beleidsvisie. Daarnet werd hier ook al een paar keer verwezen naar die monitoring, die coaching. Maar ik stel vast dat die Vlaamse beleidsvisie er nu niet is.

Ook het middenveld is bezorgd over de impact van deze decentralisatie zonder begeleidend kader, terecht. Vandaar hun steeds terugkerende vraag naar het behoud van de oormerking. Deze oormerking wordt immers gezien als het enige instrument om kwaliteitscontrole mogelijk te maken. Niet enkel om zeker te zijn dat de middelen worden besteed aan specifieke doelen, maar nog meer om zekerheid te verwerven dat ze goed besteed worden.

Helaas, minister, hoe de Vlaamse overheid die cultuuromslag zal maken, op welke manier de lokale besturen straks kunnen terugvallen op een coachende, meedenkende en oplossingsgerichte overheid om lokale vraagstukken op te lossen, daarover spreekt u in dit ontwerp van decreet met geen woord.

Waarover duidelijk ook geen visie bestaat, is hoe in het nieuwe ingekantelde landschap de participatie van de burger en het middenveld moet worden georganiseerd, en de manier waarop kan worden gegarandeerd dat maatschappelijk kwetsbare groepen blijvend kunnen participeren. Dat er in tijden van burgerinitiatieven ook op het lokale niveau moet worden nagedacht over vernieuwde vormen van participatie en dus ook over zin en onzin van de bestaande adviesraden, daar kan sp.a een heel eind in meegaan, maar dan wel binnen een duidelijk kader. Zolang Vlaanderen daar geen zin in heeft, vrezen we dat het amper te verantwoorden valt om bestaande systemen in vraag te stellen.

Jammer genoeg moeten we vaststellen dat Vlaanderen er blijkbaar niet rijp voor is. Als HART BOVEN HARD zelfs niet eens welkom is in het Vlaams Parlement, dan vraag ik me af waar we mee bezig zijn.

De heer Marius Meremans (N-VA): Mijnheer De Loor, ik vroeg me af waar dit zo lang bleef. We hebben samen in de commissie besloten wie we zouden uitnodigen voor de hoorzitting. Heel het middenveld is bevraagd. Noem me een sector die door ons niet is bevraagd, naar wie we hebben geluisterd. Noem me een sector.

Ik vermoed dat u steeds weer dezelfde beweging maakt, maar dat heeft andere motieven natuurlijk. Maar daarvoor dient een hoorzitting niet. Een hoorzitting

dient om naar mensen te luisteren, vragen te stellen en dat mee te nemen naar een verdere bespreking. Dat u daar graag voor de zoveelste keer een show van maakt, is uw zaak. Maar daarvoor dient een hoorzitting niet.

Nogmaals, we hebben heel het middenveld bevraagd. Noem me een sector die we niet hebben bevraagd. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Kurt De Loor (sp·a): Mijnheer Meremans, blijkbaar vond een bepaalde commissie het niet de moeite om een hoorzitting te organiseren over ontwikkelingssamenwerking. De heer Caron en ikzelf hebben in de commissievergadering uitdrukkelijk voorgesteld om de VVSG en HART BOVEN HARD te horen, maar daarop is een no pasarán gekomen vanuit de meerderheid. Sta me toe dit ook nog te zeggen.

Mijnheer Meremans, waar dienen hoorzittingen voor? Inderdaad, niet om een show op te voeren, absoluut niet daarvoor, maar wel om over wat daar wordt gezegd, te reflecteren en uit te zoeken hoe we dit ontwerp van decreet verder kunnen aanpakken. Dat is net onze kritiek: dat alles in een sneltreinvaart door de commissie en door de plenaire vergadering moet worden gejaagd. Dat betreuren we ten stelligste.

De heer Marius Meremans (N-VA): De waarheid heeft zijn rechten. U zegt dat we bereid waren om de VVSG en HART BOVEN HARD te horen. We hebben voorgesteld om de VVSG te horen en dan bent u afgehaakt. U hebt gezegd: voor ons hoeft het niet meer. Het is dus heel duidelijk waar het u om te doen was, mijnheer De Loor. U moet hier dus geen fabeltjes komen vertellen.

De heer Kurt De Loor (sp·a): Het was ons te doen om HART BOVEN HARD te horen.

De heer Marius Meremans (N-VA): Dan over de snelheid. In december hadden we het hierover in de commissie Cultuur en de commissie Binnenlands Bestuur. We hebben iedereen gehoord. Stel u voor dat we zouden zeggen: we gaan nog een beetje wachten en nadenken. Dan zou u hier staan en zeggen dat de regering besluiteloos is en geen beslissingen durft te nemen. Maar we hebben een regeerakkoord, we hebben geluisterd en we voeren uit. Dat is verantwoord politiek voeren. *(Applaus bij de N-VA)*

De heer Kurt De Loor (sp·a): Jullie zien die hoorzittingen in het kader van dit ontwerp van decreet. Dat zien jullie niet als een meerwaarde en een opportuniteit om eruit te leren, als voortschrijdend inzicht. Neen, jullie zien dit puur als een noodzakelijk kwaad. Dat is een vaststelling die ik kan maken bij de behandeling van dit ontwerp van decreet.

De heer Ward Kennes (CD&V): De manier waarop hier over hoorzittingen wordt gesproken, is echt karikaturaal. Er zijn weinig ontwerpen van decreet waarover in zoveel verschillende commissies zoveel hoorzittingen gebeuren. De verslagen zijn allemaal rondgedeeld, dus inzake het luisteren naar mensen met een verschillende invalshoek in verschillende disciplines is dit een model geweest.

Wat de sneltreinvaart betreft, die zie ik helemaal niet. Deze discussie is gestart in de vorige legislatuur. We hebben dan de planlasten gehad. We hebben een aantal stappen gezet. Het stond in het regeerakkoord. Wat er zo snel zou zijn gebeurd, zie ik niet. Dit is toch maar de gewone manier van werken. Eerst kwam het in de commissie. Er was een hele reeks hoorzittingen, meer dan gebruikelijk. En nu komt het in de plenaire vergadering. Ik vraag me af waar de sneltrein is.

Ten gronde vind ik het heel jammer voor burgemeesters zoals die van Leuven, Gent en Brugge om hier te horen hoe weinig vertrouwen er is in de lokale besturen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Ik vind dat eigenlijk werkelijk die mensen onderuit halen. Ik vind het werkelijk pijnlijk dat er zo veel lokale bestuurders, ook van uw partij, hier allemaal een akte van onbekwaamheid krijgen. Ik vind dat heel pijnlijk. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Kurt De Loor (sp·a): Mijnheer Kennes, dat over die akte van onbekwaamheid, zijn uw woorden. Ik heb die nooit uitgesproken. Ik heb in mijn betoog zelfs gezegd dat we heel veel vertrouwen hebben in lokale bestuurders. *(Rumoer bij de N-VA)*

Ik heb dat gezegd, lees het verslag er maar op na!

En hoorzittingen dienen inderdaad, zoals u zegt, om te luisteren, maar ook om eens te reflecteren. En dat mis ik in heel dit debat. Er wordt geluisterd. U ziet die hoorzittingen als een noodzakelijk kwaad.

Maar ik doe een suggestie, leden van de meerderheid, een voorstel. Ik kijk even naar de minister en naar voorzitter van de commissie. Als het belangrijke ontwerp van decreet over het lokaal bestuur eraan komt, moeten we er misschien voor zorgen dat we aan het begin van de rit hoorzittingen organiseren. Misschien kunnen we dan alle actoren erbij betrekken in plaats van op het einde, als een schaamlapje. Ik stel voor om dat te doen vooraleer we van start gaan met de werkzaamheden. Ik hoop dat u die uitdaging aangaat.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Ik zal straks vooraan mijn mening over het ontwerp van decreet nog zeggen, maar ik wil toch even iets kwijt over het punt van de hoorzittingen. Er zijn heel wat voorstellen geweest in de commissie Cultuur, Jeugd, Sport en Media om middenveldorganisaties uit te nodigen. Er zijn er inderdaad een hele rist gehoord, de meeste sectoren waren daarin vertegenwoordigd. Ik wil u gewoon meegeven dat HART BOVEN HARD werden voorgesteld als spreker, net als de VVSG. Ze zijn alle twee gewoon geweigerd. Aan wie dat graag zou willen zien, kan u de correspondentie meegeven waarin de VVSG betreurt dat ze niet werd gehoord.

Wat de commissie Binnenlands Bestuur betreft, heb ik, net zoals collega De Loor, voorgesteld om de VVSG en HART BOVEN HARD te horen. Als de meerderheid, toch niet gespeend van enig cynisme, na twintig minuten discussie als compromis voorstelt om alleen de VVSG te horen, dan lacht ze met de oppositie.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi (sp·a): Voorzitter, ik hoor zojuist collega Meremans zeggen dat, hadden we het uitgesteld, deze regering besluiteloos zou overkomen, of dat dat de repliek van de oppositie zou zijn.

Veertien organisaties uit het middenveld hebben gezamenlijk een brief geschreven bij de laatste reeks vragen, met het verzoek om het ontwerp van decreet alstublieft uit te stellen omdat het niet klaar is. En als een professor zegt dat dit ontwerp van decreet eigenlijk voor de prullenmand is, dat het niet klaar is om goedgekeurd te worden, dan luistert u daar toch naar?

Mijnheer Meremans, u zei dat u hebt geluisterd en dat u hebt gedebatteerd. Ik voeg daaraan toe dat u alle aangehaalde argumenten verticaal geklasseerd hebt. U hebt er niets mee gedaan. De enige vraag die op de lippen van heel veel organisaties lag, was wat u zou doen om tegen te gaan dat bibliotheken zouden sluiten en om tegen te gaan dat culturele centra zouden sluiten. Op die vraag is er geen antwoord gekomen.

De heer Marius Meremans (N-VA): Het gaat over een deel van de organisaties die niet akkoord gaan, want op de hoorzitting was er ook een die het een prima idee vond, maar daar zwijgt de oppositie natuurlijk over. Mevrouw Idrissi, dat is politiek voeren. Je kunt luisteren naar organisaties die kritiek en bezorgdheden hebben, maar wij zijn gekozen om beslissingen door te voeren, en we zullen ook verantwoording afleggen aan de kiezer, want die heeft het laatste woord. Het is nog steeds de politiek die het primaat heeft en niet iemand anders. Dat wil ik even duidelijk stellen.

U zegt dat we alles in de prullenmand hebben gegooid. Ik ben het daarmee niet eens. We hebben geluisterd en we nemen de bezorgdheden mee. Dat is een groot verschil in plaats van te zeggen: "Oei, ik ga geen politiek voeren, want er is iemand die niet akkoord gaat."

En dan de bibliotheken. In mijn eigen stad zijn er – ook met sp.a – een aantal filialen gesloten. Dat klopt, maar u mag nu komen kijken naar het aantal bezoekers. Zeggen dat het sluiten van bibliotheken een rechtstreeks gevolg is van wat we nu gaan beslissen, is gewoon niet correct. Het is een beslissing van de colleges van burgemeester en schepenen en van de gemeentebesturen vanaf 2013. Het heeft rechtstreeks niets met dit te maken.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: We hebben dit debat zeer uitgebreid in de commissie gevoerd, maar ik wil het hier absoluut nog eens overdoen. Geen probleem. Mijn collega's zeggen neen, maar ik denk dat het een democratisch recht is om dat wel te doen.

Heel veel mensen hebben professor De Rynck geciteerd, weliswaar selectief, maar ik kan dat ook doen. Ik ga dus ook heel selectief professor De Rynck citeren, die in de hoorzitting van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media heel mooi heeft gezegd: "De professionelen van de bibliotheek, het cultureel centrum in de gemeente waren meer met Brussel bezig dan met elkaar." Een goede professor. Dat betekent eigenlijk dat hij ook wel voorstander is van het afschaffen van de planlast, wat de bedoeling is van dit ontwerp van decreet.

Voorzitter, ik ga me niet moeien met de regeling van de werkzaamheden van dit parlement. Ik heb het ontwerp van decreet ingediend in het parlement. Het is nooit geagendeerd in de commissie, maar besproken op het Bureau. Daar is in unanimiteit, over alle partijgrenzen heen, beslist om een hoorzitting te houden in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media en advies te vragen aan de andere commissies. Dat is ook zo gebeurd. Mijnheer De Loor, u zegt dat u als oppositie ons die hoorzittingen door de strot hebt geramd, maar zonder onze steun had u niet eens die hoorzittingen gehad. Wij hebben ze gesteund omdat we ze terecht vonden. Als we ze niet hadden gewild en niet nuttig hadden gevonden, dan hadden we er ook niet mee ingestemd. Afspraken in het Bureau zijn afspraken. We hebben er ons allemaal aan gehouden. We hebben in de commissie ook onze tijd genomen om dit ontwerp van decreet te bespreken. Ofwel maak je afspraken, ofwel niet, maar ons nu hier als meerderheid komen beschuldigen van door de strot rammen en ingaan tegen afspraken, dat is niet correct. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Kurt De Loor (sp·a): Minister, ik zeg dat dit ontwerp van decreet er in een sneltreinvaart, zowel in de commissie als in de plenaire vergadering, moet worden doorgejaagd. Ik zou u ook willen vragen om eens na te denken over het voorstel dat ik daarnet heb gedaan in het kader van het decreet Lokaal Bestuur om de hoorzittingen niet op het einde maar in het begin te programmeren. Het zou een veel betere zaak zijn, ook voor de kwaliteit van het ontwerp van decreet. Dan zou er niet, zoals mevrouw Idrissi zei, door externen en door professoren moeten worden gezegd dat het in feite een vodje papier is.

Collega's van de meerderheid, alle mooie woorden over het versterken van de basisfinanciering van lokale besturen en het geven van vertrouwen en verantwoordelijkheid aan deze lokale bestuurders, zijn uiteindelijk niets meer dan een rookgordijn om jullie ware bedoelingen te camoufleren. Jullie willen besparen. Ik ben tevreden dat collega Meremans daarnet het zelf heeft toegegeven. Het was trouwens de eerste keer. Besparen op de kap van de lokale overheden en op deze van cultuur, jeugd, sport, integratiebeleid, kinderarmoede, ontwikkelingssamenwerking en flankerend onderwijsbeleid.

En we blijven vinden dat u toch nogal licht gaat over de besparingen die u de lokale besturen en de opgesomde sectoren in de maag hebt gesplitst. Ik geef een voorbeeld. In 2014 werd nog 137 miljoen euro verdeeld via de sectorale subsidiestromen. Met een gemiddelde jaarlijkse indexering van 2 procent zou dat bedrag in 2019 zijn opgelopen tot 151 miljoen euro. Met dit ontwerp van decreet wordt niet enkel een besparing van 2015 structureel verankerd, er komt ook geen indexering meer. Een kleine rekensom leert dat over de hele legislatuur de lokale besturen op die manier 77 miljoen inleveren. Mijnheer Meremans, ik ben blij dat u daarnet hebt toegegeven dat er niet zou worden bespaard op cultuur, jeugd, sport, integratiebeleid, kinderarmoede en flankerend onderwijsbeleid.

De heer Marius Meremans (N-VA): Mijnheer De Loor, ik wil uw enthousiasme en uw dag niet vergallen. Ik heb niet gezegd dat de gemeenten nu moeten gaan besparen, ik heb wel gezegd dat ze al aan het besparen zijn sinds 2013. Wat voor een oen moet je als gemeentelijk uitvoerend mandataris zijn om niet te besparen en de factuur te laten oplopen om ze vervolgens door te rekenen aan de burgers via belastingen. Dat vind ik niet correct. Doet u dat in Zottegem? Ik zou dat toch niet doen.

Professor De Rynck is al een aantal keren genoemd. Ik was niet van plan om hem te noemen maar ik kan nu evengoed meegaan in de flow. Professor De Rynck heeft er ook op gewezen dat er soms wordt gezegd dat de subsidie van de overheid een hefboom was. Maar er is geen verschil in geld want het bedrag gaat gewoon naar het Gemeentefonds. De hefboomfunctie werkt niet meer, ze is voorbijgestreefd. Dat heeft professor De Rynck ook gezegd tijdens de hoorzitting. Ik geef het u mee voor het geval u het vergeten zou zijn.

Minister Liesbeth Homans: Ik heb in de commissie ook heel eerlijk, en dat hoort ook zo, op de vraag van de heer Caron geantwoord. Hij vroeg me of hierop bespaard is. Ja dus. U hebt het over 137 miljoen euro maar het was 138 miljoen euro. Nu wordt per 1 januari 2016 130 miljoen euro ingekanteld van die zeven sectorale subsidiestromen in het Gemeentefonds. Maar die besparing was al voor die oefening gebeurd, dus deze oefening is totaal geen besparingsoefening want de functioneel bevoegde ministers hadden die kleine besparing ook doorgevoerd zonder dat er een inkanteling was van die subsidiestromen in het Gemeentefonds.

De waarheid heeft haar rechten: op kinderarmoede en integratie is geen euro bespaard. U hebt dat perfect in de tabellen kunnen zien, en dat is ook meermaals in de commissie gezegd.

U doet nu alsof die 130 miljoen euro voor de zeven bevoegdheden de middelen zijn die alle 308 lokale besturen samen krijgen in Vlaanderen. In die 130 miljoen euro zit 15 à 16 miljoen euro voor sport, terwijl de lokale besturen eigenlijk zelf 250 à 260 miljoen euro investeren in sport. En dat geldt voor elke bevoegdheid. U moet hier dus niet de indruk wekken dat dit alle middelen zijn die de lokale besturen spenderen aan die bevoegdheden want dat klopt absoluut niet.

De heer Kurt De Loor (sp·a): Mijnheer Meremans, u hebt verwezen naar professor De Rycnk en de hefboom, ik heb verwezen naar de levenscyclus van decreten. Sommige zijn aan het begin van hun leven, andere aan het einde.

Minister, mijnheer Meremans, u hoeft echt geen rekenwonder te zijn om te zien en kort uit te rekenen wat een besparing dit betekent voor de lokale besturen maar ook voor die verschillende sectoren. Ik hoop dat ik me vergis dat deze Vlaamse Regering geen impulsen meer zal geven of lokale besturen niet meer als partners zal zien om vernieuwende zaken te doen, om innovatief te zijn.

Minister, in de commissie heb ik een voorbeeld gegeven rond het decreet Sport voor Allen van toenmalig minister Bert Anciaux. Hij heeft ervoor gezorgd dat er een kwalitatieve begeleiding van de jeugdsport kwam. Zou dat daar geweest zijn zonder dat decreet Sport voor Allen, zonder die impulsen? Daar heb ik sterke vragen bij. Maar dat zullen we nu waarschijnlijk missen. Dat is de bekommernis die ik daarover wilde uiten.

Minister Liesbeth Homans: Ik begrijp dat het voor u en uw partij en als oppositie natuurlijk leuk is om te blijven doorgaan op een bedrag van 8 miljoen euro. We hebben dat in de commissie ook gedaan. Maar wat u natuurlijk heel selectief vergeet te vermelden – en dat begrijp ik ook vanuit uw positie – is welke baten daarmee gepaard gaan voor de lokale besturen. Alle administratieve rompslomp verdwijnt. De oormerking verdwijnt en de planlast wordt veel minder. Alle sportfunctionarissen in de lokale besturen klagen steen en been over het feit dat ze voor elke euro die ze willen aanvragen, honderd papieren moeten invullen en dat ze zo veel ambtenaren moeten inzetten om die papieren in te vullen.

Als u ook een beetje intellectueel zou willen redeneren, zou u kunnen zeggen dat al die ambtenaren die zich niet meer moeten bezighouden met de paperassen, zich misschien ook nuttig zouden kunnen maken in een ander domein, bijvoorbeeld in een zwembad, Sport voor Allen, in een gemeente enzovoort.

Mijnheer De Loor, laten we alsjeblieft stoppen over die 8 miljoen euro. U maakt een karikatuur van een oefening die zeer goed is voor lokale besturen. U en uw partij kunnen geen vertrouwen hebben in de lokale besturen, maar de meerderheid en ik hebben dat wel. *(Applaus bij de N-VA)*

De heer Kurt De Loor (sp·a): Wel, minister, ik zal het dan nog een keer zeggen: wij hebben wél vertrouwen in lokale besturen. Ik heb het daarnet gezegd. U neemt altijd een extreem voorbeeld. Alleen heb ik ook gezegd dat sommige sectorsubsidies wel rijp zijn om in te kantelen, maar andere niet. Maar die nuance, die diepgang wordt hier totaal niet gemaakt. Dat is net het probleem. *(Opmerkingen van de heer Kris Van Dijck)*

Mijnheer Van Dijck, misschien zou het goed geweest zijn indien we verder hadden kunnen reflecteren over wat er met de verschillende sectoren binnen de hoorzittingen is aangekaart. Die kans blijft nu dus onbenut.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck (N-VA): Mijnheer De Loor, u hebt daarnet iets heel interessant aangehaald. U zegt dat het voor het ene wel kan en voor het andere niet. Kunt u dat verduidelijken, alstublieft? Voor welke zou het wel kunnen en voor welke niet?

De heer Kurt De Loor (sp·a): Mijnheer Van Dijck, dat heb ik gezegd in het begin van mijn betoog. Ik zal het nog eens herhalen. *(Opmerkingen)*

Tijdens de hoorzitting in de commissie Cultuur is het idee van professor De Rynck gelanceerd over de levenscyclus van decreten. Sommige sectorsubsidies zijn al rijp voor een inkanteling, andere zijn dat misschien nog niet. Op basis van de hoorzittingen kon daarin nuance worden gelegd. Die kans laten we nu verloren gaan omdat alles snel moet worden afgehandeld. Dat is mijn pleidooi, mijnheer Van Dijck.

De heer Kris Van Dijck (N-VA): Ik zal het verslag nalezen, want ik heb nog altijd geen voorbeelden gehoord van welke sectoren wel en welke niet.

De heer Kurt De Loor (sp·a): Maar die kans hebben we gemist. Die kans hebben we gemist!

De heer Bart Caron (Groen): Ik wil nu al een punt aanhalen dat ik dan straks vooraan niet meer hoef te herhalen.

Collega's, ik wil jullie een merkwaardig dilemma voorleggen. Ik durf te zeggen dat ik de geschiedenis van die vele lokale decreten goed ken en van dichtbij heb meegemaakt. In de loop van mijn politieke carrière heb ik mij heel vaak geërgerd aan de controlitis van de Vlaamse overheid. *(Opmerkingen)*

Weet u, ik heb geprobeerd, bijvoorbeeld als adviseur van de minister, in decreten te schrijven dat er geen bewijsstukken moesten worden opgestuurd voor een bepaalde subsidie en dat er op basis van vertrouwen tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen kon worden gewerkt voor de subsidie van bibliotheken of sport. Het is door de eigen diensten van de Vlaamse overheid, door de Inspectie Financiën of door het Rekenhof altijd teruggefloten. Er is in de Vlaamse overheid een cultuur van controlitis. Als ze met zeventien zijn, zijn er zestien controleur van elkaar. Alleen de laatste in de rij wordt niet gecontroleerd. Ik neem aan dat dat dan de kabinetschef of zoiets is. *(Opmerkingen. Gelach)*

Dat laatste is een grapje.

Ik bedoel hiermee dat de controlitis in de Vlaamse overheid ingebakken zit.

Minister, u moet maar eens proberen een subsidie uit te betalen. U moet eens tellen hoeveel sluizen er zijn en hoeveel digitale of letterlijke parafen moeten worden gezet om 1 euro van punt A naar punt B te verplaatsen.

Die cultuur heeft ertoe geleid dat de beeldvorming over goedbedoelde decreten is verziekt door de eigen diensten van de Vlaamse overheid die de controlitis in de praktijk hebben gebracht. Dit heeft heel de inkanteling versneld. Het is wat sneller dan verwacht gebeurd. Eigenlijk zou dit iets voor de volgende legislatuur moeten zijn. We hebben de beleids- en beheerscyclus (BBC) uitgewerkt. De concrete regels zijn verwijderd en in het strategisch beleidsplan blijven enkel de prioriteiten over.

Het toppunt van de controlitis is het Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie (Bloso). Het Bloso subsidieert 7 procent van de gemeentelijke uitgaven voor het sportbeleid. Het pak papier, de bewijslast, de inspecties en de controles zijn totaal onevenredig. Er zitten nog enkele voormalige ministers van Sport in dit halfrond. Zij weten heel goed dat de beleidseffecten, hoe goedbedoeld ze ook waren, door die controlitis zijn ondergesneeuwd.

Dat is het dilemma. De Vlaamse overheid doet dit nu omdat haar eigen diensten gedurende vele jaren de lokale besturen in Vlaanderen niet hebben vertrouwd. Nu evolueren we. We trekken alles weg en er komt een inkanteling in het Gemeentefonds. Daar zijn we dan tenminste van af. Als we de voorbije vijftien jaar een groeiende mentaliteit hadden gekend en als we vertrouwen in de lokale besturen hadden gesteld, hadden we dit debat nu niet hoeven te voeren. *(Applaus bij Groen en de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

De heer Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, ik wil nog even op de interessante vraag van de heer Van Dijck inpikken. Welke sectorale subsidies kunnen volgens

sp.a nu al worden ingekanteld? Ik wil hier een reflectie aan koppelen. Ik heb vernomen dat een gewezen minister van Onderwijs die nu in de Brusselse Hoofdstedelijke Regering een ministerportefeuille bekleedt, de Vlaamse Gemeenschap heeft gevraagd om de sectorale subsidies voor cultuur, jeugd en sport in de algemene dotatie aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) in te kantelen. Wat is het standpunt van sp.a?

De heer Kurt De Loor (sp·a): Mijnheer Poschet, ik verwijs nogmaals naar de gemiste kans. Met de hoorzittingen hebben we veel laten liggen. We hadden daar veel meer mee kunnen doen. Aangezien ze pas op het einde zijn gekomen, kan die vraag spijtig genoeg niet meer in het ontwerp van decreet worden geïntegreerd.

Mijnheer Caron, u hebt de sector daarnet al aangehaald. De meerderheid doet nu alsof de hoorzittingen schitterend zijn verlopen. We hebben hier echter te weinig mee kunnen doen. Daar zijn alle leden van de meerderheidsfracties mee schuldig aan.

Het zal niemand verbazen dat mijn fractie dit ontwerp van decreet niet zal goedkeuren. *(Rumoer)*

Het decreet voorziet niet in flankerende maatregelen waarbij een coachende Vlaamse overheid de lokale besturen bijstaat. We gaan niet akkoord met het vals beeld dat door deze sectorale middelen niet langer te oormerken een oplossing ten gronde voor het probleem van de structurele onderfinanciering van de lokale besturen zou worden geboden. Deze oefening is niet meer dan een Vlaamse besparingsoperatie op de kap van diezelfde lokale besturen en van het middenveld. Er schort juridisch nog een en ander aan dit ontwerp van decreet. De toegang tot de collectieve voorzieningen voor informatie, cultuur, jeugd, sport en dergelijke vormt een basisrecht. Dit recht komt nu, zoals HART BOVEN HARD het terecht heeft verwoord, op de helling te staan. De verschillen tussen de betrokken, gedreven gemeenten en de andere gemeenten en tussen de arme en de rijke gemeenten zullen met dit ontwerp van decreet nog verder groeien.

Sp.a is bereid om, samen met de meerderheid en met de betrokken actoren, eerst deze vragen en obstakels uit te klaren. Zolang dit niet is gebeurd, zal of kan sp.a dit ontwerp van decreet niet goedkeuren.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer De Loor, hoorzittingen kunnen zeer nuttig zijn, kunnen altijd iets bijbrengen. Zolang ik hier zit, is het echter de eerste keer dat een lid van het parlement zegt dat we geen idee hadden wat we gingen doen, dat we alleen door een hoorzitting kansen hebben gemist. Ik had gehoopt dat u op zijn minst binnen de fractie zelf al eens zou hebben nagedacht, voor u bepaalde verklaringen aflegt, over wat daaronder zou kunnen vallen. Welke sectorsubsidies zijn rijp daarvoor? We krijgen dat dus niet te horen, en dat vind ik zeer vreemd. Ik vind het vreemd dat een lid van de wetgevende macht zegt dat men eigenlijk niet zonder kan. Het is altijd nuttig om extra inspiratie te krijgen, maar als u zelf die oefening nog niet voor uzelf hebt gemaakt, dan vind ik niet dat u kunt vasthouden aan die bewering.

De heer Kurt De Loor (sp·a): Mijnheer Diependaele, ik vind dat het nemen van een omweg om uw eigen verantwoordelijkheid van u af te schuiven. *(Opmerkingen)*

Jullie hebben dit ontwerp van decreet er per se met een sneltreinvaart willen doorhalen, en nu schuift u de verantwoordelijkheid van u af. Dat is echt betreurenswaardig.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Dat is nu echt wel helemaal van de pot gerukt. Wij maken net wel keuzes. U schuift die voor u uit, op basis van een

bepaling waarvan niemand eigenlijk weet wat ze nu juist betekent. We hebben een kans gemist door een hoorzitting die we hebben gemist, maar blijkbaar hebben u en uw fractie er totaal geen idee van waar u heen wilt.

De heer Kurt De Loor (sp·a): We hebben die hoorzitting niet gemist!

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Wij weten wel waarheen we willen en we hebben die verantwoordelijk ook opgenomen in dit ontwerp van decreet. Dat is het grote verschil. *(Applaus bij de N-VA)*

De heer Kurt De Loor (sp·a): Ik vind het een beetje flauw dat u nu die verantwoordelijkheid van u afschuift. Er zijn hoorzittingen geweest en die hebben heel wat materiaal opgeleverd. Daar is al een paar keer uit geciteerd, door leden van de meerderheid en leden van de oppositie. Alleen wordt er met dat materiaal verder niets gedaan. Dat is te betreuren. *(Opmerkingen)*

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Collega De Loor, u had zichzelf heel wat minder belachelijk kunnen maken als u maar één voorbeeld van een sector had kunnen geven.

De heer Kurt De Loor (sp·a): Collega Caron heeft daarnet een voorbeeld gegeven.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): De heer Caron heeft geen voorbeeld gegeven. Als u om een voorbeeld te moeten geven, nog naar een andere fractie moet verwijzen, dan is dat helemaal flauw.

De heer Kurt De Loor (sp·a): Er zit heel veel eten en drinken in wat er uit die hoorzittingen is gekomen. Die inkanteling kan perfect in het kader van een aantal sectoren. Ik heb er daarnet in mijn betoog naar verwezen. Andere zijn daar echter nog niet rijp voor, en dat is het idee van professor De Rynck over die levenscyclus van decreten. Dat leggen jullie echter gewoon naast jullie neer, omdat jullie dit per se behandeld willen zien en het nu nog door de commissies en vandaag door de plenaire vergadering willen krijgen. Ik nodig u echter uit om dat debat ten gronde en inhoudelijk te voeren. Daar wordt echter niet op ingegaan.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, collega De Loor is zelden zo door de mand gevallen als vandaag. Opnieuw is hij begonnen met het vermengen van besparen met het hele debat van het inkantelen van de stroom. We hebben in de commissie duidelijk uitgelegd dat dit iets heel anders is dan de besparingsoperatie. Als drie collega's hem echter vragen een voorbeeld te geven, dan blijkt dat hij daar niet over heeft nagedacht, dat zijn fractie daar geen standpunt over heeft ingenomen, dat hij tijdens de hoorzittingen die vragen blijkbaar niet heeft gesteld en daar niets uit heeft geleerd op dat punt, en dat hij een andere fractie moet inroepen om naar iets te verwijzen. Ik vind het heel jammer. We hebben echt grondig nagedacht over deze zaken. Al onze partijen hebben intern die discussies gevoerd met hun lokale mandatarissen, met hun studiediensten. Dat is met de VVSG besproken. Dat is op heel veel plaatsen aan bod gekomen. Op tientallen plaatsen in Vlaanderen hebben mensen daarover ideeën gevormd. Wel, ik denk dat dit debat rijp is om te worden beslecht.

Nu wordt gevraagd dat de Vlaamse overheid zou blijven controleren. Dan vraag ik me af waarom er lokale adviesraden zijn, waarom er lokale verenigingen zijn, waarom er lokale gemeenteraden zijn, waarom er lokale afdelingen van HART BOVEN HARD zijn en waarom er lokaal mensen zijn die als levende kracht in hun maatschappij dat debat voeren. Die controle is perfect mogelijk. In een democratie ís die er. Men heeft de Vlaamse overheid dus niet nodig, noch als betuttelende overheid, noch als degene die de handjes vasthoudt, noch als coachende overheid. Lokaal kunnen we dat allemaal perfect aan. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez (CD&V): Voorzitter, het is een meer dan boeiend debat. Ik wil er echter eentje meegeven waarover we misschien de komende jaren mogen nadenken. Er is er één ingekanteld die daar misschien nog niet rijp voor was, waarbij maar 35 gemeenten waren betrokken. Dat is het flankerend onderwijsbeleid. In deze cyclus heb ik er geen bezwaar tegen, maar misschien moet men dat in de toekomst, na 2017, toch nog eens van naderbij bekijken.

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

De heer Ludo Van Campenhout (N-VA): Ik begrijp het wantrouwen van de heer De Loor in de lokale besturen niet, Oostende, Gent, Leuven, en zeker een stad als Mechelen. U hebt in het bijzonder verwezen naar arme en bescheiden gemeenten. In Antwerpen is dat allemaal ingekanteld. Ik kan u zeggen dat mijn collega schepenen van Cultuur en Jeugd en ikzelf heel gelukkig zijn dat er niet bespaard wordt op sport, cultuur en jeugd. Integendeel, er wordt meer in geïnvesteerd, en autonomer. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer De Loor, je kunt het de collega's hier niet kwalijk nemen, als u zelf zegt op dit spreekgestoelte "ik zou een aantal voorbeelden kunnen geven die voor onze fractie kunnen" en vervolgens er geen enkel kunt aanhalen. U hebt dat hier letterlijk gezegd.

De heer Kurt De Loor (sp·a): Dat heb ik niet letterlijk gezegd.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer De Loor, dan moet u het verslag nog eens nalezen, maar dat hebt u wel letterlijk gezegd.

Hebben wij rekening gehouden met die hoorzittingen? Ja. U zegt hier op het spreekgestoelte dat er hoorzittingen zijn georganiseerd die allemaal een maat voor niets waren. Dat is niet waar. Van mijn toelichting tijdens de commissie hebt u geen woord gehoord, geen woord. U hebt daarna een tiental bladzijden gewoon afgelezen waaruit bleek dat u gewoon niet geluisterd had naar mijn toelichting. Waar hebben we bijvoorbeeld rekening mee gehouden? Ik geef een paar voorbeelden. Ik heb ze allemaal opgesomd in de commissie, ik ga ze nu niet allemaal herhalen. Een voorbeeld is de monitoring en ook via het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal gaan we erin voorzien dat er voor bepaalde subsidies nog een monitoring kan komen. Is dat hetzelfde als een oormerking? Neen want dan verhoogt de planlast. Dat is absoluut niet goed, dat gaan we niet doen. Wat ook heel duidelijk is gebleken tijdens mijn toelichting, mijnheer De Loor, maar u was op dat moment Oost-Indisch doof heb ik de indruk, is dat ik heel duidelijk heb gezegd dat we evolueren van een controlerende Vlaamse overheid naar een ondersteunende overheid. U zegt hier nu vijf keer op het spreekgestoelte hetzelfde wat u in de commissie hebt gezegd, namelijk: je moet naar een ondersteunende overheid gaan want dat is uit de hoorzittingen gebleken. Ik wil nog eens vijf keer herhalen wat ik in de commissie ook heb gezegd, maar u hebt geen woord gehoord van mijn toelichting. Dan is het natuurlijk heel moeilijk om nog mee te zijn in het debat.

Voorzitter, ik ga afronden. Ik, en ik hoop ook veel mensen hier aanwezig, heb absoluut vertrouwen in de lokale besturen. Ik ben er ook van overtuigd dat, als lokale politici menen andere keuzes te moeten maken en het geld gebruiken voor andere zaken dan waar het eigenlijk oorspronkelijk voor bedoeld is, de kiezer hen dan wel zal afstraffen of belonen. Ik denk dat iedereen hier die verantwoordelijkheid wil nemen. Ik stel alleen vast dat sp.a daar redelijk veel schrik van heeft. *(Applaus bij de N-VA)*

De heer Kurt De Loor (sp·a): Ik zal nog eens starten met te zeggen dat wij heel veel vertrouwen hebben in lokale besturen. Ik heb dat nu al een paar keer gezegd. Ook wij hebben in de vorige legislatuur meegewerkt aan het decreet op de planlastvermindering. Ook daar hebben we altijd gezegd dat we moeten zorgen dat we het kind niet met het badwater weggooien.

Minister, u zegt dat ik niet heb geluisterd naar uw toelichting want ik kom op een aantal zaken terug. Ik moet er ook aan toevoegen dat u specialist bent in het ontwijken van vragen en ervoor zorgen dat er geen antwoord komt op de vragen. Ik heb het daarnet nog gemerkt, minister, tijdens de actuele vragen. U hebt gezegd: wij hebben al een uitvoerig debat gehad over de conceptnota over de inkanteling OCMW's in de gemeenten, terwijl dat dat niet het geval is. U hebt de toelichting gegeven en er zijn hoorzittingen geweest. Maar blijkbaar hebt u een andere definitie van een debat.

Collega Kennes, ik nodig u uit om het debat ten gronde te voeren, dat is het pleidooi dat ik hier heb gehouden, en ook om er niet alles in sneltreinvaart door te jagen. Laat ons dat debat ten gronde voeren, op basis van onze eigen reflecties, op basis van de input van de hoorzittingen.

Ik nodig u uit, collega Kennes, om er het verslag van de commissie eens op na te lezen over die verschillende sectorsubsidies. Toen heb ik ook de vraag gesteld, maar ik heb er ook geen antwoord op gekregen, waarom er nu bewust voor wordt gekozen om die zeven sectorsubsidies te integreren in het Gemeentefonds, terwijl dat dat voor 59 andere subsidies, die perfect te traceren zijn, niet het geval is. Ook daar, minister, heb ik geen antwoord op gekregen in de commissie. Het is een gemiste kans.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

De heer Bart Somers (Open Vld): Voorzitter, dames van de regering, collega's, ik ben heel blij met het betoog van de heer De Loor. Hij is erin geslaagd spanning te krijgen in dit debat. Daardoor heeft hij ook duidelijk gemaakt waar zijn partij en fractie voor staan. Hij heeft de maatschappelijke keuze waar we voor staan, scherp gesteld. Het is belangrijk dat we dat hier af en toe doen. Zo beseffen we dat onze keuzes geen technische keuzes zijn, maar politieke.

Ik kom zo dadelijk terug op de heer De Loor, maar ik wou ook het woord nemen omdat dit een historisch moment is in Vlaanderen. Ik hoop dat het een kantelmoment is, een historisch moment waarbij Vlaanderen door dit goed te keuren, bewijst dat het een democratie is die op rijpheid aan het komen is.

Wat is de geschiedenis van dit parlement? Van dit beleidsniveau? Dit niveau is gegroeid doorheen een aantal staatshervormingen. We zijn begonnen in 1980 en zitten nu aan de zesde. *(Opmerkingen)*

Of we zijn begonnen in 1970, dan 1980, 1988 enzovoort. Nog in 1993 en daar ben ik de draad kwijt. *(Opmerkingen)*

1991,1993 en vandaag. Voilà, we zijn rond.

Bij elk van die staatshervormingen zijn er bevoegdheden overgedragen van het federale naar het Vlaamse niveau. Wat heeft Vlaanderen elke keer opnieuw gedaan? En dat is typisch voor een beleidsniveau dat nieuwe bevoegdheden krijgt: het heeft die tot zich genomen en die taak heel serieus genomen. Vlaanderen wou het op zijn manier doen. De regels die er vroeger waren, deugden natuurlijk niet. Vlaanderen ging een administratie creëren en zelf regels maken. Het idee was: wat we zelf doen, doen we beter, en we gaan dat grondig doen.

Daardoor is er door de jaren een overmaat aan regels ontstaan. Vlaanderen heeft intussen de traditie – ik zeg het met alle respect, het is een verantwoordelijkheid

van alle politici – van centralistisch te besturen. Dat is niet abnormaal, dat is kenmerkend voor elk nieuw en jong bestuursniveau. Dat wil zichzelf bewijzen. De gevolgen zien we ten aanzien van de lokale besturen. De Vlaamse lokale besturen beslissen maar over 6 procent van het bnp, het Europese gemiddelde is het dubbele.

Ze beslissen niet alleen over een beperkt aantal middelen; waar ze bevoegd zijn, zijn er ook nog eens tal van regels voor controle, opvolging en begeleiding. Ik heb enige ervaring, inderdaad mijnheer Caron, ik ben al vijftien jaar burgemeester, en wat zien we nu? Nu zien we een omslag, en dat is het bewijs van het volwassen worden van Vlaanderen.

Vlaanderen is op een punt gekomen dat het zich niet langer als Jakobijnen kan opstellen tegenover de lokale besturen. Het wil de lokale democratie ernstig nemen, de lokale besturen de vrijheid geven. Vlaanderen wil niet langer paternalistisch denken en kijken naar de lokale besturen. Dat is de realiteit. *(Applaus bij de meerderheid en de heer Bart Caron)*

Het verhaal van HART BOVEN HARD en hoorzittingen is een triestig mistgordijn dat een fundamenteel wantrouwen van de socialistische fractie in de lokale democratie moet verbergen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Een fundamenteel wantrouwen!

Een wantrouwen, en dat is een troost voor mij, mijnheer Vandenbroucke, dat gelukkig niet gedeeld wordt door alle socialisten. *(Applaus. Gelach)*

En ik heb het niet over de heer Bertels. Ik heb het nu wel over uw burgemeesters. Ik zou de heer De Loor eens graag oog in oog zien met de heer Tobback! *(Applaus. Gelach)*

Met de heer Termont! Met de heer Landuyt! *(Applaus)*

Ik zou eens willen weten wat zij ervan vinden dat hun partij hun verbiedt om op een volwassen manier de middelen die ze hebben, uit te geven, te besteden en daar keuzes in te maken. Dat is de fundamentele problematiek die hier op tafel ligt. Dat is de vraag: vertrouwt u die lokale democratie of niet? Dat heb ik de heer De Loor de hele tijd horen zeggen. Ik heb hem eigenlijk Stalin horen parafraseren: vertrouwen is goed, maar controle is beter. *(Hilariteit)*

Ik ben bereid – ik durf het niet goed publiek te doen – om in een besloten vergadering toelichting te geven bij wat er in de praktijk gebeurt met al die rapporten, wat er op de gemeentehuizen in Vlaanderen met al die opvolgingsrapporten gebeurt. Ik doe een appel aan al mijn collega-burgemeesters en schepenen, over alle fracties heen. Ik heb die stapel ooit op mijn bureau gelegd. Dat was zó een stapel. Wie die leest, hoe grondig die gelezen wordt, wat men daarmee doet, hoe men daar in vergaderingen met ambtenaren over nadenkt, hoe men dat in schepencolleges leest, daarmee werkt, daarop terugblikt…Als er begrotingen worden opgemaakt, zegt men: verdorie, pagina 24 van dat rapport, dat moeten wij hier toepassen. Dat is planeconomie. *(Gelach. Applaus)*

Stop daarmee! Houd daarmee op! Heb vertrouwen in de lokale besturen! Daar zit uw kracht.

De heer De Loor heeft daarnet gevraagd waar de participatie georganiseerd wordt. Die wordt natuurlijk lokaal georganiseerd, in de cultuursector. Zijn wij hier in staat maatwerk te doen? Kunnen wij de grote, wonderbaarlijke stad Antwerpen – na New York de belangrijkste stad ter wereld, en over New York kun je discussiëren – behandelen als Mechelen, of als Lier, of als Dessel, of als Puurs? Het culturele veld in

al die verschillende steden en gemeenten is verschillend. Als er participatie georganiseerd moet worden, als er dialoog moet zijn, dan moet die lokaal georganiseerd worden. Lokaal praat een schepen van Cultuur met elke culturele vereniging Hij kent die. Hij kent de noden. Hij heeft een kijk op wat die mensen nodig hebben. Je moet dat lokaal uitbouwen en organiseren. Dat is de essentie van vertrouwen in lokale democratie. Het was het grote probleem van Vlaanderen de voorbije jaren. Ik hoop dat we daarvan genezen zijn.

Ik heb in Leuven een eed gezworen aan Louis Tobback, aan Renaat Landuyt, aan collega Termont en aan de collega van Antwerpen – het was de schepen van Cultuur, want De Wever kon er niet zijn, die had het te druk. We zijn met de vijf cultuursteden samengekomen en hebben gezegd: als we in het Vlaams Parlement zitten, gaan we opkomen voor de belangen van die lokale besturen en gaan we proberen het parlement en de regering ervan te overtuigen dat er niet twee soorten democratie zijn, dat de lokale democratie geen tweedeklassedemocratie is. Het omgekeerde is waar: als de democratie ergens levend en sterk is, als er ergens participatie is, als er ergens vertrouwen is in de politiek, dan is het lokaal. Het voorstel dat hier voorligt, is de historische ommekeer. Het staat haaks op het verleden dat de heer De Loor hier heeft geschetst.

Er is hier ook gesproken over professor Krik, Krak, Drink, Huppeldepup – vele waardevolle professoren. Wij moeten naar hen luisteren, want we kunnen ervan leren. Maar ik heb altijd geleerd, ook van onze socialistische vrienden, dat ervaringsdeskundigen heel belangrijke personen zijn. De professoren van het leven zijn in dit dossier de burgemeesters en de schepenen. Als er één voordeel is aan de cumul, groene vrienden, dan is het dat zij hier massaal aanwezig zijn, en dat zij weten dat dit ontwerp van decreet een goed ontwerp van decreet is, dat de lokale democratie versterkt, en dat dat goed is voor Vlaanderen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De heer Kurt De Loor (sp·a): Als jullie zeggen dat een hoorzitting een hoog showgehalte kan hebben, dan verwondert het me dat dit er ingaat als zoete koek. Ik wil de pret niet bederven en zeker jullie avond niet, maar, mijnheer Somers, u hebt weinig inhoudelijks verteld. U hebt veel show gegeven, maar weinig inhoud. We hebben bij alle voorgaande sprekers al gehoord dat lokale besturen vertrouwen moeten krijgen. Het is net in het belang van de lokale besturen dat sp.a dit ontwerp van decreet niet zal goedkeuren. Doordat de sectorsubsidie armoedebestrijding wordt ingekanteld, vrees ik het ergste. U hebt ook verwezen naar participatie. Het was sp.a die tijdens de vorige legislatuur heeft meegewerkt aan het decreet op de planlastverlaging. Daar heb ik u niets over horen zeggen. U hebt wel verwezen naar oude beelden en clichés waarmee u de lachers op uw hand haalt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Voorzitter, geachte burgemeesters en schepenen – pardon – waarde collega's, het zal een onmogelijke opdracht zijn om de heer Somers in al zijn hoedanigheden en kwaliteiten te kloppen tijdens mijn betoog. Ik zal het ook niet proberen.

Ik geef hem voor 90 procent gelijk, maar wil enkele dimensies aan het debat toevoegen omdat ze ook bestaan en reden van bestaan hebben. Een eerste dimensie is de volgende. Ik zeg dit ook voor de Vlaams-nationalisten in de zaal, waar velen toe behoord hebben. *(Rumoer)*

Ik kijk naar niemand in het bijzonder en er staat ook geen spiegel.

De hele emancipatiebeweging van Vlaanderen en de staatshervorming is in haar eerste stappen geënt op cultuur. Hoe heette dit huis tijdens zijn eerste

bestaanstermijn? De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. Vlaanderen heeft zich in de beginjaren van zijn eigen autonomie, zoals de lokale besturen ook hun autonomie bevechten, bevochten van cultuur. Cultuur was de eerste bouwsteen om de eigen identiteit te etaleren, om zich te confirmeren, om zich te bevestigen als beginnende natiestaat. Met welke symbolen konden en wilden we dat doen? We wilden dat doen door ons volk te leren lezen, door het te stimuleren aan cultuur te participeren, door onze artiesten te koesteren.

Waarom zeg ik dat? Omdat het niet zonder belang is in deze discussie. De allereerste decreten waren het Cultuurpactdecreet, het Bibliotheekdecreet, het decreet op de cultuurraden, allemaal decreten die vandaag min of meer worden ingekanteld in dit verhaal. Ik wil de klok terugdraaien naar het begin van de jaren 70. Voor wie meer informatie wil: we hebben briljante historici in onze fractie. Laat ons het veld van vandaag vergelijken met dat van toen. Kijk naar welke openbare bibliotheken we vandaag hebben, hoeveel mensen eraan deelnemen, weg van de verzuilde instituutjes van ervoor, de zolderkamerbibliotheken van het Davids- en Willemsfonds. Kijk welke fantastische cultuurhuizen we hebben, prachtige zalen, gemeenschapscentra in bijna alle dorpen en hoe het verenigingsleven er gesteund wordt in zijn werking. Kijk welke fantastische sporthallen we hebben, welke prachtige sportinfrastructuur we hebben voor de sportclubs. Kijk naar het bloeiende jeugdwerk, dat twintig jaar geleden ten dode was opgeschreven. Het heeft nu meer dan ooit zichzelf heruitgevonden. Laat ons eerlijk zeggen hoe dat komt. Dat is ook het gevolg van veertig jaar stimuleringsbeleid van de Vlaamse overheid. Heel veel van die infrastructuur en werkingen zijn onder impuls van de Vlaamse overheid in al zijn verschillende samenstellingen gerealiseerd over die periode.

Waar of niet? Hebben we geen monnikenwerk gedaan? Ja, we hebben dat gedaan. We zijn heel ver gekomen. En ja, op een bepaald moment geraakt het effect van de decretale regelingen wat uitgeput. We hebben al zo veel infrastructuur en werkingen. Ik kan u een bloemlezing geven van de stijging van de gemeentelijke budgetten voor cultuur, jeugd, sport enzovoort. Die zijn in de loop van die periode astronomisch gestegen, waarde ex- burgemeesters en exschepenen. Of niet soms?

Hadden we dat niet gedaan, dan had de heer Somers zijn betoog niet moeten houden. Vlaanderen heeft mee gebouwd aan de sterkte van de lokale besturen. Laat ons dat ook maar eens erkennen. Maar we zijn er inderdaad aan toe om een en ander los te laten. De effecten zijn grotendeels uitgewerkt. De lokale besturen zijn sterker geworden. Er is overal veel professionaliteit binnengekomen. En ja, we kunnen daar grotendeels verder mee. We kunnen er ook op bouwen.

Het is een stimuleringsbeleid geweest, weet u dat? Alleen de bibliotheek was een verplichte voorziening, gelukkig maar. Die verzuiling van toen hebben we overwonnen. Het waren trouwens CVP-ministers als Rika De Backer en Frans Van Mechelen. Dat Bibliotheekdecreet was een mijlpaal in onze cultuurgeschiedenis. Kijk hoeveel lokale besturen vandaag hun eer en prestige mee opbouwen met sportevenementen en grote cultuurmanifestaties, van cultuurhoofdsteden tot Vlaamse evenementen. We hebben heel belangrijke stappen vooruit gezet, met dat vrijwillige stimuleringsbeleid. Het moest niet, maar men deed het toch, omdat men het lokaal belangrijk vond. De regelzucht en controlitis van Vlaanderen heeft een en ander ook verknoeid, jammer genoeg.

Mijnheer Somers, we gaan bijlange niet ver genoeg, weet u dat? Waarom doen we niet hetzelfde in het welzijnsbeleid? De betutteling ten top is dat! Er zijn duizenden regels over het welzijnsbeleid in Vlaanderen. We hebben nochtans een OCMW, dat straks ook wordt ingekanteld, dat dat zeer goed zou kunnen coördineren. Waarom doen we dat niet met het lager en het kunstonderwijs?

Waarom moeten wij dat vanuit Brussel blijven sturen? Waarom geven we de lokale besturen daarvoor geen enveloppe? Zij kunnen dat ook.

Kent u het Deense model van lokaal bestuur? Daar is het deel van de lokale besturen van het bnp ongeveer 25 procent, en niet de 6 procent zoals bij ons. Het is goed dat cultuur wordt ingekanteld. Maar sta er ook eens bij stil. Wees consequent en consistent. Durf ook de denkoefening te doen over een versterking van de lokale besturen op alle terreinen van uw beleid in Vlaanderen. Stop ook daar de betutteling, want die is groot. Durft u een enveloppe te geven aan de lokale besturen om zelf de kinderopvang te organiseren? *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Nee, dat doen we dan maar niet. Daar zijn we bang van. Dat houden we samen. Dat zijn de uitdagingen waar Vlaanderen echt voor staat. Kent u een sector met meer regels dan de monumentenzorg in Vlaanderen? Wie heeft onlangs het decreet Onroerend Erfgoed vernieuwd, geen jaar geleden? Wie was de bevoegde minister alweer? Ik bedoel maar, wees eens consequent. Daar blijft de regulitis heersen, en is er een totaal gebrek aan vertrouwen in de lokale besturen.

Het is waar, niet elke sector is even rijp om los te laten. Dat is zo. We kunnen de sportsector en de cultuursector rustig van wal duwen. Ik vertrouw de heer Somers zelfs, dat hij trots is op wat hij cultureel-artistiek in Mechelen kan realiseren. We kunnen nog veel verder gaan. We gaan dingen loslaten en dingen niet.

Maar loslaten en loslaten zijn twee. Er zijn heel veel nuances. Want, collega's, wees ook eens eerlijk: niet elk gemeentebestuur heeft de bestuurlijke capaciteit om dat autonoom op al die terreinen even professioneel in de hand te nemen. De schaal van de besturen speelt een rol, de rijkdom van de gemeenten speelt een rol, ik wil ook geen ongelijk aanbod hebben over Vlaanderen. Onze oeverloze bestuurlijke rommel draagt er ook niet toe bij. Zwembaden beheren? We komen uit een tijd dat elke gemeente een zwembad moest hebben en dat ze tegen elkaar op concurreerden. Nu is er een absolute nood om zwembaden intergemeentelijk aan te pakken, of stadsregionaal.

Waar wachten we op om stadsregionale structuren uit te bouwen, om grote cultuurcentra, zwembaden, evenementhallen of wat dan ook te laten samenwerken? Maar neen, daar komt het ook niet van. Want dan kijkt het ene bestuur naar het andere en wil het er ook niet voor meebetalen. We hebben daar een lange weg af te leggen om een en ander te doen. De discussie over de provinciale middelen zou daar trouwens een bijdrage kunnen toe leveren.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans (N-VA): Excuseer, mijnheer Caron, dat ik u onderbreek. Ik kan mee met veel dingen die u vertelt, maar wat u zegt over die regionale samenwerking hebt u nu toch al meerdere keren gezegd in de commissie. Ik ben daar ook voorstander van. Alleen vind ik wel dat dit organisch moet groeien. Je kunt niet zomaar zeggen tegen gemeenten: "Hop, die en die en die gaan nu samenwerken." Dat moet vanuit stimuli, incentives, komen. Maar je hebt heel veel gemeenten die dat nu al doen, met betrekking tot cultuur, bibliotheken, eventueel sportinfrastructuur. Dat is nu aan het groeien bij de lokale besturen. Die zijn ook niet dom, natuurlijk. Dat gaat zijn tijd en een cultuuromslag vragen, maar ik geloof erin. Ik geloof in het organisch groeien. Dat is ook zo met de erfgoedcellen: gemeenten die een geschiedenis delen, die een door de eeuwen heen organisch gegroeid geheel vormen, gaan samen en vinden elkaar terug. Die weg moeten we inderdaad opgaan. Een burgemeester die niet regionaal denkt, is inderdaad niet mee met deze tijd.

De heer Bart Caron (Groen): Ik wil dat illustreren, zonder daarin te ver te willen gaan. Vindt u het normaal dat Vlamingen die willen zwemmen in hun

gemeente een ander tarief betalen dan diegenen die uit een buurgemeente naar het zwembad komen? Collega's, bij dat soort kwesties moeten we ook eens stilstaan.

Minister, ik wil toch iets zeggen over die besparingen. De 5 tot 10 procent besparing in Jeugd en Cultuur is doorgevoerd het jaar voor de inkanteling dit jaar. Het is een besparing op het budget van de lokale besturen. Maar wat veel straffer is: artikel x van dit decreet, ik weet niet meer vanbuiten welk nummer het is, bepaalt dat die bedragen in de toekomst niet meer geïndexeerd worden. Sorry, als dat geen besparing is op lange termijn, dan weet ik het niet meer. Het is niet de reguliere stijging met 3,5 procent van het Gemeentefonds die dat goedmaakt. Dat betreur ik. Als je het echt meent, ga je ook de indexering meegeven aan de lokale besturen.

Minister, ik weet dat het flankerend onderwijsbeleid niet uw bevoegdheid is, maar wel die van een andere minister in de eerste rij. Daar is de besparing 30 procent. Minstens de perceptie van besparing wordt hier uitgestraald. Uw gemeente- of stadsontvanger zal u daar ook op wijzen. Laat ons daar ook niet flauw over doen, het is maar een vaststelling.

Collega's, we zijn dus niet tegen het principe van de inkanteling. Maar dat betekent ook niet dat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid moet ontlopen. Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen en zelf een aantal dingen doen. Je moet toezien op wat er gebeurt en je moet impulsen blijven geven voor een aantal dingen. Er werden in dit halfrond tientallen regelingen goedgekeurd van impulssubsidies voor lokale besturen of voor intergemeentelijke samenwerkingen. Minister Homans heeft drie dagen geleden aan intergemeentelijke samenwerkingsverbanden een persbericht verstuurd over impulssubsidies voor integratieprojecten. Akkoord, toch? Het is niet omdat we iets loslaten dat we geen andere stimuli kunnen geven als we bepaalde doelstellingen willen bereiken. Vlaanderen zal zich toch niet terugtrekken, in negatieve zin?

Collega's, ik heb al op opaciteit gewezen, maar ik wil nog iets zeggen over autonomie en planlast, vooraleer ik negen voorstellen doe.

Minister, in het kader van het decreet waarmee we de beleids- en beheerscyclus (BBC) hebben ingevoerd, werd er gewerkt met lokale prioriteitsstellingen, die gekoppeld waren aan de vermaledijde decreten die we nu grotendeels afschaffen. Daarmee werden alle regels met betrekking tot bewijslast sectoraal in de decreten – lokaal cultuurbeleid, jeugdbeleid, enzovoort – afgeschaft. Dit decreet scheurt, zeker voor cultuur en jeugd – ik zal niet over alle sectoren spreken want ik ken ze niet allemaal –, geen enkel blad af van de zogenaamde planlast. Er was namelijk geen planlast meer. Er was alleen het meerjarig strategisch beleidsplan. 'That's all!' Kom dus niet af met het argument dat er een planlastvermindering is. Die was al weg en dat hebben wij mee goedgekeurd tijdens de vorige legislatuur.

Volgend punt: autonomie van de lokale besturen. Ik zal dat negatief inkleuren om het gemakkelijker te maken. Ik ben me ervan bewust dat de besparingen die lokale besturen kunnen doen op Cultuur, Jeugd en Sport helemaal niet worden veroorzaakt door het ontwerp van decreet dat voorligt. Alle voorgaande decreten lieten dat ook al toe. Het waren namelijk geen verplichtingen, maar stimuleringsdecreten. Er zijn helaas al veel bibliotheekfilialen in Vlaanderen dichtgegaan voor dit ontwerp van decreet op tafel lag.

Zeg me op welke terreinen de lokale autonomie reëel verhoogt met dit ontwerp van decreet. Niks, rien de rien. Er zal geen blad minder naar Brussel worden verstuurd, er moest al geen blad worden verstuurd, en de autonomie is maximaal. Vooral de psychologische indruk wordt gewekt, maar het is niet zo. Het is niet zo, het was al zo. Men kon dus al bibliotheekfilialen sluiten, en de gemeenteraad kon

het college of de schepen van Cultuur interpelleren over die zaken, dat verandert niets. Schijn bedriegt ook soms.

Het betekent niet dat Vlaanderen niets mag doen. Mag ik een pleidooi houden voor coproductie tussen Vlaanderen en de lokale besturen om dingen samen te doen? Mag er rond het flankerend onderwijsbeleid nog worden samengewerkt tussen Vlaanderen en lokale besturen? Zijn er geen grote uitdagingen met kansarmen en achtergestelde groepen die niet participeren? Zijn er niet enkele accenten die Vlaanderen het best zou leggen om het net oplossingsgericht en min of meer egaal over Vlaanderen te spreiden, met lokale varianten, met heel veel beleidsruimte voor de lokale besturen en niet met een pak regeltjes, maar met een gedeelde doelstelling die we op het terrein op onze eigen manier kunnen invullen?

Ik houd een pleidooi opdat Vlaanderen zich niet zou terugtrekken uit die sectoren, niet blind aan de kant zou gaan staan, maar als een coproducent dingen zou doen. We doen het tenslotte ook voor openbare werken, we doen het voor het deradicaliseringsbeleid, voor de monumentenzorg. Niet loslaten, maar op een verstandige wijze autonomie combineren met elkaar versterken en samenwerken. Een volwassen vorm van coproductie.

Er zijn veel nieuwe uitdagingen, waar de decreten die we nu afschaffen niet voor dienden. Mag ik een korte opsomming geven? Er is een heel nieuw middenveld ontstaan in Vlaanderen, buiten het traditionele verenigingsleven. Hoe gaan we daarmee om? Moeten we die extra kansen geven? Wat doen we met de problematiek van participatie van kansengroepen in cultuur, jeugd of onderwijs? Wat doen we met de noden aan meer etnisch-culturele diversiteit in lokaal cultuur- en jeugdwerk? Wat doen we met de spreiding van kunst en cultuur? Kunnen we die efficiënter organiseren? Want daar komt ook veel geld van Vlaanderen.

Wat doen we met het adviesbestel? Hoe kunnen we het bibliotheekwerk 'verhedendaagsen', moderner maken en actueler laten inspelen op noden? Daarvoor doe ik negen voorstellen van flankerend beleid, niet omdat we dat ontwerp van decreet willen wegstemmen, maar omdat die voorstellen vanuit Vlaanderen nodig zijn om dit allemaal mogelijk te maken.

Draag over naar het Gemeentefonds zonder besparingen, en indexeer. Be fair naar de lokale besturen. Behoud de Werking Met Kansarme Jongeren (WMKJ) op het Vlaamse niveau. Die hanteren de methodiek van het jeugdwerk en daarom zijn ze historisch in het jeugdwerk ondergebracht. Maar eigenlijk is het jeugdwelzijnswerk. Dit gaat over kansengroepen. Het gaat over die moeilijke gasten voor ze in de bijzondere jeugdzorg terechtkomen. Dat is preventief beleid.

Mijnheer Durnez, zoals het flankerend onderwijsbeleid is dit een Vlaamse maatschappelijke doelstelling die we samen met de lokale besturen moeten ontwikkelen, maar die we niet mogen loslaten. Hier staat veel te veel op het spel. We doen niet aan symboolpolitiek omdat je het inkantelt. Dit is een kwetsbare sector. Pak dat op.

Monitor de effecten van dit ontwerp van decreet en koppel ze aan de stadsmonitor. Dan krijg je in je gemeente ook de resultaten van wat gebeurt vergelijkbaar.

Bevorder de intergemeentelijke samenwerking op deze terreinen. Stimuleer ze. Er moet echt iets gebeuren. We kunnen veel geld uitsparen, lokaal, ook voor cultuur, jeugd en sport indien we meer samenwerken op intergemeentelijk niveau en we publiek uitwisselen, want dat gebeurt veel te weinig.

Denk na over een heel beperkt, maar innoverend impulsbeleid op die terreinen. Welke accenten wil je leggen? Wil je iets doen rond participatie, een klein

dingetje, wel doe dat, maar gericht, zoek in uw lokale besturen partners. Ik noem dit een innovatief impulsbeleid.

Maak een inhoudelijk visiekader over wat cultuur voor een gemeente is, over wat jeugdwerk is, over wat kwaliteit is. Maak het omdat de gemeenten het kunnen gebruiken als hun eigen spiegel, voor hun eigen feedback. Doe het niet omdat Vlaanderen zal controleren, want dat doen we niet meer, maar maak een tool die hen helpt, een tool die ook meteen de criteria maakt om het mooi in de stadsmonitor te kunnen aanbrengen. Maar, een tool die ook aan gemeenteraadsleden toont waar het hapert, waar het niet goed gaat, zodat ze kunnen ingrijpen. Maak dus een inhoudelijk kader.

Dit vindt u misschien een vreemd voorstel, maar maak een bibliotheekdecreet naar Nederlands model. Er is geen enkele verplichting aan gekoppeld, maar daarin wordt ingeschreven wat een bibliotheek is, omdat je die wilt hebben als een symbolisch punt. Er staat in wat de kwalitatieve toetsstenen zijn, die je niet controleert, maar die als toetsingstabel, als spiegelbeeld kunnen worden gebruikt voor de lokale besturen.

En ten slotte ga ik een beetje verder dan u allemaal wanneer ik denk aan burgerparticipatie. Jeugdraden, sportraden en cultuurraden worden behouden in dit ontwerp van decreet, maar laat ons eerlijk zijn, collega's, er zijn veel innovatievere, veel interessantere vormen van burgerparticipatie. En die maken we nu net niet mogelijk! Laat toch eens het oude stramien los en vertrouw op de lokale besturen om de burgerparticipatie te organiseren. Geef eventueel een aantal inhoudelijke ideeën aan over hoe ze dat kunnen doen, maar stop met ze te verplichten.

Dit zijn negen voorstellen voor flankerende maatregelen zonder enige verplichting en zonder enige planlast, maar die inhoudelijk en kwalitatief een en ander willen verbeteren. Dat zouden we moeten doen. Ik hoop dat de sectorale ministers dat straks ook zullen doen. Ik dank u. *(Applaus bij Groen, sp.a en Open Vld)*

De heer Kurt De Loor (sp·a): Ik wou naar aanleiding van wat de heer Meremans heeft gezegd, nog een kleine toevoeging doen. Ik merk dat deze meerderheid hinkt op twee benen. Enerzijds zegt de heer Meremans dat stimuli voor de intergemeentelijke samenwerking noodzakelijk zijn, dat ze er moeten komen. Anderzijds, als ik dan het voorbeeld neem van fondsen ter bestrijding van kinderarmoede, vindt hij die blijkbaar niet nodig omdat ze ingekanteld worden als sectorsubsidie. Ik vind dat een bijzonder slecht idee.

Maar, minister, ik stel voor dat we de rekening maken op het einde van de rit, in 2019, voor wat betreft de strijd tegen kinderarmoede. We zullen in de resultaten zien hoeveel vernieuwend beleid er is ontwikkeld doorheen de jaren en ook of de cijfers over de kinderarmoede gedaald zijn. Laat ons daar een afspraak over maken.

De heer Ward Kennes (CD&V): Ik wil graag de heer Caron bedanken. Ik vind dat er heel inspirerende voorstellen in zitten. Ik ben er zeker van dat we er in een aantal commissies op terugkomen. *(Applaus bij Groen en Open Vld)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 357/1)

– De artikelen 1 tot en met 41 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen onderwijs – 360 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen onderwijs.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 360/3)

– De artikelen 1 tot en met 20 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot invoering van de kilometerheffing en stopzetting van de heffing van het eurovignet en tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 in dat verband – 370 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot invoering van de kilometerheffing en stopzetting van de heffing van het eurovignet en tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 in dat verband.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Rzoska, verslaggever, heeft het woord.

De heer Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, ik verwijs naar het verslag, want ik heb dit eigenlijk meegenomen in het verslag over ontwerp van decreet 350, dat ik eerder heb gedaan.

De voorzitter: Dan heb ik slecht geluisterd.

Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 370/4)

– De artikelen 1 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement op artikel 11. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 370/5)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 12 tot en met 18 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er zijn amendementen op artikel 19. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 370/5)

De stemmingen over de amendementen en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 20 tot en met 43 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er is een amendement tot invoeging van een artikel 43/1. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 370/5)

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

– Artikel 44 wordt zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN DECREET van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Emmily Talpe, Peter Persyn, Vera Jans en Tine van der Vloet houdende regeling van de binnenlandse adoptie van kinderen en houdende wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen
– 390 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Emmily Talpe, Peter Persyn, Vera Jans en Tine van der Vloet houdende regeling van de binnenlandse adoptie van kinderen en houdende wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Collega's, exact elf maanden geleden rinkelde de telefoon bij ons. Het was het adoptieagentschap met, na vijf en een half jaar wachten, de licht surreële vraag of we 'klaar' waren. Zes dagen eerder was immers een prachtig meisje geboren met krullend haar, gitzwarte ogen en een ondeugende blik. Toen ging het snel. Nog diezelfde middag trok Mabel Parys bij ons in. Ze veroverde onze harten en de rest is – voor ons althans – geschiedenis.

Ik sta hier vandaag omdat ik Mabel – en elk adoptiekind met haar – het recht wil geven om te weten waar ze vandaan komt. Maar ik sta hier ook omdat ik alle geboorteouders de garantie wil geven op onafhankelijk advies op het moeilijkste ogenblik in hun leven. En ten slotte omdat ik alle kandidaat-adoptieouders het recht wil geven op een transparante en flexibele procedure. Ze staan vandaag

met meer dan vijfhonderd op een afgesloten wachtlijst. Voor hen allemaal is het tijd dat wij vandaag actie ondernemen.

Collega's, wij weten in dit parlement al bijna tien jaar dat de adoptieregels uit de tijd zijn. De hoorzittingen over de gedwongen adopties, de aanbevelingen van experten en van mensen uit het veld, hebben dat het afgelopen jaar nog eens pijnlijk onderstreept. Kinderen, ouders en geboorteouders ervaren elke dag dat onze adoptiewetgeving niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk uit de vorige eeuw stamt. Negen artikels, achthonderd woorden telt het huidige decreet en daar staat niets in over een recht op informatie van een adoptiekind over zijn adoptiestatus. Het decreet zwijgt over inzagerecht, informatiedeling of het recht op nazorg. Geen enkele bepaling spreekt over de noodzaak om adoptiedossiers te bewaren. En het decreet blijft oorverdovend stil over de begeleiding van geboorteouders. Daar brengen wij vandaag verandering in.

Omdat die verandering blijkbaar niet altijd voor iedereen even duidelijk is, zet ik de drie belangrijkste werven van verandering even in de verf. We maken adoptie transparanter, eenvoudiger en goedkoper. En we geven voor het eerst adoptiekinderen recht op inzage in hun dossier.

Eerst over die eenvoudige en duidelijke procedure. Die is vandaag complex en onduidelijk. Ik geef een paar voorbeelden. Als kandidaat-adoptant moet je vandaag twee verschillende trajecten volgen naargelang je binnenlands dan wel interlandelijk wil adopteren. Switchen is niet mogelijk, en dat is in strijd met het Burgerlijk Wetboek.

De binnenlandse adoptiediensten onderzoeken vandaag de geschiktheid van kandidaat-adoptanten. Krijg je een negatieve evaluatie, dan volgt er geen contract en heb je nul beroepsmogelijkheid. Dat is bij interlandelijke adoptie wel het geval.

Het geschiktheidsvonnis volgt meestal een jaar na de feitelijke adoptie. Die volgorde is kafkaiaans. Ze opent de deur voor ongevallen. Bij interlandelijke adoptie komt het vonnis wel voor de feitelijke adoptie. Daarom stemmen we met dit decreet het interlandelijk en binnenlands adoptietraject op elkaar af, zorgen we voor een duidelijk adoptietraject met beroepsprocedure en moet de rechter zich eerst uitspreken over de geschiktheid van kandidaten vooraleer een kind wordt toegewezen.

Maar onder een eenvoudige procedure verstaan we ook een transparante. De wachtlijst voor kandidaat-adoptanten kunnen we niet inkorten. Die hangt af van het aantal kinderen dat wordt afgestaan, maar we kunnen ze wel doorzichtiger maken. Daarom voeren we instroombeheer in. Dat betekent dat kandidaat-adoptanten enkel worden toegelaten wanneer er een realistische kans is om op relatief korte termijn te adopteren. En terwijl kandidaten op de wachtlijst staan, krijgen ze in het vervolg ook informatie over pleegzorg.

En ten slotte laten we er in dit decreet geen twijfel over bestaan dat een kind direct na de geboorte ofwel kan worden geplaatst bij de kandidaat-adoptieouders, of dat het kan worden opgevangen in een pleeggezin tijdens de bedenktermijn van de geboorteouders. Ook die helderheid is onderdeel van een glashelder traject. Een transparante procedure laat dus flexibiliteit toe, zorgt voor een geschiktheidsvonnis voor de feitelijke adoptie, werkt met instroombeheer en voorziet in de optie voor directe plaatsing. Dat was onze eerste werf.

De tweede werf is die van de efficiëntie. Het aantal binnenlandse adopties is relatief beperkt. Vier adoptiediensten waarvan sommige soms maar een adoptie per jaar begeleiden, is niet efficiënt. Elk van hen wordt immers geacht personeel te hebben voor elke fase van het adoptietraject. Bovendien zijn er heel wat verschillende organisaties actief op het terrein, maar ontbreekt duidelijke regelgeving voor wie welke opdracht uitvoert. Ook hier brengen we de nodige verandering. We

versterken de sector door een duidelijke taakverdeling af te spreken tussen alle organisaties en door in een structurele financiering te voorzien.

We smelten de vier verschillende adoptiediensten samen tot een grote pluralistische dienst. Die dienst garandeert de persoonlijke levenssfeer van de kandidaat-adoptanten en afstandsouders te eerbiedigen zonder discriminatie. Die filosofie hebben we ook doorgetrokken in de opmaak van dit voorstel van decreet. We zijn er trots op dat dit het eerste genderneutrale voorstel van decreet is, zonder verwijzingen naar hij of zij, maar open voor alle Vlamingen die met adoptie te maken hebben.

Ook in de begeleiding van geboorteouders brengen we verandering. Vandaag gebeurt die immers door die adoptiediensten, maar gek genoeg zijn diezelfde diensten financieel afhankelijk van het aantal kinderen dat wordt afgestaan. Het zijn immers de kandidaat-adoptieouders die een belangrijke bron van financiering vormen voor de diensten.

Hoewel de adoptiediensten die begeleiding vandaag ook in eer en geweten doen, is het onverstandig om de kat bij de melk te zetten. Dus hebben we voor een structurele financiering gezorgd en voor een financiële en functionele scheiding tussen de teams die geboorteouders begeleiden en de teams die aan adoptiebemiddeling doen.

De structurele financiering is ook belangrijk voor een ander punt dat ons na aan het hart ligt, de betaalbaarheid. N-VA vindt het belangrijk dat adoptie toegankelijk is voor iedereen. Vandaag kost een binnenlandse adoptie zoveel als een Dacia. Maar er zijn heel wat mensen die niet zomaar 8000 of 9000 euro op tafel kunnen leggen en toch prima adoptieouders zouden zijn. Dus schaffen we die drempel af. Vroeger betaalden adoptanten voor de algemene werking van de adoptiedienst, nu zullen die diensten nog enkel de kost van de eigen bemiddeling en nazorg aanrekenen aan adoptanten, met als resultaat dat de prijs van een adoptie gevoelig daalt.

Onze eerste werf was een transparante procedure, onze tweede een efficiëntere werking van het adoptieveld met één sterke en pluralistische organisatie, functioneel en financieel gescheiden teams en een lagere kostprijs om te adopteren als resultaat. Tot slot, en dat is onze derde werf van verandering, krijgt iedere geadopteerde het recht op informatie over zijn afkomst. Momenteel is er geen specifieke regelgeving voor het inzagerecht van binnenlands geadopteerde kinderen. Als gevolg daarvan kunnen geadopteerden enkel informatie consulteren op basis van de Privacywet van 1992. Ons voorstel van decreet geeft elke geadopteerde het recht op informatie over zijn afkomst, inclusief de identiteit van zijn afstandsouders. Maar ook afstandsouders krijgen een recht op niet-identificeerbare informatie over de geadopteerde. Dat betekent dat een afstandsouder informatie kan opvragen over het welbevinden van de geadopteerde, maar geen recht heeft om bijvoorbeeld zijn naam of woonplaats te kennen.

Voor het eerst voeren we ook een recht op nazorg in. Het adoptieproces eindigt niet bij de eigenlijke adoptie zelf. Integendeel, op het moment dat het adoptiekind bij het gezin terechtkomt, begint voor beide partijen een nieuwe periode in hun leven. Adoptie is immers een gebeurtenis met een grote impact. Daarom hebben we de nazorg ook decretaal verankerd.

Mabel heeft de voorbije week haar eerste stapjes gezet. Als ze straks wat groter is, heeft ze dankzij dit voorstel van decreet, net als alle andere adoptiekinderen, het recht om te weten waar ze vandaan komt. Als u straks op dat groene knopje drukt, maakt u adoptie transparanter, eenvoudiger en goedkoper en geeft u elke partij in het adoptieproces meer en duidelijkere rechtswaarborgen. Doén, zou ik zeggen. Ik dank u voor uw steun. *(Applaus)*

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): De voorbije jaren kwamen er in Vlaanderen jaarlijks gemiddeld 25 à 30 binnenlandse adopties tot stand. Dat is niet zoveel, hoor ik jullie denken, en dat is waar. Maar al is het aantal adopties relatief beperkt, dat cijfer staat in schril contrast met de familiale en emotionele impact die adoptie heeft op iedereen die ermee te maken heeft. Ik denk dan in eerste instantie aan de adoptiedriehoek: afstandsouder, kind en adoptant.

Het is dan ook noodzakelijk dat er een goede decretale regeling bestaat. Vandaag bestaat er nauwelijks een duidelijk kader of regelgeving. De problematiek met betrekking tot de gedwongen adopties, die hier straks nog ter sprake komt, heeft ons geconfronteerd met de risico's die het ontbreken van een duidelijk kader kunnen meebrengen. Deze dossiers tonen dus des te meer aan dat er absoluut nood is aan een betere regelgeving op het vlak van binnenlandse adoptie in Vlaanderen. Collega's, al vorige legislatuur werd de nood aan een vernieuwd en gemoderniseerd kader voor de binnenlandse adopties aangevoeld en onder andere in de beleidsnota van minister Vandeurzen is deze noodzaak en het voornemen om te komen tot een nieuwe decretale regeling opgenomen.

Ook CD&V is hiervan absoluut van overtuigd. Daarom hebben we mee de schouders gezet onder een duidelijk en noodzakelijk decretaal kader, eerst via het opmaken van een conceptnota inzake binnenlandse adoptie en nu met dit voorstel van decreet.

Collega's, dit voorstel van decreet maakt een aantal duidelijke keuzes, keuzes waartoe we na een zorgvuldige en grondige afweging zijn gekomen. Zowel de hoorzittingen over gedwongen adopties als de conceptnota's hebben ons veel geleerd en vormden een fundamentele bijdrage om te komen tot het thans voorliggend voorstel.

Onze keuzes zijn ingegeven vanuit onze bekommernissen voor het welzijn van alle betrokken partijen bij een adoptie. Vanuit CD&V wil ik hierbij enkele van de keuzes uit dit decreet heel specifiek benadrukken. Ten eerste: de stroomlijning van procedures tussen binnenlandse adoptie en interlandelijke adoptie. Vandaag zijn er te veel verschillen tussen beide procedures. Zo zijn de noodzakelijke voorbereidingstrajecten totaal verschillend en gescheiden, en dit terwijl de feitelijke en juridische situatie van ouders en kinderen niet zo verschillen. Hierdoor is het voor ouders erg moeilijk om te schakelen van binnenlandse adoptie naar interlandelijke adoptie of omgekeerd. Collega's, met dit voorstel van decreet pakken we dit aan en zorgen we ervoor dat beide procedures meer op elkaar zijn afgestemd, zodat adoptanten ook tijdens het voortraject kunnen wisselen tussen interlandelijke en binnenlandse adoptie. In de infosessie geven we ook informatie over pleegzorg mee.

Ten tweede behouden we daarnaast ook de mogelijkheid tot directe plaatsing bij adoptie, tot de keuze tussen directe plaatsing of eerst pleegzorg. Wanneer afstandsouders ervoor kiezen om hun kind af te staan voor adoptie, dan hebben ze nog de bedenktijd om definitief te besluiten. Momenteel zijn er in die periode twee opties mogelijk, namelijk het kind gedurende deze periode plaatsen in een pleeggezin of meteen bij het adoptiegezin in pleegzorg. In dit voorstel van decreet behouden we de twee mogelijkheden, maar vragen we wel een bijzondere motivering, die rekening houdt met de specifieke situatie, wensen en belangen van zowel de afstandsouders als de kandidaat-adoptanten.

Ten derde: de uitdrukkelijke keuze om het verplichte maatschappelijk onderzoek bij adoptie onder te brengen bij de diensten voor maatschappelijk onderzoek. Het is belangrijk en logisch dat we er vandaag voor kiezen om die diensten ook te laten instaan voor de uitvoering van het maatschappelijk onderzoek bij binnenlandse adoptie. Zij beschikken over de nodige expertise, zijn volledig onafhankelijk en staan volledig los van de verdere adoptieprocedure. Zij zijn dus het best geplaatst om deze taak uit te voeren.

Ten vierde: de keuze voor één adoptiedienst voor binnenlandse adoptie. Vandaag hebben we te maken met een versnippering van het adoptielandschap. Met dit voorstel van decreet stoppen we die versnippering en kiezen we voor efficiëntie en een kwaliteitsvollere en professionelere begeleiding. We brengen namelijk de kennis en expertise van de verschillende diensten samen. Door die schaalvergroting en het bundelen van de kennis moet de dienst in de toekomst garant staan voor een kwaliteitsvolle werking en dienstverlening. Door te kiezen voor een structurele financiering door de Vlaamse overheid moeten we er ook voor zorgen dat de kans op belangvermenging wordt uitgesloten.

Zo kom ik bij het loskoppelen van de begeleiding van ongewenst zwangere vrouwen en de eigenlijke adoptiebemiddeling. Het is van belang dat vrouwen die ongewenst zwanger zijn, juiste informatie en begeleiding krijgen. Ze moeten kunnen rekenen op een laagdrempelige en onafhankelijke dienstverlening en zo op een goede manier kunnen worden geadviseerd vooraleer ze een besluit nemen. Door te kiezen voor een financiële en functionele loskoppeling van de begeleiding van ongewenst zwangere vrouwen en de adoptiebemiddeling moeten we dit verwezenlijken en de huidige paradox oplossen.

Mijn zesde punt betreft de nazorg. Het adoptieproces eindigt natuurlijk niet met de eigenlijke adoptie zelf. Er verandert heel wat in het leven van iedereen die bij een adoptie betrokken is. Voor het adoptiekind en het adoptiegezin begint een nieuwe periode. De nazorg is dan ook van groot belang voor alle betrokkenen, de adoptieouders, de adoptiekinderen en de afstandsouders.

In het decreet houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen is hier al een apart hoofdstuk aan gewijd. Met dit voorstel van decreet wordt de belangrijke nazorg ook voor de binnenlandse adoptie decretaal verankerd.

Verder vestigt dit voorstel van decreet de aandacht op de voorbereidingsprocedure voor de adoptie van een gekend kind. Gezien het specifiek karakter zullen de voorbereidingssessies voor de adoptie van een gekend kind los van de sessies voor de kandidaat-adoptanten van ongekende kinderen worden gegeven. Door middel van een informatiegesprek met de adoptiedienst willen we ervoor zorgen dat de afstandsouders in het geval van een adoptie van een gekend kind goed over de gevolgen worden geïnformeerd en zo goed mogelijk worden begeleid bij het nemen van een beslissing.

Tot slot wil ik nog specifiek de aandacht vestigen op het artikel in het voorstel van decreet met betrekking tot het inzagerecht. Momenteel is er geen specifieke regeling met betrekking tot het inzagerecht. Geadopteerde kinderen kunnen nu enkel een beroep doen op de privacywetgeving.

Wij vinden het belangrijk dat elke geadopteerde het recht krijgt op informatie over zijn afkomst. Dat is afhankelijk van leeftijd en van maturiteit. In dit voorstel van decreet besteden we hier dan ook de nodige aandacht aan. We bieden elke geadopteerde het recht op informatie over zijn afkomst. Daarnaast is voor de afstandsouders ook het recht op niet-identificeerbare informatie over de geadopteerde in het voorstel van decreet opgenomen.

Met dit voorstel van decreet zorgen we voor een degelijk en duidelijk decretaal kader voor de regeling van binnenlandse adopties in Vlaanderen. Dit kader moet het de betrokkenen duidelijker maken en moet het starten van een procedure flexibeler maken.

Wat adoptie betreft, wordt vaak op de lange wachttijden en wachtlijsten gefocust. Wie denkt dat we hier met dit voorstel van decreet een oplossing voor kunnen bieden, moeten we ontgoochelen. Dit voorstel van decreet beoogt geen verhoging van het aantal adopties. Het aantal kinderen dat voor binnenlandse

adoptie in aanmerking komt, is immers beperkt. Dit voorstel van decreet verandert dit niet. We zijn immers niet op zoek naar een kind voor een gezin, maar naar een warm gezin voor een kind.

Tijdens die zoektocht is het belangrijk duidelijkheid te creëren. Van valse verwachtingen is nog niemand langere tijd gelukkig geworden. Een strikt juridisch kader en een realistisch verwachtingspatroon zullen op termijn in het belang zijn van alle betrokkenen: de afstandsouders, de adoptanten en, last but not least, het kind zelf. *(Applaus bij CD&V en bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Mevrouw Freya Saeys (Open Vld): Voorzitter, de vorige sprekers hebben reeds een aantal elementen aangehaald. Ik wil me enkel focussen op de wijzigingen die voor Open Vld belangrijk zijn.

De vereenvoudiging van de procedure en van de organisaties die bij de totstandkoming van adopties betrokken zijn, is zonder twijfel een voordeel. Zoals mevrouw Schryvers al heeft vermeld, laat de stroomlijning van de procedures voor interlandelijke en binnenlandse adopties kandidaat-adoptanten toe eenzelfde voorbereiding te volgen. Hierdoor kunnen ze beter een bewuste keuze voor een interlandelijke of een binnenlandse adoptie maken en kunnen ze makkelijk tussen beide switchen. Gezien het beperkt aantal binnenlandse adopties is dit niet onbelangrijk. Ik moet hieraan toevoegen dat we vaststellen dat het aantal interlandelijke adopties ook jaar na jaar daalt.

De stroomlijning laat tevens toe een administratieve vereenvoudiging door te voeren. We maken gebruik van de bestaande organisaties die nu al voor de adoptie, de informatie, de voorbereiding en de screening zorgen. Door ze ook voor binnenlandse adopties aan te wenden, optimaliseren we het gebruik van de bestaande subsidies. Dit maakt het administratief eenvoudiger, efficiënter en vooral duidelijker voor de gebruikers.

Verder besteedt dit voorstel van decreet zeer terecht heel veel aandacht aan de begeleiding van afstandsouders. Het belang daarvan mag niet worden onderschat, zeker niet na de hoorzittingen over de gedwongen adopties. Afstand doen van je kind is een emotioneel bijzonder complexe beslissing, die je voor de rest van je leven met je meedraagt. Het is dan ook belangrijk dat afstandsouders die beslissing weloverwogen kunnen maken, zodat ze met de beslissing in het reine kunnen komen. Mensen in een zwakke positie, in een emotionele toestand moeten goed worden begeleid bij het maken van een dergelijke zwaarwichtige en definitieve beslissing. Vandaag gebeurt dat al, maar door het ontbreken van overheidssubsidies zijn het eigenlijk de adoptanten die de kosten van de begeleiding van de afstandsouders betalen. We denken dat dit niet goed is. Met dit voorstel van decreet voorzien we in de nodige middelen opdat de diensten voor binnenlandse adoptie dit kunnen doen in alle onafhankelijkheid, en om die onafhankelijkheid ook voelbaar te maken in de structuur van de adoptiedienst, zodat belangenvermenging maximaal wordt vermeden.

Met betrekking tot de begeleiding van de afstandsouders vraag ik dat er bijzondere aandacht zou worden besteed aan minderjarige afstandsouders. In dat opzicht zijn ook de bepalingen met betrekking tot directe plaatsing en pleegplaatsing voor ons cruciaal. Tot de afstandsouder definitief afstand doet van haar kind, moet ze in alle vrijheid op haar beslissing kunnen terugkomen. In die zin is een directe plaatsing of pleegplaatsing niet onbelangrijk: vandaar ook de bepaling in dit voorstel van decreet dat de dienst voor binnenlandse adoptie zijn keuze voor het ene of het andere zal moeten motiveren. Als de afstandsouder te veel twijfelt, kan het wijs zijn te opteren voor de pleegplaatsing.

Het voorstel van decreet voorziet ook in een gesprek met de natuurlijke ouder die bij een adoptie van een gekend kind afstand doet van zijn of haar kind. Wettelijk kunnen we dat gesprek niet afdwingen. De adoptiedienst kan die ouder enkel uitnodigen met als doel de ouder goed te informeren over de gevolgen van het afstaan van een kind. Ik denk dat we hiermee tegemoetkomen aan de conclusies van het eindrapport van het expertenpanel met betrekking tot gedwongen adoptie.

Het fuseren van de diverse diensten voor binnenlandse adoptie was noodzakelijk geworden, gelet op het feit dat er slechts twintig à dertig adopties van ongekende kinderen op jaarbasis zijn. Dat neemt niet weg dat die fusie ons voor een aantal uitdagingen stelt. We hebben ten slotte ook het pluralistisch beheer van de dienst ingeschreven, omdat het in een situatie waarin één dienst bevoegd wordt, belangrijker is dat alle levensovertuigingen bij het beheer worden betrokken.

De hoorzittingen inzake gedwongen adoptie hebben ons geconfronteerd met het menselijke leed dat het gevolg is van het ontbreken van informatie, voor adoptiekinderen over hun afkomst en voor afstandsouders over hun afgestane kind. Het bewaren van informatie en een goed inzagerecht moesten dus in dit voorstel worden geregeld. Enkele maanden geleden al had mevrouw Taelman via haar voorstel van decreet de centrale bewaring van een kopie van elk adoptiedossier verzekerd. We nemen dat nu over in het voorliggende voorstel van decreet, zodat we er in de toekomst zeker van zijn dat gegevens maximaal worden bewaard en ter inzage van geadopteerden kunnen worden gesteld. Dat inzagerecht bleek tijdens de hoorzittingen complexer dan verwacht. Ik denk dat we nu een goed evenwicht hebben bereikt, waarmee aan de terechte verzuchtingen van eenieder wordt tegemoetgekomen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 390/1)

– De artikelen 1 tot en met 40 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Peter Van Rompuy, Annick De Ridder, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Dirk de Kort en Björn Anseeuw betreffende de geautomatiseerde, gemotoriseerde voertuigen (driverless vehicles)
– 219 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Peter Van Rompuy, Annick De Ridder, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Dirk de Kort en Björn Anseeuw betreffende de geautomatiseerde, gemotoriseerde voertuigen (driverless vehicles).

De bespreking is geopend.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Peter Van Rompuy (CD&V): Ik zal het zeer kort houden. Toen ik een jaar geleden begon aan dit voorstel van resolutie, was er nog amper een vertaling voor het woord driverless car. Het is ondertussen de zelfrijdende auto geworden en iedereen kent het woord in Vlaanderen. Dat is natuurlijk alleen de verdienste van dit voorstel van resolutie, alleen van het werk dat wij in het parlement geleverd hebben.

Omdat we zo'n goed werk geleverd hebben, is de technologie razendsnel gegaan. Ze is zelfs zo snel gegaan dat ik in alle eerlijkheid moet toegeven dat een deel van dit voorstel van resolutie eigenlijk al voorbijgestreefd is, niet alleen door de technologie maar ook door het feit dat we vastgesteld hebben dat er minder wetgevend werk nodig is dan we dachten. Mijn hoop is zelfs dat we zo snel mogelijk zullen vaststellen dat we dit voorstel van resolutie helemaal niet nodig hebben, want dat zou betekenen dat we de wetgeving niet hoeven te wijzigen en dat de deur voor de zelfrijdende auto helemaal openstaat. Ik denk dat we allemaal rapper in een zelfrijdende auto zullen zitten dan we zelf denken. Ondanks het feit dat het voorstel van resolutie aan snel tempo devalueert, althans haar wetgevende meerwaarde, vraag ik toch dat met dezelfde unanimiteit als in de commissie ook in de plenaire vergadering dit voorstel van resolutie steun kan krijgen. Ik zal het houden bij dit korte betoog.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder (N-VA): Voorzitter, collega's, ik treed mijn goede collega Van Rompuy uiteraard bij. Hij is wel iemand vergeten te vermelden, want minister Weyts heeft natuurlijk ook een belangrijke rol gespeeld in het tot stand komen van een wijde verspreiding van de naam, de zelfrijdende auto. Hij had op voorhand al een proefrit aangekondigd, waar we met dit voorstel van resolutie zeer handig op hebben ingespeeld. Het is heel belangrijk dat we die hooggespannen verwachtingen over deze technologie ook kunnen invullen en qua regelgeving mee volgen.

Gaan we onmiddellijk die nieuwe technologieën zien rondrijden op de Vlaamse wegen? Ik denk uiteraard van niet. Er zijn nog heel wat opstapjes te nemen. Het is ook allemaal niet evident met de regelgeving. Het is een belangrijk proces. De zaken die we vragen in het voorstel van resolutie verdienen daarom uw volledige steun. Ik hoop dat we kamerbreed tot een goedkeuring kunnen overgaan.

De voorzitter: De heer De Clercq heeft het woord.

De heer Mathias De Clercq (Open Vld): Voorzitter, ik denk dat we nieuwe technologieën absoluut moeten omarmen. Die zelfrijdende wagen biedt heel wat opportuniteiten. De impact is enorm op het vlak van verkeersveiligheid, energiegebruik, op ons stedelijk weefsel. Ik vind het absoluut belangrijk dat Vlaanderen hier maximaal ambitie vertoont. Dat bleek ook uit de hoorzittingen die we daaromtrent hebben gehouden. Laat dit voorstel van resolutie dan ook het mandaat geven aan de Vlaamse Regering om ambitie te etaleren en maximaal kansen te geven aan de ontplooiing van dit bijzonder boeiende verhaal.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel
– 406 (2014-2015) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Matthias Diependaele bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? *(Instemming)*

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel.

De bespreking is geopend.

De heer Parys heeft het woord.

De heer Lorin Parys (N-VA): Collega's, ik heb een twintigtal bladzijden voorbereid over dit toch wel belangrijke onderwerp. Ik zal het proberen kort te houden.

Laat me beginnen met te zeggen dat excuses een beetje als visites aan de schoonfamilie zijn: iets om heel spaarzaam mee om te springen. Maar vandaag zijn ze in dit dossier van de gedwongen adopties op hun plaats. Ik wil u vertellen waarom. Eerst en vooral omdat we veel te laat in actie zijn geschoten, want zelfs in de jaren 80 doken er al berichten op in de media over mogelijke misbruiken en wanpraktijken bij sommige adopties. Maar niemand schoot in actie. Het enige wat we deden was in 1989 een decreet goedkeuren. Jammer genoeg deed dat niet meer dan, weliswaar voor het eerst, de voorwaarden opsommen om in de toekomst aan adoptiebemiddeling te doen. Maar luisteren naar de verhalen over de wanpraktijken, deed vrijwel niemand. Het zicht in de achteruitkijkspiegel is altijd haarscherp, maar het is geen overdrijving dat als we toen wat hadden ondernomen, we veel meer geboorteouders en kinderen met elkaar hadden kunnen herenigen.

Ten tweede is het voor de slachtoffers belangrijk om erkenning te krijgen voor het leed dat zij hebben geleden. Tijdens de hoorzittingen over de gedwongen adopties die wij in dit parlement hebben gehouden, kon je een speld horen

vallen. Kinderen die nu volwassen zijn, horen getuigen over hun zoektocht naar hun afkomst en identiteit, dat doet iets. Moeders horen praten over hun zoektocht naar een kind dat ze onvrijwillig hebben moeten afstaan, dat stuit tegen de borst. Maar het totale gebrek aan medewerking dat moeders en kinderen lange tijd hebben ervaren toen ze bij de overheid aanklopten, dat, collega's, is nalatigheid. Die wanpraktijken hebben trouwens ook een onderhuids en verraderlijk effect op alle rechtmatige adopties die toen hebben plaats gevonden. Plots staan ze onterecht in de schaduw van de wanpraktijken waar ze niets mee te maken. We hebben geen superlijm die de scherven van het verleden opnieuw naadloos aan elkaar kleeft. We hebben wel de mogelijkheid om publiekelijk de slachtoffers van de gedwongen adopties van baby's te erkennen. Dat doen we met dit voorstel van decreet.

Ik ben trots op het traject dat we kamerbreed hebben afgelegd om op dit punt te komen. We hebben verschillende hoorzittingen gehouden, een advies aan het Kinderrechtencommissariaat gevraagd, een resolutie aangenomen op 28 januari van dit jaar en samen met minister Vandeurzen advies en onderzoek gevraagd aan een expertenpanel en dat ten slotte besproken in commissie.

Dit voorstel van resolutie is de kristallisatie van dat proces van meerderheid en oppositie. We bieden erin onze formele excuses aan voor het leed dat de slachtoffers in het verleden werd toegebracht en voor het feit dat de overheid veel te laat gereageerd heeft op alle meldingen van gedwongen adopties. Dat is historisch, want het is slechts voor de tweede maal dat we als parlement het moeilijkste woord uitspreken: sorry.

Maar niets zegt 'sorry' zo luid als actie. Daarom hebben we daarnet een betere binnenlandse adoptieregeling voor de toekomst besproken. Daarmee proberen we te leren uit dit verleden zodat het nooit meer toekomst wordt.

Voor het heden vragen we dat de Vlaamse Regering een tastbare herinnering organiseert aan de geschiedenis van adoptie, met speciale aandacht voor de zwarte bladzijde in onze geschiedenis, die van de gedwongen adopties, en om ook de geschiedenis van de metiskinderen te vertellen. We vragen een duidelijk haalbaarheidsplan van de regering voor een Vlaams afstammingscentrum. Dat moet drie elementen behelzen: een DNA-databank, een onafhankelijk zoekregister en een blijvend aanspreekpunt voor personen die zich slachtoffer voelen van een gedwongen adoptie met garantie voor de zorg van de vraagstellers.

We dringen aan bij de regering op een centrale registratie van alle adopties, zowel interlandelijk als binnenslands. We raden aan na te gaan welke extra vormen van hulpverlening en ondersteuning noodzakelijk kunnen zijn voor de begeleiding van metiskinderen, en daarbij samen te werken met de herkomstlanden van de geboorteouders.

Ten slotte vragen we permanente vorming en sensibilisering te organiseren om nieuwe misbruiken te voorkomen en de nodige aandacht te besteden aan de begeleiding van minderjarige geboorteouders die afstand overwegen. Bij die sensibilisering hoort één portaalwebsite die alle informatie voor ongepland zwangere vrouwen bundelt en een campagne die eerstelijnszorgverleners betrekt zodat zij gepast kunnen reageren op vragen van ongepland zwangere vrouwen.

We moeten bescheiden zijn en blijven in wat we nog kunnen doen. Maar binnen die parameters doen we wat we kunnen voor het verleden en het heden. Voor de toekomst stemmen we straks een nieuw decreet. Dat is niet genoeg, want dit alles had nooit mogen gebeuren. Maar het is balsem op de wonde van de slachtoffers. Daarom hoop ik dat we straks eensgezind een duidelijk signaal kunnen laten vertrekken vanuit dit parlement.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, collega's, in het najaar van 2014 werd in de commissie Welzijn beslist om hoorzittingen te organiseren naar aanleiding van meldingen over gedwongen adopties in de voorbije decennia. Gelijktijdig besliste minister Vandeurzen om een expertenpanel aan te stellen om de problematiek te onderzoeken.

Collega's, tijdens de hoorzittingen die volgden, hoorden we diverse getuigenissen, getuigenissen van vrouwen die als jong en kwetsbaar meisje zwanger werden en voor wie de omgeving in de brede zin van het woord oordeelde dat zij dit kind niet zelf mochten grootbrengen. Elke vrouw heeft een eigen verhaal, maar wat gelijkloopt, is de manier waarop druk werd uitgeoefend om een kind af te staan, zonder dat zij daar zelf vrij over konden of mochten beslissen. Wat overbleef, was verdriet, gemis en een vaak hopeloos lijkende zoektocht.

Collega's, hoeveel gedwongen adopties er hebben plaatsgevonden, weten we niet exact, maar voor degenen die dit moesten meemaken, was het een onrecht, een onrecht waarvoor we aan alle slachtoffers gemeend excuses willen aanbieden. We vragen dan ook dat het Vlaams Parlement de slachtoffers erkent en hen formeel excuses aanbiedt voor het leed dat hen werd toegebracht en voor het feit dat de overheid te laat reageerde op de meldingen van gedwongen adopties.

In het najaar zullen we daarvoor een gepast moment organiseren. Omwille van de ernst gaan we dat niet meer nu voor het reces nog doen, maar maken we werk van een waardig moment, zoals we dat vorig jaar hebben gedaan voor het historisch misbruik. Ik ben alvast erg tevreden dat de minister zich heeft geëngageerd om een tentoonstelling te organiseren over het thema en zo een tastbare herinnering te organiseren aan de geschiedenis van adoptie. Het is belangrijk om dit thema onder de aandacht te brengen en er ook in de toekomst blijvend aandacht voor te hebben.

Collega's, het voorstel van resolutie betreffende de erkenning van de slachtoffers van de gedwongen adopties in Vlaanderen dat vandaag voorligt, is genomen in aanvulling op de eerdere resolutie die we hier al samen hebben goedgekeurd in de plenaire vergadering van 28 januari laatstleden. Alle elementen uit de resolutie van januari blijven ook in dit voorstel overeind. Maar naar aanleiding van het eindrapport 'Wegen tot erkenning en herstel van gedwongen adopties' van het expertenpanel, dat in april laatstleden werd ingediend, en de toelichting die het panel op 3 juni 2015 in de commissie Welzijn heeft gegeven, wensen wij met het voorstel van resolutie van vandaag nog enkele zaken aan te vullen en te benadrukken.

In de resolutie die in januari werd ingediend, vroegen we het expertenpanel al om een advies over de oprichting van een Vlaams afstammingscentrum en een DNA-databank voor mensen die hun kind onder dwang hebben moeten afstaan of mensen die op zoek zijn naar hun geboorteouders. Het belang van zo'n databank werd in het rapport ook door het expertenpanel onderschreven. Zij bevelen het openen van zo'n databank aan. Zij doen hieromtrent in hun rapport ook nog enkele zeer concrete aanbevelingen. Met dit voorstel van resolutie willen we de vraag om de oprichting van een DNA-databank en een afstammingscentrum benadrukken en nemen we de aanbevelingen van het expertenpanel op. Zo ziet het panel de databank graag aangevuld met een onafhankelijk register, waarin de registratie van het verband tussen DNA en persoonsgegevens gebeurt, vooraleer het geanonimiseerde DNA onderzocht wordt. Belangrijk is dat er bij de oprichting van zo'n databank en afstammingscentrum ook aandacht is voor de nodige omkaderende zorg.

Daarnaast bieden een databank en een afstammingscentrum, zoals de experten in hun rapport schrijven, ook de mogelijkheid om dit veel breder te zien en ook afstammingsvragen van donorkinderen mee op te nemen.

Ik denk dan ook dat we die kans moeten grijpen en hier uitgebreid werk van moeten maken. Ik ben tevreden dat de minister in de plenaire zitting van 6 mei al heeft aangegeven dat dit absoluut gerealiseerd moet worden en dat de eerste stappen daartoe ook al werden gezet. Vrij snel zullen een aantal mensen aan de slag gaan om dit plan te operationaliseren. Daarnaast moet er ook blijvende aandacht zijn voor de slachtoffers en moet er een blijvend aanspreekpunt zijn voor personen die zich slachtoffer voelen van een gedwongen adoptie.

Hoeveel gedwongen adopties er in Vlaanderen hebben plaatsgevonden, weten we niet. Dat het er een heel aantal zijn, weten we wel en dat ze enorm leed hebben meegebracht ook. Met dit voorstel van resolutie, in aanvulling van de resolutie van januari, willen we erkenning geven aan de slachtoffers en hopen we ook, al beseffen we onze beperkingen met betrekking tot dit punt, enigszins te helpen aan heling. Anderzijds is het onze absolute taak alles in het werk te stellen om in de toekomst elk misbruik te voorkomen, in het belang van iedereen die betrokken is en bovenal in het belang van het kind. Daarom hebben we ook al het decreet binnenlandse adoptie uitgewerkt en bekijken we in het najaar het decreet interlandelijke adoptie. *(Applaus)*

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Mevrouw Elke Van den Brandt (Groen): Dames en heren, de eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat we de media nodig hebben gehad om ons wakker te schudden. Dit heeft het parlement wel wakker geschud. In de commissie Welzijn hebben we tal van hoorzittingen gehad waarin iedereen stil werd en het soms koud werd in de zaal door de oprechtheid van de getuigenissen. Ook de regering heeft snel en gepast gereageerd door een expertenpanel aan te stellen. Dat alles heeft ons nog voor de zomer hier gebracht om onze excuses als parlement te laten geven voor wat er is gebeurd, onze excuses namens de maatschappij. De excuses komen te laat. Dat is ook heel duidelijk. We hadden sneller moeten reageren als maatschappij, we hadden vroeger moeten reageren. Het is wel nodig dat we ze vandaag geven. Beter laat dan nooit, zegt men.

Het is ook belangrijk dat we onze ogen openhouden voor de zaken die vandaag gebeuren. Ook vandaag zijn er vraagstukken over afstamming, ook vandaag zitten we met morele en ethische kwesties die onze aandacht vragen en waar we beter op tijd bij zijn dan binnen twintig jaar te moeten vaststellen dat we te laat zijn.

Enerzijds bieden we onze oprechte excuses aan, en anderzijds roepen we op tot alertheid om niet gewoon voort te gaan wanneer we weten dat iets misloopt.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp·a): Voorzitter, ik heb niet heel veel meer toe te voegen, maar ik wil wel een klein woord van appreciatie geven voor de manier waarop we hierop hebben gewerkt in de commissie. Het is mooi dat we allen – ook al doen we vanuit een andere achtergrond aan politiek en hebben we verschillende ideologieën – als we worden geconfronteerd met dergelijk diep menselijk leed, in staat zijn om de verschillen opzij te schuiven, te luisteren naar die mensen en samen te zoeken naar manieren, met hen maar ook onder ons, om hen een stukje genoegdoening te schenken na al dat leed dat hen is aangedaan, zelfs nu nog na al die tijd die is voorbijgegaan. Ik wil mijn appreciatie uitdrukken, enerzijds voor de slachtoffers die moedig zijn komen getuigen en anderzijds voor de manier waarop we erin zijn geslaagd om daar een heel degelijk antwoord op te bieden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 – 18-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 4

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp·a): Voorzitter, minister, we hebben amendementen ingediend na het verslag, omdat we in de commissie de besprekingen een week vroeger hebben afgesloten dan oorspronkelijk gepland, vanwege een buitenlandse reis van u. Een begrotingscontrole moet meer zijn dan technische correcties. Er moeten ook beleidskeuzes in zitten. Een minister van Begroting moet daarin actief optreden.

De amendementen nrs. 4 en 5 gaan over de middelen waarop Vlaanderen recht heeft, zowel voor de gemeenschap als het gewest, vandaar twee amendementen. Mijnheer Somers, ik wil u mijn deskundig advies niet onthouden. Zoals u hebt gezegd: "We moeten de economische cijfers omarmen." Dat waren letterlijk uw woorden. "Het zijn de uitgangspunten waarmee een parlement moet werken." Ik citeer maar even.

Wij hebben de cijfers genomen zoals ze zijn gegeven in het federale parlement, als schuld van de federale overheid aan de gemeenten en gewesten, berekend volgens de federale minister van Begroting en zo ook toegelicht door de minister in het parlement, naar aanleiding van opmerkingen en suggesties van het Rekenhof. U kunt heel de toelichting van het Rekenhof vinden via de toelichting van het amendement, we hebben de link erbij gezet.

Wat het technische aspect betreft, minister, want u verwijst naar het decreet en het feit dat u moet werken met een economisch planbudget, zou u even goed moeten weten als ik dat er technieken bestaan om die middelen in te schrijven in de Vlaamse begroting. U kunt de federale minister, die erkend heeft dat hij een schuld heeft, vragen dat hij de middelen doorstort. U moet actief en proactief optreden. Een andere techniek, die u ongetwijfeld kent, want u gebruikt hem zelf ook, zijn de provisies.

Het belangrijkste is, voorzitter, dat Vlaanderen krijgt waarop het recht heeft, de middelen die de federale overheid in haar parlement erkent als schuld ten aanzien van Vlaanderen.

De voorzitter: Aan de orde is de stemming over amendement nr. 4, van de heren Bertels en Vandenbroucke, op de tabel bij artikel 2.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
26 leden hebben ja geantwoord;
73 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 2.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
73 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 2 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 5, van de heren Bertels en Vandenbroucke, op de tabel bij artikel 3.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

92 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
24 leden hebben ja geantwoord;
68 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 3.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

93 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
24 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 3 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 5

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
73 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

93 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
24 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015
– 19-A (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp·a): Mevrouw Gennez zal een toelichting geven.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, het gaat over de daarnet aangekondigde amendementen met betrekking tot de strijd tegen radicalisering. Het zijn er, denk ik, een zestal. Alle partijen hebben zich geëngageerd om die doelstellingen na te streven. De minister verklaarde daarnet wel dat de begrotingscontrole eigenlijk klaar was voor de resolutie klaar was. Maar we willen de parlementsleden uit de meerderheid samen met de collega's van Groen de kans geven om het goede werk dat we samen hebben geleverd bij het tot stand komen van de resolutie door te trekken in de begrotingscontrole.

Het gaat over het versterken van de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor de domeinen Onderwijs, Welzijn en Jeugd in Brussel. Het gaat ook over de onmiddellijke inrichting van een permanent bereikbare telefonische hulplijn. Het zou goed zijn om dat meteen te kunnen bemannen met twee voltijds equivalenten, zodat ouders, jongeren, leerkrachten en hulpverleners meteen bij die permanente en neutrale telefoonlijn terechtkunnen voor advies en een intensieve opvolging van de problematiek. We pleiten ook voor de ondersteuning van het netwerk van islamexperts waar de minister van Onderwijs lippendienst aan bewees. We denken dat dat multidisciplinair interventieteam niet alleen het onderwijs, maar ook de lokale besturen kan versterken. Ook daarvoor vragen we de inschrijving van 150.000 euro, net zoals voor de versterking van de 'counter narratives' en voor de ondersteuning van de zelfhulpgroepen van familieleden van vertrokken Syriëstrijders en andere geradicaliseerde jongeren.

Tot slot, en dat moet de vele burgemeesters die graag autonoom de middelen investeren in hun lokale besturen, willen wij het onderwijsveld, de welzijnssector en de veiligheidsdiensten lokaal versterken met extra middelen op basis van een objectieve risicoanalyse in die steden en gemeenten waar de problematiek zich het sterkst voordoet. We voorzien ook in 217.000 euro voor het versterken van de diversiteitspolitiek in de media.

Voorzitter, we gaan ervan uit dat deze amendementen kamerbreed gesteund zullen worden.

De voorzitter: Aan de orde is de stemming over de amendementen nrs. 44, 46 en 47, van de heer Bertels en de dames Kherbache, Gennez en Meuleman, op de tabel bij artikel 2.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
25 leden hebben ja geantwoord;
72 leden hebben neen geantwoord.

De amendementen zijn niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nrs. 32, 45 en 48, van de heer Bertels en de dames Kherbache, Gennez en Meuleman, op de tabel bij artikel 2, over amendement nr. 33, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op de tabel bij artikel 2, over amendement nr. 49, van mevrouw Lieten en de heer Vandenbroucke, op de tabel bij artikel 2, over de amendementen nrs. 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42 en 43, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op de tabel bij artikel 2, over amendement nr. 29, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op artikel 62, over amendement nr. 30, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op artikel 63, en over amendement nr. 31, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op artikel 65.

Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Mevrouw Freya Van den Bossche (sp·a): Ik zal een toelichting geven bij een hele reeks amendementen. Amendementen nrs. 29 tot en met 42 betreffen hetzelfde domein. Het gaat over welzijn, en wat we doen met deze amendementen is de aanpassing aan de begroting, die zorgt voor minder middelen, simpelweg bijsturen. De noden in welzijn zijn groot. De meeste parlementsleden zijn het erover eens dat er nog te veel mensen zijn, jong en oud, die zorg nodig hebben en die niet altijd krijgen. We hebben hierover in de voorbije weken en maanden gedebatteerd.

Niet alle jongeren met psychische problemen hebben toegang tot betaalbare hulp bij de centra voor geestelijke gezondheidszorg, er zijn lange wachtlijsten en zelfs aanmeldingsstops. Het gaat over thuisbegeleiding van jongeren, bijvoorbeeld jongeren met autisme die twee tot vijf jaar moeten wachten op hulp, over mensen met een beperking en een basisondersteuningsbudget of het persoonlijke-assistentiebudget waar ze recht op hebben, en waarvan vandaag de invoering wordt uitgesteld, of mooier gezegd, uitgespreid in de tijd. Het gaat over 800 kinderen per jaar met een dringende zorgnood, die niet bij een crisismeldpunt terechtkunnen. Het gaat om de jongeren die niet in een gemeenschapsinstelling terechtkunnen en dus in een cel moeten slapen.

Onlangs keurde de plenaire vergadering via een resolutie goed dat de Vlaamse Regering meer middelen moet vrijmaken voor jongeren met een complexe problematiek. Ook dat zit er allemaal in. Het is simpel: wat wij doen, is de ruimte teruggeven die nodig is op Welzijn om minstens een begin te maken met een nieuwe inhaalbeweging naar de nodige extra plaatsen.

De voorzitter: Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp·a): Voorzitter, ik wil een toelichting geven bij amendement nr. 49, dat u ook hebt opgenoemd. We willen een amendement indienen om de toeslag te verhogen voor kinderen die in eenoudergezinnen opgroeien. Ik weet dat dat geld gaat kosten en dat de meerderheid er niet voor gewonnen is om extra middelen uit te geven. Toch vraag ik een beetje aandacht hiervoor. Waarom? Omdat de gezichten van armoede permanent wijzigen door migratie, maar ook door wijzigende verhoudingen in de samenleving en door op een andere manier naar relaties te kijken. Dat maakt dat er vandaag meer dan 220.000 eenoudergezinnen zijn. Het zijn 220.000 mannen of vrouwen, meestal vrouwen, die hun kinderen alleen opvoeden en die in die situatie verzeild zijn geraakt door relatieproblemen.

Eenoudergezinnen hebben het moeilijk om rond te komen. Dat betekent concreet dat ze 40 procent minder inkomen hebben dan in hun voorgaande situatie. Als je als eenoudergezin er alleen voorstaat om je kind op te voeden, dan moet de gemeenschap toch proberen die financiële noden te lenigen. Daarom vinden we het niet meer dan fair en rechtvaardig dat we de ouders van eenoudergezinnen een verhoogde kinderbijslag geven. Dat is niet nieuw: we doen dat nu al dikwijls voor ouders die een kind opvoeden als gevolg van het overlijden van de partner.

Diezelfde behandeling zouden we moeten kunnen toepassen op de eenoudergezinnen.

Daarom stellen we voor de middelen die er volgens ons toch zijn, te gebruiken om een verhoogde sociale toeslag te geven aan kinderen in eenoudergezinnen. Het is echt waar de moeite waard om dit in overweging te nemen. We gaan 220.000 gezinnen daarmee vooruithelpen, minstens 220.000 kinderen vooruithelpen.

We hebben dit berekend op basis van de simulatie FLEMOSI. Dat zou Vlaanderen 101 miljoen euro kosten op jaarbasis. Dat is 101 miljoen euro om 220.000 gezinnen, 220.000 kinderen uit de armoede te halen. Ik hoop echt dat u dit ernstig in overweging zult nemen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp·a): Er zit een amendement bij dat een aanpassing betekent voor de uitgaven van de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. We hebben erover gediscussieerd. Er is een KB verschenen in mei dat het uitgavenpatroon aanpast voor de tegemoetkoming hulp aan bejaarden. De minister heeft daar niet echt op kunnen antwoorden, heeft de vergadering geschorst en hulplijnen ingeroepen en kwam daarna met het argument: we hebben een andere raming, punt.

Het lijkt mij logisch dat we ramingen overnemen die officieel gepubliceerd worden, in overleg met onder meer de minister via het Overlegcomité, in het Belgisch Staatsblad. Dat is de zin van het amendement.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik wil niet dat over al deze amendementen tegelijkertijd wordt gestemd. Er is namelijk één amendement, nr. 32, dat ik, in overleg met mijn fractie, niet zal goedkeuren. De andere amendementen wel. Ik kan dus niet stemmen in één stemming over al deze amendementen. Het amendement nr. 32 betreft de structurele ondersteuning Brusselbeleid, maar uit de verantwoording bij het amendement blijkt dat het specifiek betrekking heeft op de resolutie Deradicalisering.

De voorzitter: Aan de orde is de stemming over amendement nr. 32, van de heer Bertels en de dames Kherbache, Gennez en Meuleman, op de tabel bij artikel 2.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
25 leden hebben ja geantwoord;
71 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over de amendementen nrs. 45 en 48, van de heer Bertels en de dames Kherbache, Gennez en Meuleman, op de tabel bij artikel 2, over amendement nr. 33, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op de tabel bij artikel 2, over amendement nr. 49, van mevrouw Lieten en de heer Vandenbroucke, op de tabel bij artikel 2, over de amendementen nrs. 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42 en 43, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op de tabel bij artikel 2, over amendement nr. 29, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op artikel 62, over amendement nr. 30, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op artikel 63, en over amendement nr. 31, van de heren Bertels en Van Malderen en mevrouw Van den Bossche, op artikel 65.

Wat artikel 2 betreft, zijn dat dus alle overige amendementen op de tabel bij dat artikel.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
26 leden hebben ja geantwoord;
70 leden hebben neen geantwoord.

De amendementen zijn niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 2.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
70 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 2 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 28, van de heer Bertels, op de tabel bij artikel 3.

De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp·a): Voorzitter, het is eigenlijk een symbolisch amendement. Ik ben het stilaan beu dat ministers heel lichtzinnige verklaringen afleggen in commissies, daar van alles beloven maar dat wij af en toe geen antwoord krijgen. Hier gaat het nog iets verder. De minister van Mobiliteit – en ik had nog andere voorbeelden kunnen nemen – belooft dat hij geld zal vrijmaken voor de verlenging van de ondersteuning van de Mobiliteitscentrales Aangepast Vervoer. Er staat geen geld voor in de begroting. Hij belooft dat vlotjesweg in de commissie. Hij gaat dat wel regelen.

Wat is dan mijn punt? We hebben een hele discussie gehad met de minister over de VEK-buffer, de 100 miljoen euro die ESR-neutraal wordt beschouwd. Van twee zaken één: ofwel voorziet men in geld in de begroting, ofwel gaat men het geld van de VEK-buffer gebruiken, dat dan niet meer ESR-neutraal is en wordt uitgegeven. Men gaat er veel, veel te licht overheen.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
24 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 3.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
24 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 3 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 62.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 62 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 63.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 63 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 65.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 65 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 15

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
24 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015
– 333 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 12

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp·a): Voorzitter, ik betwijfel het of sommige leden van dit halfrond – en het is geen waardeoordeel – alles hebben gelezen. Jullie hebben daarnet vlotjes investeringssubsidies voor het VIPA, voor de rusthuizen weggestemd. Ik hoop dat jullie allemaal beseffen dat jullie minister Vandeurzen de mogelijkheid hebben ontnomen om de meest barmhartige situaties, zoals hij ze noemt, op te lossen, ook de commissieleden van Welzijn die ongeveer wekelijks komen klagen dat er iets moet gebeuren.

Het amendement dat wij voorstellen, streeft naar een blokkering van de dagprijzen van de woon- en zorgcentra. De dagprijzen van de WZC's zijn al meermaals ter sprake gekomen in deze plenaire vergadering. We zijn het er allemaal over eens dat we moeten vermijden dat WZC's financieel ontoegankelijk worden voor zorgbehoevenden. Temeer daar verschillende directies plannen zouden hebben om hun dagprijs te verhogen tot 60 euro. Dat is ruim meer dan het gemiddeld maandinkomen, en het verschil zou nog groter worden dan vandaag. Maatregelen van deze Vlaamse Regering zijn niet vreemd aan deze nakende prijsstijgingen.

Om te voorkomen dat woon- en zorgcentra, bewoners en hun familie daardoor eventueel buiten verhouding en onrechtvaardig zouden worden getroffen, en dat de facturen vlotjesweg naar hen zouden worden doorgeschoven, worden de dagprijzen in de woon- en zorgcentra met ons voorstel voor één jaar bevroren door middel van een opschorting van de beslissingen over prijsverhogingen door de minister.

De vereenvoudigde procedure gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen wordt eveneens opgeschort. Vlaanderen heeft deze bevoegdheid recent gekregen en de minister kan die bevoegdheid volmondig en gedegen uitvoeren.

We zouden de procedure opschorten voor één jaar in afwachting van een nieuw financieringsmechanisme van de woon- en zorgcentra. De minister heeft aangekondigd dat hij daaraan zal beginnen. Een nieuw financieringsmechanisme moet volgens ons beter rekening houden met de zorgzwaarte en de financiële draagkracht van de bewoners. Iedere zorgbehoevende moet immers kunnen genieten van de zorg die hij of zij nodig heeft en financiële drempels mogen die niet in de weg staan en mogen zeker niet worden verhoogd. Iedereen heeft recht op betaalbare en toegankelijke zorg van een goede kwaliteit. Dat is de doelstelling van dit amendement. Het is ook een aansporing aan de minister en aan de collega's om tijdig en snel een correct nieuw financieringsmechanisme voor de woon- en zorgcentra uit te werken.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Bertels, u wilt geen waardeoordeel vellen, maar u maakt toch even terloops de opmerking als zouden we de amendementen niet hebben gelezen. Ik kan zelfs zeggen dat we meer hebben gedaan dan dat. We hebben ook uitgerekend op hoeveel meeruitgaven de amendementen van sp.a zouden neerkomen: 223,5 miljoen euro. Dat zijn extra schulden, meeruitgaven, nog meer in het rood. Vandaar dan wij ervoor kiezen om de amendementen van sp.a niet te steunen.

De voorzitter: Aan de orde is de stemming over amendement nr. 1, van de heren Bertels en Vandenbroucke, tot toevoeging, aan hoofdstuk 7, van een artikel 51/1.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
25 leden hebben ja geantwoord;
71 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 2, van mevrouw Lieten en de heer Vandenbroucke, tot invoeging van een hoofdstuk 10/1, dat bestaat uit een artikel 60/1.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

90 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
24 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 18

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
70 leden hebben ja geantwoord;
25 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

89 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
23 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de instemming met het samenwerkingsakkoord van 10 december 2014 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap betreffende het beheer van het elektronisch toezicht
– 331 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 19

Ziehier het resultaat:

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
94 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende de wijziging van diverse bepalingen van het Jachtdecreet van 24 juli 1991
– 344 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 8

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Mevrouw Lieten heeft het woord.

Mevrouw Ingrid Lieten (sp·a): Voorzitter, ik wil gewoon even herhalen dat wij in verband met het Jachtdecreet twee belangrijke amendementen hebben ingediend. De eerste gaat erover dat in dit decreet de deur wordt opengezet om één uur vóór en één uur na zonsopgang niet alleen te kunnen jagen op eenden, maar op alle mogelijk waterwild. Waterwild, beste collega's, is een heel ruim begrip. Daarin zitten ook beschermde diersoorten, trekvogels. Alle natuurorganisaties zijn ertegen. Wij vragen ons dus af waarom het nodig is de deur daarvoor open te zetten. Wij willen voorstellen om het te vervangen door wat de bedoeling is van de meerderheid, namelijk het creëren van de mogelijkheid om te kunnen jagen op eenden en ganzen.

Voorzitter, het tweede amendement is heel simpel. Op dit moment kunt u gaan wandelen in het bos terwijl u niet weet of er daar wordt gejaagd. Uw kinderen kunnen daar gaan spelen terwijl u niet weet of er daar zal worden gejaagd, aangezien die plannen niet op het internet staan en niet digitaal leesbaar zijn. In deze tijden is dat toch niet meer normaal. Ik vind dat we de burgers moeten kunnen inlichten over waar er wordt gejaagd, zodat ze ten minste weten of ze op een veilige manier in het bos kunnen gaan joggen of met de hond kunnen gaan wandelen. Voorzitter, dat is de inhoud van ons amendement.

De voorzitter: Aan de orde is de stemming over amendement nr. 12, van de heer Sanctorum-Vandevoorde, op artikel 2.

Stemming nr. 20

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 13, van de heer Sanctorum-Vandevoorde, op artikel 2.

Zelfde stemming als stemming nr. 21? *(Instemming)*

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 9, van mevrouw Lieten en de heer Beenders, op artikel 2.

Stemming nr. 21

Ziehier het resultaat:

87 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 14, van de heer Sanctorum-Vandevoorde, op artikel 2.

Stemming nr. 22

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 2.

Stemming nr. 23

Ziehier het resultaat:

86 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 2 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 10, van mevrouw Lieten en de heer Beenders, op artikel 3.

Stemming nr. 24

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 15, van de heer Sanctorum-Vandevoorde, op artikel 3.

Stemming nr. 25

Ziehier het resultaat:

87 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 3.

Stemming nr. 26

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
22 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 3 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 11, van mevrouw Lieten en de heer Beenders, op artikel 4.

Stemming nr. 27

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 16, van de heer Sanctorum-Vandevoorde, op artikel 4.

Stemming nr. 28

Ziehier het resultaat:

86 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 4.

Stemming nr. 29

Ziehier het resultaat:

86 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 4 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 30

Ziehier het resultaat:

86 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 24 april 2015 tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 31 januari 2014 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de invoering van de kilometerheffing op het grondgebied van de drie gewesten en tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven Interregionaal Samenwerkingsverband Viapass onder de vorm van een gemeenschappelijke instelling zoals bedoeld in artikel 92bis, §1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen
– 350 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 31

Ziehier het resultaat:[1]

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
87 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

---

[1] Dit is het gecorrigeerde stemresultaat ingevolge de opmerking van de heer Stefaan Sintobin bij stemming nr. 40 over ontwerp van decreet 370 (2014-2015).

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 4.8.19 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges
– 354 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 32

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
88 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds
– 357 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 6

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 33

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

93 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
17 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

87 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
16 leden hebben neen geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen onderwijs
– 360 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 34

Ziehier het resultaat:

94 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord;
24 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot invoering van de kilometerheffing en stopzetting van de heffing van het eurovignet en tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 in dat verband – 370 (2014-2015) – Nrs. 1 tot en met 5

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke (sp·a): Voorzitter, ik zou graag de amendementen nrs. 7 en 9 even toelichten. Ze gaan over eenzelfde onderwerp. Het is namelijk zo dat het ontwerp niet bepaalt in welke categorie elektrische vrachtwagens zullen terechtkomen. Minister, ik heb gemerkt dat de Brusselse Regering daarover een amendement op haar ontwerp van decreet heeft aangenomen, en volgens mij is dit ook een probleem bij het voorliggende ontwerp.

Als we niet expliciet vastleggen dat elektrische vrachtwagens behoren tot de meest milieuvriendelijke categorie, namelijk Euro VI, dan dreigen die terecht te komen in de overige Euro-emissieklassen, met als gevolg dat ze het hoogste tarief moeten betalen. Dat zou natuurlijk bijzonder vreemd zijn, aangezien het over de meest milieuvriendelijke voertuigen gaat. Nu, heel veel elektrische vrachtwagens rijden er niet over onze wegen, maar er zijn er wel: denk bijvoorbeeld aan CityDepot en dergelijke meer. Er zijn steeds meer distributiebedrijven in een stedelijke context die dat doen, en die ook onderdelen van het betolde netwerk gebruiken. Collega's, daarom stel ik voor dat u die twee amendementen zou steunen.

De voorzitter: Wilt u de twee andere amendementen ook nog toelichten?

De heer Joris Vandenbroucke (sp·a): Heel kort. Het gaat over de amendementen nrs. 8 en 10. Een van de cruciale punten van de kilometerheffing voor vrachtwagens is dat ze ook milieusturend wil zijn. Ze heeft de ambitie de vrachtwagenvloot te vergroenen. Die vergroening wordt natuurlijk vertraagd als men de Euro V-klasse en de Euro VI-klasse nog gedurende twee jaar op eenzelfde manier behandelt. Wat zal er dan gebeuren? Dan zal men op de tweedehandsmarkt op zoek gaan naar de vrachtwagens van Euro V die net werden afgeschreven, om zo lang mogelijk van een lagere tarief te kunnen genieten, in plaats van diegenen te belonen die zo snel mogelijk Euro VI-vrachtwagens kopen, zoals dat bijvoorbeeld ook in Duitsland het geval is.

Mijn laatste amendement gaat over de opbrengst van de kilometerheffing voor vrachtwagens. De Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) heeft ter zake een advies geschreven. Hij stelt voor die opbrengsten aan te wenden voor investeringen in mobiliteit en infrastructuur voor alle vervoersmodi, dus zowel voor het personen- als voor het goederenvervoer. Als u een gedeelte daarvan

inderdaad inzet voor een duurzamer personenvervoer, dan doet u diegenen die voor die opbrengst zorgen, ook een plezier. Dat zijn de mensen die de weg echt nodig hebben, voor wie tijd geld is. Ze hebben er alle belang bij dat ook in het personenvervoer zo veel mogelijk mensen van de weg gaan en een alternatief kunnen nemen: vandaar ons voorstel om het advies van de MORA te volgen en een gedeelte van de opbrengst ook te investeren in duurzame alternatieven qua personenvervoer.

De voorzitter: Aan de orde is de stemming over amendement nr. 7, van de heer Vandenbroucke, op artikel 11.

Stemming nr. 35

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 11.

Stemming nr. 36

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
23 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 11 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 8, van de heer Vandenbroucke, op artikel 19.

Stemming nr. 37

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 9, van de heer Vandenbroucke, op artikel 19.

Zelfde stemming als stemming nr. 37? *(Instemming)*

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 19.

Stemming nr. 38

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
23 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 19 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 10, van de heer Vandenbroucke, tot invoeging van een artikel 43/1.

Stemming nr. 39

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
22 leden hebben ja geantwoord;
66 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 40

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft neen geantwoord;
22 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik heb mij onthouden om te kunnen zeggen dat ik bij de eerdere stemming daarstraks over het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord in verband met de invoering van de kilometerheffing, werd afgeleid door mijn buurvrouw, waardoor ik voor het ontwerp van decreet heb gestemd, en dat was absoluut niet de bedoeling. Bij dezen is dat rechtgezet.

VOORSTEL VAN DECREET van Bart Van Malderen en Michèle Hostekint houdende wijziging van artikel 2.10.4.0.1 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft het openstellen naar feitelijk samenwonenden van de verlaging van de verdeeltaks bij scheiding
– 310 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 41

Ziehier het resultaat:

88 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet niet aan.

VOORSTEL VAN DECREET van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Emmily Talpe, Peter Persyn, Vera Jans en Tine van der Vloet houdende regeling van de binnenlandse adoptie van kinderen en houdende wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen
– 390 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 42

Ziehier het resultaat:

90 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
90 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden. *(Applaus)*

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Peter Van Rompuy, Annick De Ridder, Mathias De Clercq, Bert Maertens, Dirk de Kort en Björn Anseeuw betreffende de geautomatiseerde, gemotoriseerde voertuigen (driverless vehicles)
– 219 (2014-2015) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 43

Ziehier het resultaat:

92 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
92 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Lorin Parys, Katrien Schryvers, Martine Taelman, Freya Van den Bossche en Elke Van den Brandt betreffende de erkenning van de slachtoffers en overlevers van de gedwongen adopties in Vlaanderen en de eindevaluatie van het expertenpanel
– 406 (2014-2015) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 44

Ziehier het resultaat:

90 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
90 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden. *(Applaus)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 8 juli 2015 om 10 uur en om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 22.02 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Barbara Bonte, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Marnic De Meulemeester, Anke Van dermeersch: ambtsverplichtingen;

Cindy Franssen, Lies Jans, Chris Janssens, Yasmine Kherbache: gezondheids-redenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Jenne De Potter, Emmily Talpe

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De

Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen

Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen

Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Lionel Bajart, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline

Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik

Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate,

Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.13:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman,

Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.14:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.15:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck,

Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Johan Danen, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.16:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.17:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq,

Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.18:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.19:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse,

Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Stefaan Sintobin

Stemming nr.20:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.21:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle

Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.22:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.23:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.24:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.25:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine

van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.26:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.27:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried

Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.28:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.29:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.30:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.31:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Stefaan Sintobin

Stemming nr.32:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.33:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Els Robeyns, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Bart Caron, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Björn Rzoska, Elke Van den Brandt

Stemming nr.34:

JA-stemmen:

Lionel Bajart, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Joris Poschet, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

ONTHOUDINGEN:

Stefaan Sintobin

Stemming nr.35:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried

Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.36:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.37:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.38:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.39:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.40:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Christian Van Eyken

ONTHOUDINGEN:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.41:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Michèle Hostekint, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.42:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.43:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.44:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Lionel Bajart, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Annick De Ridder, Jo De Ro,

Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Bart Nevens, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Els Robeyns, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants